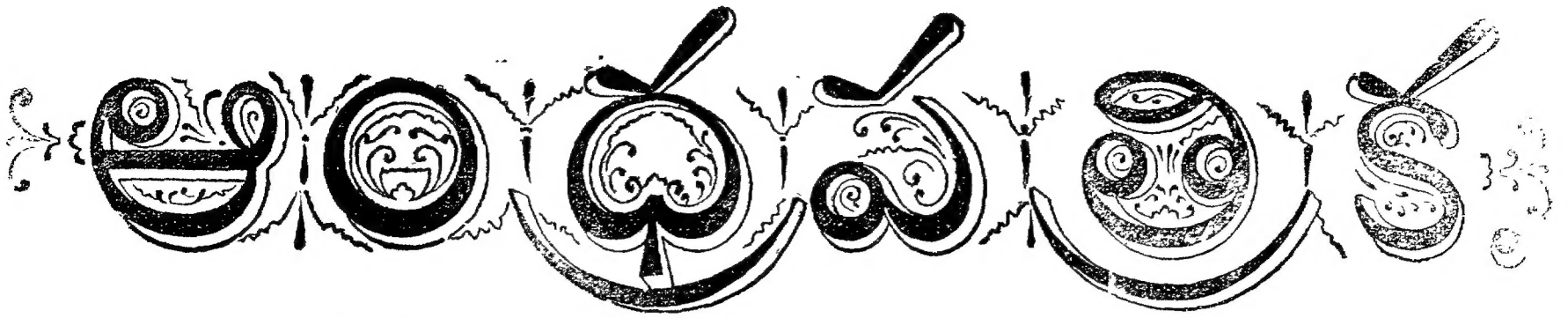

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి పత్ర క 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

అమృతం ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2-వ తేది శనివారము
రుధిరోడ్లారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చ్వాదశి ౧౨.

No. 133
సంచిక ౧౩౩

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-3 రెల 0-4-0.

పి. పి. నంబ్ 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టిపీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

మాస్సీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్, స్థాపితము 1855.

మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్, స్థాపితము 1843.

ఎంజినీర్లు, ఐరన్ ఫౌంటర్లు, మెడల్ అండు హార్డు వేర్ వర్తకులు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ రెండు కంపెనీల వ్యాపారము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల మొదటి తేదీనుండి ఒకటిగా జరుగింది. అన్ని చేర్చబడిన రెండు కంపెనీల వ్యాపారము మాస్సీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ అరు పేరుతో మద్రాసు, రాయపురము దున్న మద్రాసు ఎంజినీరింగు వర్కుసు లిమిటెడ్ వారి భవనమునందు జరుగును.

మాస్సీ అండ్ కో, లిమిటెడ్ తో అనేక సంవత్సరములనుండి సంబంధము కలిగియున్న మిస్టర్ డబ్ల్యూ. సిమ్మరుగారు మేనేజింగు డైరెక్టరుగానుండి పనులను నిర్వహించెదరు. మిస్టర్ జె. ఓ. రాబిన్సన్, డైరెక్టరుల చేర్మన్, మిస్టరు జె. హెచ్. తాంగర్, మిస్టర్ ఎల్. సి. నికల్సన్ మున్నగువారు డైరెక్టరులుగా నుండురు.

ఈ ప్రకారము ఒకటిగా చేర్చబడే వారు వారి కాలదారులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా నుండురు, అయితే ధరలు కూడ చాల పోడిమిగా యుండు ననునమ్మకము గలదు.

MASSEY & Co., Ltd,

POST BOX No 544, Madras.

7-1-1924.

నేడే వ్రాయుదు.

ఇనాం!

నేడే వ్రాయుదు.

వకలనిధి దంతవ్యాధులకు కోరిమార్కు- నల్ల దంతచూర్ణమును వాడుదు.

కోరిమార్కు నల్లదంతచూర్ణము పంటి యిగురులను గట్టు తరచి దంతములను పటిపాసి నుడు. దంతములందు రక్తము కారుట యిగురులను కలుపుచు లేవండుట మొదలగువాటిని మాన్పును. దంతములందు కారుట దుర్బిరు ఆపి, యిక మానపు దానిని రాసి తీసిక ఆంక కలుపును. దంతములకు కలుగునట్టి అపాయకరమైనట్టి వ్యాధు లన్నియు కోరిమార్కులనుండి లేక దీర్ఘ కాలమునండి ఉన్న కృటిని కోరిమార్కు గల మానవుల దంతచూర్ణము అభ్యస్యముగా వదిలివ రని మేము అడుగుము. అనేక వేల యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. మీరు దానిని వ్రాసియెడల నమానాపాటమును యి నాముగా పంపెదము. దానినండి మేము వ్రాసిన తెలిపిన దంతము నిజ మని మీరే గ్రహింతురు.

నెం 1 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0, నెం 2 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-5-0

వి. పి. కర్పూరు, ఇతర తెలుగు ప్రత్యేకము.

Sole Agents for MADRAS Presidency
NEW SPARKS & Co.
 Thambu Chetty Street, Madras.

మెన్స్ రిజము నేర్పు కొనుదు

మెన్స్ రిజము, హిప్పటిజము, లాల్ రిడింగు, కాన్సెన్స్ లే వన్, ఆర్థిక క్రి, దూరదృష్టి, మాత్రజ్ఞము, మెన్స్ రిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు శక్తియు విప్రులముగ, మర్మర హితముగ, శుభోధముగ, లక్ష్య శమర్పితముగ, గురువు లేక నే అభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి రూ-2-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్స్ రిజ్, వలూరు.

పాశ్చిమ వేంకటాచలపండితులుగారి లోకామయవార కస్తూరిమూలాలకై ఒనిగబడిన వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

- (1) మ. రాకరు ప్రభాకర్, డాక్టర్ ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. టై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ డిప్లొమీ ఇన్ హోమియోపతి ఆఫ్ ఆమెరికా వి. ఎన్. ఆఫ్ ది కాలిఫోర్నియా ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్. కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయం నెం. 2 లాంబాయి:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మూలము ఉపయోగించుటకు యోగ్యతాపత్రికలను, అభిర్ణము, మలబద్ధము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, కడుపు నొప్పి, యోగ్యతాపత్రికలను మొదలగునవి గుణపైనవి.
- (2) మ. వి. ఎన్. లాంబాయి, సీనియర్ డక్టర్, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయం, మెన్సూరు గవర్న మెంటు, మెన్సూరు:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మూలము నేక ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి సుఖముగా వున్నది.
- (3) మ. కె. కె. విక్టోరియా కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయం, 9-41 వీధి బొమ్మే బజారు, రంగూరు, బర్మా:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మూలము, నానను, నానద్దత్త వచ్చుచున్న రోగులను సంపూర్ణమైన తృప్తి నిచ్చింది.
- (4) మ. లాల్ రిడింగు, మీరే, కన్. ఆస్టియో సర్జన్ సిరోహి, రాజపుటానా:— మీ లోకామయవార కస్తూరి మూలము నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగా వున్నది. తక్కువ నెం 12 సీసాలను పంపును. బుడ్డి 13 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టేజీ రూ 5.

పాశ్చిమ వేంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

మైసూరు డా. వి. కె. 81, కంబుకెట్టిపేట-మద్రాసు (మధ్యగమనిపు, బ్రాంచి ఆఫీసునుండి కొనవలయు వి. పి. గా పంపబడెను.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
 అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద కొవధములనుండి తయారుచేయబడినది.
 నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లస్వప్తము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుమార్చునట్టి దివ్యవధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము అధిక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాటునుగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

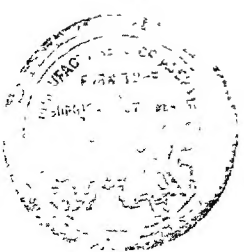
ప్రత్యక్షమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
 దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యవధములు సుప్రసిద్ధమైనదానినన్నిటిలోను దొరకును.

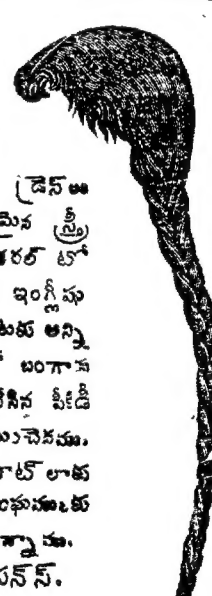
మా చిత్రచిహ్నిపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుదు.

ఉత్తము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.
 Manufacturing Chemists,
 Lamington Road, Bombay

మా వద్ద
నాటక సంఘములకు కావలసిన

జి. నాదముని, అందు సన్ సన్.
 నెం. 164 నైసాలవార్ కోడ్డు, జి. టి. మదరాస్.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0.10-0 (పది అణాలు)

నెల ముగియు! (పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!
 కఠినములకు ఉష్ణాధికముచే గతిగడి తైర్య, కాక మాత్రలు దివ్యాత్మకము. అభిర్ణము, అరచి, అవులిరణ, అగ్ని మాండ్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కిళ్లు, శర్యాగముల యందు బలహీనము, పిక్కలు, పొర్లుములు, కిరణ్సు, వేళ్లు, అడుగు, మొదలగువానియందు గలిగెడు నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును యోగ్యమునకు చేర్చును. ఈ మాత్రలు మేహవార మంది, నొప్పులకు పెట్టిన గుణమిచ్చును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనాధముగల కొవధనుగుంచేరకు కరమహాస్మరియ అని చెప్పవచ్చును. ఒకసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాదము:— ఆయుర్వేద వైద్యులయొక్క పోట్ల నిడుమోలు, ఎటవర, కృష్ణాజిల్లా.

బిజెబిఎం

బిజె బిఎం. తెలుగు వేళములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి జేంచినది. స్వల్పమందు గాని మూలముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలిపివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును. చర్మలో నరములకు బలము నిచ్చి ఆశ్చర్యమగు వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల స్వప్నమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించినది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృశించువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమందు యొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అమెరికా నందున ప్రకటించజాలము మందుపుచ్చకొనువిధము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలపిసారు 2-0-0. వి.పి. చార్జీవేరు.
ఆర్యవైద్యశ్రమం
38 బైరాగిమఠం వీధి, మద్రాసు.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

- 1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు
- 3 రేచుక్క వగటిమక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు
- 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని హాస్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టర్కీకథలు 0 8-0, పంపాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:-

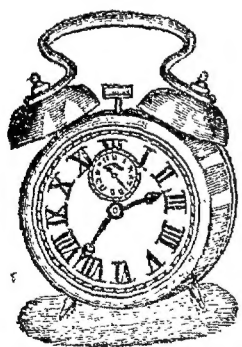
మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను మిక్కిలి బాధ్యకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు పంపిన ప్రవరతులు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Hamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

క్రాంతిమాస్త్రగుల అలారము తెంపిను

యా ఆలారం తె.పి.పి.పి. క్రాంతి మాస్త్రగులనుండి తెప్పించి నామ యి.య.గో. గంటలు కొట్టుచు దుగిస్తూలుగలవు. సాధారణముగ ఒకగిస్తూ కలదు. అయిన ఇందులో రెండుగిస్తూలుగలవు. గంట మోగునపుడు మనసునకు ఆనందముగను ఉపయోగించు వారలు కొనినపుడు గంటకొట్టును. గరిమైన కాలమును చూపును. అనేకలు తెప్పించి ఆనందించువాడు. ధర మిక్కిలి స్వల్పము.

1.5 ధర రూ 5-0-0

వి. ఎన్. వాచికంపెని తపాలపెట్టె 105 మద్రాసు.

చాతులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.

అధికసంఖ్యలతో చేయబడినది. సేవయ్యింది వెంటనే ధరలక్యాలాగుట ప్రాయము.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కల్లూరు ఆంధ్ర లోక్ సేవకర్మ లె.డి.

8081

సెల్లాఫోన్. (గోదావరిజిల్లా)

తెలంగాణ్ అండ్ టె.ఎం. సెల్లాఫోన్.

కాలచర్య

(మాండలిక శ్రీరామశర్మగారు)

సాధారణముగా నోవవర్సరకాలము శంకెండు వెలల పరిమితి గలది. అట్టికర్మము నాలుభాగములుగా భాగించి వానిని ఋతువులని చెప్పదురు. అందు శిశిరము, వసంతము, గ్రీష్మము, ఉత్తరాయణ మనియు, శర్ద, కేత్, హేమంత ఋతువులు దక్షిణాయణ మనియు, శ్మశనూరించెదరు. వీనినే ఆదానకాలము, నిగర్తకాలము అనికూడ జెప్పదురు. ఆదానకాలమందు సూర్యుడు మిక్కిలి తీవ్రముగా నుండుటచే భూమి యెండి తీగమైన వేడిగాదులు పడుచుండును. ఆకాలమున భూమి యెండుటచే వగరు, కారము, చేదురసములు గల వ్రక్కలు లభింపి మావులను మిక్కిలి శుష్కపరచేయుటచే మిక్కిలి దుష్కలులుగా నుండురు. నిగర్తకాలమున సూర్యుడు దక్షిణాభిముఖుడగుటచేసి తీవ్రత లన్ని చల్లగా నుండుటచేసి భూమి చల్లగా చంద్రుడు కలిగియుండుటచేసియు మధుర ప్లు. చని యుక్తములగు వ్రక్కలు లభింపించి మనుజులకు బలము కలిగి కలిగించుచున్నది.

వర్ష, గ్రీష్మఋతువులందు మిక్కిలి బహిష్కరణగన, శిశిరమున ఋతువులందు మధ్యబలముగన, శిశిర హేమంత ఋతువులందు మిక్కిలి బలము కలవారగున ఉండురు.

“హేమంతఋతువు”

శిశికాలమున హేమంతఋతువునందు శిశిరముచే ఒక రాత్రి శిశిరములో బంధించి తీవ్రముగా నుండుచుండును. కాన యాకాలమున శుభకర్మ చేయు నాహారమును తృప్తిగ నుగా నేనించవలెను. లేనిచో రసము తీగించి ధాతువులు కలెడును. కటియు స్నిగ్ధాదులవలయు కమైన యాహారమును, పాన, దానివికృతులు, నేనించుట, శిశిమునకు నూనెపూసి కొనుట, ఉష్ణకరములగు వస్త్రములు ధరించుట, వ్యాయామము చేయుట మొదలగున వన్నియు చేయవలెను. కటుత్తక మామము అను, వాతకరమును, ఘృతమున ఆహారములను నిర్ణీతవలెను. శిశిఋతువుకూడ హేమంతము వలెనే యుండును. కాన దానియందును వాకియినే చేయవలెను.

“వసంతఋతువు”

ఈకాలమున శుభము ప్రకాశించి వాతరాగ్నిని పొగు చేయుగాన గుర్యాదులగునన్నిధరన యాహారమును, పగటి నిద్ర మొదలగు కఫకారముల నిర్ణీతవలెను. జీవాపరిశ్రమ, కమ, విరేచనాది క్రియలు, అంజనము, ఉష్ణదానము, మొదలగుది చేయవలెను. ఉష్ణకరములగు ఆహార, గోదనులు మొదలగునవి భుజి.పవలెను.

“గ్రీష్మఋతువు”

ఈకాలమున ప్రచండ మార్పాడుండు ప్రచండహావము లో వెలుంగుచు లోకమునకుల లేమను పీర్చి, కష్టించుటచేసి మానవులకు దుష్కల్యము, తాపము మొదలగునవి కలగజేయు ముండును. కాన స్నాదు, శీత, వ్రత, స్నిగ్ధయుక్తమైన యాహారము మిక్కిలి హితముగా నుండును. అంగు పాన, నేయి, చక్కెరతో చేయబడు పానకములు, నింక శిశిరములైన మధురాహారములు, మద్యము, లవణాస్థు, టూటాకరములగు వ్రవ్యములు, వ్యాధులు మొదలగునవి నిర్ణీతవలెను. పగటికాలమున చల్లని గృహముల ఉండును, రాత్రికాలమున వెన్నెలయందును ముఖ్యముగా నిదించవలెను. ఇంక ననేక శిశిలక్రియల నీకాలమున చేయవలెను, తుంగము వ్రత, వట్టివేళ, వ్రవ్యములు, సుగంధ మొదలగు మూలికలు వేసిననీరు త్రాగుటచుండు.

ఈకాలమున వర్షములు పూర్వము సూర్యునిచే కపింపబడిన భూమిపై పడుటచే నుత్పన్నమైన అదిరి, మేఘములచే తన, బలము అప్పుశాకముల జెరుగుచేతను, జలరాగ్ని బాధించబడి, బట్టిరాగ్నిలు తీగించి, వాతాదిదోషములు ప్రకాశించుచుండును. కాన జనులు మిక్కిలి దుష్కల్యములనుండును. శర్దములచే నీయులు మొ.కలెత్తి కృష్ణములు వెలుగుటచులే గో.గదులుగూడ మొలకలెత్తి. కాన మిక్కిలివాగరూకలతో మె.కగలెను, శిశిరములకు పానకములు, పగటినిద్ర, వ్యాధిలు మును నిర్ణీతవలెను. నీకు క్రాంతిగుటచే కలిగి బడియెట్టి క్రాంతిలెను. అప్పుడణ, స్నిగ్ధాయుక్తమైన యాహారమును నేనించవలెను. ఆహారముతో లేనను వాడుట మిక్కిలి అలోగ్యకరము. శిశిరమున ఈకాలములో వాగుగా పట్టించుకొనవలెను. ఉష్ణదానము మిక్కిలి హితము.

“శరత్కాలము”

ఇప్పుడి ముంపులలో మిక్కిలి యాశ్చర్యమొకటి. దీనియందు మానవులు మిక్కిలి బలము కలవారై యుండురు. శర్దకాలమున శిశిరముచే నా.గి.మున్ను శిశిరము, శరత్కాల సూర్యునిచే నహి.బ.గా ప్రకాశించును. దీంతాహారములను పాన, ఘృత, శీత, తృప్తయొక్కను వాహి.గ.ను నేనించవలెను. విరేచనక్రియలు చేయవలెను. అంగు త్రాగుట మొదలగునవి కష్టములు, వ్యాధులు మాడుట చేయవలెను. శరత్కాలమున సూర్యు, చంద్రులకులచే తీవ్రయైన జను. అప్పుకలెత్తులకుగ చేప్పబడినది. బట్టి జలమును త్రాగుట, శరత్కాల చంద్రుని వెన్నెలయందు ఉండుట, ప్రవృత్త్యాదులను భుజించుట మిక్కిలి అల్లసరి ములుగా నుండును.

మీద సూచనలను కాలముల స్వభావమును తెలిసి కొని అన్ని బలదోషముల ననుసరించి యాహారము యుక్తమైనదియో తెలిసికొని నేనించును శో.గ.ములను దుడి తానియవలెను. జీవితానంతరము.

తాతా యిండస్త్రియలుబాంకి లిక్విడేటరుల ఆఫీసు
తాతా యిండస్త్రియలుబాంకి లిక్విడేటరులలో యిందరు బాంకాయ హైద్రాబాద్ ఆఫీసుచేయగా వారు ఆఫీసును త్రోసి వేసిరి (ఆ.ప్రె)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి లిమిటెడ్

185, మాంట్యూరొడ్డు - మద్రాసు

మైనూరు రాజధానిలో ఆయుర్వేదచికిత్సను అభివృద్ధి చేయుటకై మా మే.కే.జు.గు. డైరెక్టరు డాక్టరు ఆ. ష్రీకృష్ణలి. పి. ఎమ్. బి. అందు సి. ఎమ్. గారు జె.గు.సూ.కి. వెల్లిరి ఆ ప్రాంతములందు సంచారము చేసి తగు ఏర్పాటులను చేయుదురు. మాంట్యూరొడ్డుందు నెం 185 కు భవనమును నున్న మాత్రధాన వైద్యకాలయందు డాక్టరు ష్రీకృష్ణలి.గారు యిచ్చుట లేనప్పుడు డాక్టరు వి. ఎస్. రామస్వామిచ్యుత ఎమ్. బి. వి. ఎస్. గారు శోగులను పరిశీలుతురు.

పి. కనకరాజు,
మేనేజరు.

కాన్యకళానిధి శతావధాని చిదంబరశాస్త్రి ప్రణీతములు

- 1 శ్రీరామాంజనేయనాటకము 0-12-0
రామాంజనేయల యుద్ధము ద్వితీయ మాద్రణము.
 - 2 శ్రీకృష్ణపందేత నాటకము 0-12-0
కృష్ణరాజాభిమాన పోస్తేజ పత్తేయము.
- చిదంబరగ్రంథమాలా కార్యస్థానము
కరణిపోస్టు బంగళాతాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

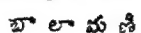
చమత్కారగణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, నిధిరగణితము, విసోదగణితము, మనోగణితము, తే.గణిత సమగ్రము, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిత్రములు, చిత్రగణితము, యాత్రికాకృతులు, కమానులెక్కలు, గణితకథానము గలవు. మంచిజ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిని కృద్ధిచేయు రసవంతములైన చిత్రచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునందు దనమానకల్పయో, చమత్కారమును, యాత్రికయో తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివెల రూ 1 య. వి. పి. చార్జీ ఆ రూ. 6 కలెతులు రూ 6 య. వలయువారు:- పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
బంగళా, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాసవలెను.

నూతన ప్రచురములు

- బమ్మెర పోతనామాత్యైవలతము
 - ఆంధ్ర బాగవతము 1-5 0-0-0
 - జిల్లో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0
 - ఆంధ్రప్రహృష్యపురాణము 1-3 5-0-0
 - అనందరంగరాట్నాండము 1-3 1-8-0
 - అనంతనిఘండము 1-3 0-14-0
 - స్వకవీయము 1-3 2-8-0
 - అధర్వణకారికలు, సుటిక 1-3 1-0-0
- ఇంకను అనేక గంభీర్యాధ్యగ్రంథములు మానద్దడవలెను. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము.
- వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
302, ఎస్.కే.నెడ్, నల్లకల్లు.

12, తంబు శైలిపీఠి, మదరాసు.

నగలపర్వకులు, 25 చెన్నాబజారురోడ్డు - మద్రాసు.

19 హాన్ రోడు, పునుపేట మదరాసు.

చా. 1.56 కె.వి. కె.వి. కె.వి. అనుకూలంగా పోరతున్నది. కేజులో పెట్టుకోగలిగినది కూడ పోరతున్నది.
యా. 2. రాయానులు కేజీ అందు కలగెను. నం. 12, బాడ్యూ, ముద్రాను.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు
వారు సోల్ ఏజెంట్లు.
మెస్సర్స్ టి.వి. శెయిలర్ అండ్ కో
తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

பெரிய

ప్రకటన యొక్క బడి యుండినచో ఆయా పశ్యానము వల

కొంతమంది వ్యవసాయములలో గలిగిన అగ్రహము ఆత్మీయములను జనించు సంతోషముచేత చల్లది పోయితిని. స్వరాజ్యవాదులును, భారతదేశమును చాల సంతోషించెడివారు మారసస్వాభావిక గుణములుగల ఏకభుక్తమైన గాంధీగారిని తిరిగి ఎర్రవాదాజ్ఞాపకములకు పంపుటనుగించి మనమునందైన తలచునది భావించుటగూడ సహజము. ఆ తనివైనది ధింపబడిన ఆదేశవర్తకముల కిటు, అతిభూతమైనది.

నిరాశాపూరితము

భిల్లీలో ప్రకటించుట "తేజ్" అను ఉర్దూ పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను. రాజకీయవిధి యాపకమున నిరాశాపూరితముగనున్న ది. గాంధీగారిని గురించి ఆయుష్యమునం జేమియు జేయవలెను. ఆ కృత్య కరము గనున్నది. ఆప్తము స్థానము ఆమీరు స్నేహమును గురించి రీడింగు క్రమపు క్రమపు గొట్టుచుండెను ఆప్తము స్థానమును కట్టి కింపబడిన ఆయుధముల బాగోని ఇంకను బొంబాయి యందే నిలపి యుంచబడిన విషయ మెట్లు గానియిన నే యున్నను, ఆప్తము స్థానములో కృత్యములు చేపట్టినవారునుండెను. (అ. (పె))

'ఈవినింగు న్యాయము'

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 1:— రాజకీయవిధి యాపకమున వైశ్యభ్యాసము జేయుచు, "తానును, యిండియా ప్రభుత్వము ను యదివరకు అనుసరించుచుండిన విధానమునకే అంటియుండి ఆయన చెప్పవలసిన విధముగానే చెప్పెను." అని 'యానింగు న్యాయము' పత్రిక చెప్పుచున్నది.

'ఇండియను డెయిలీ మెయిలు'

"యుక్తియుక్తమైనట్టియు, బహు భాగముకలతో మాటల పొందుపరచియున్నట్టియు ఆయన యాదృష్టవశాత్తూ వైశ్యభ్యాసము అభిప్రాయమును కలుగజేయుచు" అని యిండి యా 'డెయిలీ మెయిలు' పత్రిక చెప్పుచున్నది.

'వాయిసు ఆఫ్ యిండియా'

ఉపన్యాసము ఆకాశమున జేసినయు, గాంధీ మహాత్మునివరకు కొరకుండ విడిచిపెట్టుటనుగూర్చి ఆయనచెప్పక పోవుట విచారకరమనియు 'వాయిసు ఆఫ్ యిండియా' పత్రిక చెప్పుచున్నది.

అద్వైతము ఆఫ్ యిండియా

ఉపన్యాసము సంస్కరణములను గురించి వివరములను స్వరాజ్యవాదుల విచక్షణ భావమునకు అప్పీలు జేయుటయేగాక స్వరాజ్యవాదులను ఉపన్యాసము ముందటించెనని గూడ యీ పత్రిక కలంచుచున్నది. (అ. (పె))

ఖయిదీలు పారిపోవుట

పహారా గాచేవారు యేమియు తెలియదని చెప్పుట

కొచ్చిన్ ఫిబ్రవరి 1:— విచారణలోనున్న యద్వైత ఖయిదీలు ఎ. జె. అల్ఫాన్సో, అబ్దుల్ ఖాదర్ అనువారు కొచ్చిన్ జయిలులో నుండి నేటియడయము విడిత్రముగా తప్పించుకొని పారిపోయిరి. ఆల్ఫాన్సో అను వాడు వైశ్యులకు జెందిన వాడు. వీడు కొన్ని దినముల క్రిందట ఆల్ఫ్రెడ్ బెర్ట్ ఆరెట్టు చేయబడినట్లు ప్రకటించిన వారంటు క్రింద జయిలులో నుంచబడినను, ఈతడు ఉత్తరహిందూజాతిలో నెట్ల కంపెనీలను మోపుచున్నట్లు చెప్పుచుండును. కంపెనీలకు సరకులు సప్లయచేయుచున్నట్లు చెప్పి పారి దగ్గరనుండి ఆధ్యాత్మికము లీనుకొని ఖత్తుచేసుకొనెననియు, కొంతమందికి విద్యను నేర్పవలసి చెప్పి నెట్లగట్టి దీపాజ్ఞానము లీనుకొనెననియు చెప్పుచుండును. మరియొక నీతిడు మిరియాలు పంపెదనని ఒక కళాచిత్ర కళానితో చెప్పి దానికి బదులుగా రంజితాట్టును వాడను పంపెనని.

అబ్దుల్ ఖాదర్ అనే నారాయణ అను రెండవ ఖయిదీ జేల్ కుడెట్ బాబానేట్ జేయిలో నుండి రు. 845/- అవకాశించెను. ఈతని పై చాలా నేరములున్నవి. నెట్లగట్టి నెట్లను క్రింద జయిలులో నుంచబడవలసినవాడు.

ఈ యద్వైత ఖయిదీలను ఒక్క గదిలోనే యుంచబడినది. వీరెవరును ఎట్లా అచ్చటనున్న కొద్దివట్టును కొని ఒక యినుకొట్టి కట్టికొని నుత్తరలో లోగించిరి. ఈ పారిపోవుట గురించి అచ్చట కాపరాగా యీ వాడు తమకేమియు తెలియదని చెప్పిరి. కాని అచ్చటనున్న గుర్తులుబట్టి మాచిన సోపాని వారు కొన్ని దినములనుండి కొంచెము కొంచెముగా తెలియుచున్నట్లు కనబడును. పోలీసువాడు విచారించుచున్నాడు. (అ. (పె.))

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము సభ

1924 జనవరి నెల 30 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగినది
గాంధీ మానవ్రతాచరణము

1924 ఫిబ్రవరి 18 న తేదీ మొదలు మార్చి 18 వ తేదీవరకును గాంధీమానవ్రతమును జేరీయులందరు నాచరింపవలెను. ఈ నెలదినములును జాతీయ కార్యములకే వినియోగింపవలెను.

ఈ నెల 26 వ తేదీని భిల్లీలో మరల కార్యసంఘము జరుగును

మొవ్వ: విషయములను రెండవోజులలో

చర్చించిరి

జనవరి 20, 21 తేదీలలో కార్యసంఘమువారు 20 నిమిషములను చర్చించిరి. వానిలో ముఖ్యమైన విషయము లీ క్రిందవివరింపబడినవి.

మానవ ప్రగతి

గాంధీమహాత్ముడు సంపూర్ణాశోగము కలుగకలెనని ఆర్థికము సభ్యులందరూ మూసతో ప్రార్థన మొనరింపవలెనని ఆభ్యుత్తుడు మాటలాడవచ్చుచున్నాడని మంచి సంగ్రహములందరు కలుల ప్రార్థనమున చిరి, పిమ్మట కార్యకమము ప్రారంభమైనది.

జాతీయవిద్య

కాలా భగవద్దాసుగారు సమావేశమైనది జాతీయ విద్యావమావేశము వారి విచారణకు మావలను చదివిరి. జాతీయ విద్యాభ్యాసంఘము నేర్పరచుకరకు యీవిషయము ను నివీరుంచవలె ననుతీర్మాన ముమోదించబడినది.

ఆర్థిక సహాయము

ఉత్తర రాష్ట్రమువారు ధనసహాయమును కోరుచు వంద దరఖాస్తును చదివిరి. ప్రస్తుతము ఆ. భా. సంఘమువారి యొద్ద చాటివేరినవి లెదుగాన వారితడు ధనసహాయము చేయవలసినదిగాని రాష్ట్రమునందు కార్యనిర్వహణమునకు తగిన ఏర్పాటులను మరల చేయుటలో సర్వవిధముల సహాయము చేసినదను తీర్మాన ముమోదించబడినది.

అడిటరులకు తెలుపబడిన కీర్తిని రాష్ట్రము కార్యముల సంఘముల ఆర్థికస్థితిని గంగాధరరావు జేపాడిగడ్డ కలెరిరి. విభాగమునాచే కార్యనిర్వహణ మొనరింపవలసి స్థితిలో నున్న రాష్ట్రములలో సభ్యులను చేర్చుట ధనమును సమకూర్చుట మామూలు కార్యములను నెరవేర్చుటలో వారికి సహాయములు ఉట ఆ. భా. సంఘ: భ్యులలో కొందరుగాని యితరకాంగ్రెసు ప్రముఖులుగాని ఆయా రాష్ట్రములకు వెళ్లుటకు తగిన ఏర్పాటుల కొనసరింపవలెనని తీర్మాన ముమోదించబడినది.

అకాలీనమస్య

కాన్గ్రెస్ లోనుండునట్లు ప్రత్యేకించబడిన సాక్షుల 22000 రూపాయలను కాన్గ్రెస్ లోనుండు మొదటి కార్యకముల కేననీకులకు కలులంబులకు సహాయము చేయుటకు వినియోగింపవలెను. బర్మారాష్ట్రము సంఘమువారింకుల కిది వరకు 8000 రూపాయల నిచ్చియుండిరి. మొత్తము 25000 రూపాయలను పంజాబురాష్ట్రము సంఘమునకు పంపవలెను. వారు కిరొమణి సంఘమువారికి కాల్చించి యీ మొత్తమును ప్రత్యేకముగా నందులకే వ్యయపరచవలె ననుతీర్మాన ముమోదించబడినది.

వలసనిరోధము

కాలిఫోర్నియా రాష్ట్రము మహాసభలో ముమోదించబడిన పదవ తీర్మానము ప్రకారము భారతీయులు వివేకములకు కలసిపోయెద సోధించుటకు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను, బెనారసీ దాను చతుర్వేదిగారు తగిన ఏర్పాటు చేయవలెనని తీర్మాన ముమోదించబడినది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

కూర్పు ఆఫ్రికాకు వెళ్లి శ్రమితి సహజమే దేనిగాన దక్షిణాఫ్రికాను గూడ వచ్చునట్లు వారిని కోరవలెనని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు వందవ రింతివార్తను చదువడ మొంది. శ్రమితి సహజమేదే, బెనారసీ దాను చతుర్వేదిగారు దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లి అచటి అవసర విషయములను వరికిరించివారికి తగిన సలహానిచ్చవలెను. వారికి వర్తవిధముల సహాయము చేయవలెనని వారికి తిరిగివార్త వందవ రింతివార్తను ముమోదించబడినది.

బడెను, ఆందుల కనుగొనుట నొందించుటకు ఆ. భా. కాంగ్రెసు కార్యదర్శి కధికార మిచ్చి యు: ఆ. పకారము నైశాబీగోనున్న జేవిగారికిని జోహానాబద్లో నున్న పి. కె. వా. నాడుగారికిని జనవరి 21 వ తేదీని తిరిగివార్తలు పంపవలెను.

గాంధీ మానము

నిన్న (1 వ తేదీ) ఉదయమున మరల కార్యసంఘము సభ జరిగినది.

కరుణామయుడగు సర్వేకృతుల కటాక్షములకు గాంధీ మహాత్ముడు ప్రాణధయము లోలగినది. తురితిగా భగవానుడు మహాత్ముని కి ప్రాణదాన మొనరించుటకు ఆ. భా. కాంగ్రెసు కార్యసంఘములందరు మేము కృతజ్ఞులమై మహాత్ముడు మరల స్వాతంత్ర్యసంపాదకమునకై కృషిసలుపుటకే యీకృతుడు మహాత్మునికి తట్టినట్లని యీ గొప్ప ఆపదను లోలించెను.

గాంధీమహాత్ముని యొక్కయు భారత జాతి యొక్కయు బంధవిమోచనమును దొరతనమునుండి బలిమిని గ్రహించగలుగుటకును స్వరాజ్యము నేర్పరుప గలుగుటకును దేశమునం దంతటను ప్రబలమగు సంఘర్షణమును సాగింపవలెనుగాన సంఘలకు సర్వవిధముల కాంగ్రెసు సామములను బలపరుపవలెను. అందులకు యీ ఫిబ్రవరి నెల 18 వ తేదీతో ప్రారంభమై మార్చి నెల 18 వ తేదీతో సంతమగు మాసము గాంధీమాసమని నిర్ణయించబడినది. ఆ నెల దినములలోను దేశీయులందరును స్త్రీలును పురుషులును గూడ జాతీయ కార్యములనే దీక్షతో నెరవేర్చవలెనని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

దేశీయు లందరును ఖదరుబట్టలనే ధరించునట్లు చేయవలెను. చాల మందిని కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేర్చవలెను. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనము సమకూర్పవలెను.

ఇందులకు కాంగ్రెసు సంఘము లన్నియు వెంటనే పని ప్రారంభించవలెను.

అను తీర్మాన ముమోదించబడినది.

కొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన కార్యసంఘసభ్యుల ప్రథమ సమావేశము కాలిఫోర్నియా కాంగ్రెసుమహాసభ ముగిసిన వెంటనే జరిగినది. రెండవసమావేశ మిప్పుడు బొంబాయిలో జరిగినది. మూడవసమావేశము భిల్లీనగరమున యీనెల 26 వ తేదీని జరుగునట్లు నిర్ణయించబడినది.

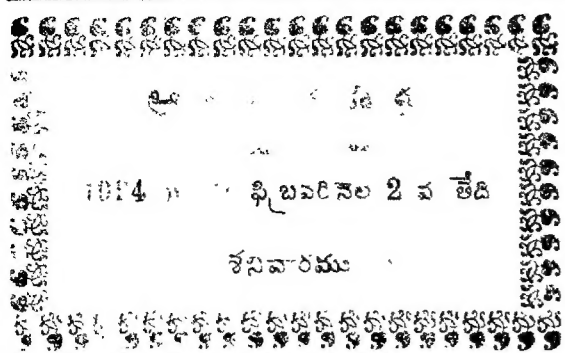
నిన్న జరిగిన సభకు దేశీయులు దాసుగారు నూడ వచ్చిరి. (హిందూ)

నాగపూరు మిల్లుపనివాండ్ర సమ్మె

నాగపూరు, ఫిబ్రవరి 1:— మెగ్గె వెను మిల్లులలో పని చేయు వాండ్రు 8.00 మంది సమ్మెకట్టి సంవత్సరములు నిన్నటి నుండి మూసీజేబు బందవి. బోస్సులకు తీవ్రమైన వీరు సమ్మెకట్టిరి. సమ్మెకట్టినవారు ఇంతవరకు వారమునకే యున్నారు. (అ. (పె))

లక్నో ముట్టడి

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 1:— 1857 వర్షములో జరిగిన లక్నో ముట్టడిలోనుండి బ్రతికి బయటబడిన ఒక్క విభావామైనట్రి. ఈమోతేను మార్గము అబట్టు భాస్కరిని జె. ఖోసా. అబట్టు గారు వీర భూమాలు. వీరు యిప్పుడు చనిపోయిరి. వీరికిచ్చుటకుని సంకల్పరహితమునకు.

ఇరిగేషను చట్టము

—:—:—

ఇనుకటి ఇరిగేషను చట్టమునకును, యీమారు ప్రవేశపెట్టబడుచున్న చట్టమునకును ఎంచదగిన భేదమేమియు గనుపించదు. ప్రాతచట్టములో నాక్షేపించదగిన సూచనలు దీనియందును పొందుపరుపబడినవి. ఇరిగేషను చట్టము అనుకూలముగ మార్పు జేందునని భావించినవారు ఆశాభంగముగాక మానరు. ప్రభుత్వము వారసంగతిని కనిపెట్టి రెంటికిని భేదములు గలవనియు, అనుకూలముగ మార్పులు జేయబడెననియు దెలుప ప్రయత్నించిరి గాని, వీరి ప్రయత్నము విశ్వాసము గలిగించ జాలదు. ఎట్టేటులలో సంపూర్ణముగ నిలచియున్న నీటి వనరుల కీచట్టము వర్తింపకపోవుట గొప్పమార్పుని వీరు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టివి ఆత్మల్యముగ నుండును. ఎట్టేటులలో విశేష భాగమునకు నీరు కొంతయైనను వెలుపలనుండి రాకమానద. క్రొత్తచట్టములోని 11 వ క్లాజు ఉద్ఘాతీర్పును చాలవరకు సరింప బ్రయత్నించుచున్నట్లు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. వీరివాదము 'విశ్వాస్థా' ము గానేరదు. ఉద్ఘాతీర్పును ప్రాతచట్టముల బోధోలు చున్నదో క్రొత్తచట్టమును అటులనే గావించుచున్నది. భూమిని దానమిచ్చినాడు ఎంత నీటికి హక్కుగలదో అంతటి హక్కును ఉద్ఘాతీర్పు స్థిర పరచినది. క్రొత్తచట్టమందుల కంగీకరింపక సెటిల్ మెంటునాటి హక్కులనే స్థిరపరుచుచున్నది. అందుచే రెంకిరి పోలికగలదనుట విరుద్ధము. ఉద్ఘాతీర్పువలన భూమి ఖామంలకు గలగిన హక్కులను నిర్మూలించుటకు ఇరిగేషను చట్టము బూను కొనెననుకూ సందియము లేదు.

హక్కులను రికార్డు జేయుట కవకాశమున్నంత మాత్రమున ఎక్కడలాభము గలుగజాలదు. సెటిల్ మెంటునాటి హక్కులే స్థిరపరుపబడును గాని, మొదటిండియు వీక్షింపహక్కులు స్థిరపడవు. నీటినివను విధించువిషయమై ఎక్కుడు మినహాయిపులు క్రొత్తచట్టమున గలవని దెలుపుచున్నారు. కాని, ప్రభుత్వమువారికి మిగుల విస్తారముగ నధికార మొసగబడినది. ఏసమయమునందయినను ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త ఇరిగేషను చట్టమునిర్మించినగాని, ప్రాతఇరిగేషను చట్టముని అభివృద్ధిజేసిన గాని, సెటిల్ మెంటు తరగతులను మార్చివేయవచ్చును. భూమిని పెద్దతరగతిలోజేర్చి ఎక్కుడు శిస్తును విధింపవచ్చును. ఇట్టియధికారము భూస్వాములపై నంకుశముగ నుండునటులకు సందియము లేదు. ఇరిగేషను చట్టములో ప్రభుత్వమువారిమాత్రము మార్పుగలిగించినను, భూస్వాముల భారము వృద్ధిగావలయుననుట న్యాయము గానేరదు. నష్టమును రాబట్టుటకు, భూసంపాదన శాసనమునందు వలెనే క్రొత్తచట్టమునందును సివిలుకోర్టుల సహాయము బొందవచ్చుననియు, ఇదియొక విశేషమనియు ప్రభుత్వప్రతినిధులు దెలుపుచున్నది. కాని సివిలుకోర్టుల అధికారము లెన్నివేషములలో దొలగింపబడెనే ప్రభుత్వమువారికి మాను వితరించిన నిజసందర్భములు వెల్లడియయ్యెడిది.

నీటినివను మొత్తమును ఆక్షేపించుచు కొద్ది లలో వ్యాజ్యము వేయగూడదు. కొద్ది లీ విషయమై జ్యోమేమూత్రము కలుగజేసికొన వీలులేదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరులే సర్వాధికారులు. నీటి లీను వలేకుండ ఇరిగేషను సప్లయని పొందదగిన భూమి యొక్కవిస్తీర్ణమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన పిమ్మట, సివిలుకోర్టు వారీవిషయమై కల్పించుకొన వీలులేదు. నష్టపరిహారమిచ్చు విషయమున గూడమిన హాయిపులు పెక్కులుగలవు. రయితులు కోరెడి నష్టపరిహారమును వీనిలో నేడియో యొక మినహాయిపు క్రిందకు దీసికొనిరా వీలుగను. కూలీ నియ్యకుండ పనిజేయించుకొను సందర్భమున గూడ, సివిలు కోర్టువారు జ్యోమేమూత్రము దీసికొనుటకు వీలులేదు. ఇరిగేషను పంచాయతీదారుని చర్యను ప్రశ్నించుటకు కోర్టుల కధికారములేదు. ఇట్టి సందర్భములు గనుపించుచుండ, సివిలుకోర్టుల కధికారమియబడెనని జెప్పినంతమాత్రమున లాభమేమిగలదు? ముఖ్యముగ విషయములలో ఇరిగేషను ఆఫీసరులకే సర్వాధికారముగలదు. క్రొత్త ఇరిగేషను చట్టమునందు ముఖ్యముగా నాక్షేపించదగిన విషయ మింకొకటిగలదు. బరువులన్నియు భూస్వాములపై మోపబడినవి. అధికారము లన్నియు ప్రభుత్వమునకు సంక్రమించినవి. అధికారుల శాధ్యత లత్యల్పములు. బర్మా బొంబాయి చట్టములను ప్రభుత్వము వారసునించినట్లు జెప్పినను, అందలి యనుకూల మగు సూచనలను వదలిబెట్టి, ప్రజలహక్కులకు భంగకరముగ మార్పులను మాత్రము వీరుసరించిరి. ఇరిగేషను ఆఫీసరు లెట్టిచర్యల జరుపుచున్నను, సివిలు కోర్టులలో ఇకజెక్షన్లు ఉత్తరువును బొందుటకెవరికిని అధికారములేదని, 90 క్లాజు దెలుపుచున్నది.

ఈకాలములో కుడిమరమ్మత్తు విధానమింకనునిలిచియుండుట, అవమానకరము. చట్టమునుబట్టికూలీ లేకుండ నిజేయించుకొనునాచారమును ఇరిగేషను ఆఫీసరులు కొనసాగింపవచ్చును. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులవలన, అట్టియాచారము గలదనియెను నిరూపింపవలయును. అట్టినిరూపణ సయితము క్రొత్తచట్టము క్రింద నవసరముగాదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారు తరువిచ్చిన చాలును. ప్రజలనీరితిన నిర్బంధించుట బానిసత్వమును విధించుటదప్ప వేరుగాదు. ఇటుల నిర్బంధించుటకుబదులు, ప్రత్యామ్నాయముగ ప్రజలపై పన్ను విధించుటకు చట్టపరికార మిచ్చుచున్నది. ఈపన్నును ప్రభుత్వము వారెన్నడయిన దొలగించిన, మరల వారిచే నిర్బంధముగ పనిజేయింపవచ్చును. ఈవిషయమునుగూర్చి దెలిపెడి పదియవయధ్యాయమంతయు, కడుఘోరముగ గనుపించును. ఇదిగాక, కూలీనిచ్చి నిర్బంధముగ పనిజేయించుటకు ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారి కధికారముగలదు. వీరు గ్రామమునసబులను కోరిన వెంటనే, వారు ఎవ్వరినయినను పనిజేయవలయునని ఆజ్ఞాపింపవచ్చును. అటులజేయని వారిపై నూరు రూపాయల జరిమానానుగాని, ఒక నెల ఖయిదును గాని, లేక రెంటినిగాని విధింపవచ్చును. సివిలుకోర్టు లిట్టి విషయములలో జ్యోమేమూత్రము దీసికొన వీలులేదు. తొమ్మిదవ, పదియవ అధ్యాయములు ప్రజలజన్మస్వాతంత్ర్యములను భంగ కరచుచున్నవి. దాస్యమును వృద్ధిచేయుచున్నవి.

మరియొక విచిత్రపు ఏర్పాటును గమనించవచ్చును. ఎనిమిదవ అధ్యాయమునందు నీటి సప్లయని తగ్గించినంతకు గాని ఆపివైచినందులకు గాని ప్రభుత్వమువారిని నష్టపరిహారముగోర వీలు లేకుండ కట్టుబట్టములు జేయబడినవి. ఇటుల ఏర్పా

టుజేయుటవలన, ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశాధికారము వృద్ధియగుటయు భూస్వాముల హక్కులకు భంగము గలుగుటయు తటస్థించును. ఇందును గూర్చి చట్టపు ఉద్దేశ్యములలో ప్రభుత్వము వారు విచిత్రకారణమును నూచించిరి. ఇరిగేషను చట్టములను పోషించుశాధ్యత ప్రభుత్వమునకులేదట. పోలములకు ప్రభుత్వమువారి హక్కుమాత్రమే గాని, నీటిసప్లయనితగ్గించినగాని, రయితు లేమిజేయుటకు వీలులేదు. ఎన్ని శాధ్యతల మోపినను ప్రజలు మాత్రము చెల్లింపవలెను. వారిచేత బలవంతముగ పనిజేయించుకొనవచ్చును. ఊరక జేయించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వము వారు మాత్రము ఇరిగేషనుపనులను భరింపనక్కరలేదు. అసహాయవాదుల భూములకును, ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేని వారి భూములకును నీరు రాకుండ జేయుటకు, క్రొత్తచట్ట మవకాశ మిచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వమునకట్టి శాధ్యతలేదని, ఇతరదేశములలో నెక్కడను అంగీకరించుటలేదు. ఇరిగేషను ఆఫీసరు భూస్వాముల కోర్కెపై నీటి కాలువను నిర్మింపవచ్చును. అందు కయ్యెడి ఖర్చులను వారినుండిరాబట్టవచ్చును. కాని బొంబాయి బర్మాచట్టముల ప్రకారము, అట్టి నీటికాలువలు ప్రభుత్వమువారి సొత్తుగానేరవు. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారింగీకరింపక, ఇరిగేషను కాలువల నొకమారు నిర్మించినపిమ్మట అవి ప్రభుత్వమువారికే జెందునని, క్రొత్తచట్టమున పొందుకరచిరి. ఇది ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. దీనివలన, తగాదాలన్నియు అంతరించునని ఓదార్పుట పరిహాసాస్పదము. ప్రజల హక్కులను ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించి, ఇందువలన, పోరాటములుండవనుట ఏటిన్యాయమో దెలుపనక్కరలేదు. ప్రభుత్వమువారిపుడుజెప్పిన సమాధానములవలన, ఎక్కుడు విశ్వాసము గలుగనేరదు. వెనుకటిచట్టమును పూర్తిగమార్చి, సరియగు ఇరిగేషను చట్టమును నిరూపింప వలసిన యవసరము గలదు. వెనుకటి చట్టమునకును ఇప్పటి చట్టమునకును ఈవేద్యరముండవచ్చును. కాని, ప్రధానముగ ఆక్షేపణలన్నియు నటులనే నిలచియున్నవి.

డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక జెడిరింపు

—:—:—

రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, ఇంగ్లండులో నన్ని పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక ఇందునుగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, సంస్కరణములను సాగింప జేయచో పైందవాళయ విరద్ధములగు చర్యల గైకొనవలసి వచ్చునని, దెలుపుచున్నది. సంస్కరణములను అసలే తొలగింప వీలుగలదని, యూపత్రిక జేసిన వ్యాఖ్యానముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. భారతీయుల దృఢాభిలాషను గాంచి స్వపరిపాలనము నొసగుటకు మార్పు, సంస్కరణముల నసలే దీసివైచిన చింతించువారుండరు. ఏలనన, సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు దారిజూపుటకు మార్పుగ ప్రతిబంధకములుగ పరిణమించినట్లు స్థిరపడినది. అట్టి సంస్కరణము లంతరించిన, దేశమున కెక్కుడు నష్టముగలుగదు. బూటకము దొలగి, ప్రజల నావరించిన భ్రమపూర్తిగ నశించును. సంస్కరణములు దొలగిన నష్టపడువారు అధికారులుగాని ప్రజలు గారు. సంస్కరణముల క్రింద యూరపీయనుఉద్యోగులే విశేషముగ బాగుపడుచున్నారు. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక మితవాదులను భయపెట్టుచున్నది. స్వరాజ్యవాదులలో మితవాదులుగూడ జేరుచో, సంస్కరణములకు గొప్ప

ముప్పు దెచ్చి పెట్టెదరనియు, అందుచే వీరిపై ప్రచండభాధ్యత గలదనియు, డియిలీకానికలుప్రతికదెలుపుచున్నది. సంస్కరణములను భగ్నముచేసెడి వారు స్వరాజ్యవాదులు గారని, యీ ప్రతిక గ్రహింపవలెను. సంస్కరణములను అధికారవర్గమువా రిదివరకే భగ్నముజేసిరి. సంస్కరణములు ప్రారంభముననుపిమ్మట ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను పెంపొందించుటకు మారుగ వానిని వెనుకటికన్న నెక్కుడుగ నిరోధించిరి. ఇట్టిస్థితిలో సంస్కరణములు అధికార నిరంకుశత్వమును పెంపుజేయుటకు మాత్రముతోడ్పడుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్షమువారు వీనినితొలగించినయెడల, అధికారవర్గము ప్రారంభించినవనిచే పూర్తిజేసినవారగుదురు. ఇంగ్లండుదేశమీసమయమున దూరదృష్టిని ప్రకరింపజేయుచో భారతీయులకోర్కెలను పరిపరచుటయే ధర్మమని గ్రహింపగలుగును. వేరుమార్గము నవలంబించుకొలదియు, ప్రస్తుతస్థితిఇంకను విషమమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

సంస్కరణములు మార్పు

రాజ్యాంగ సంస్కరణములగుచ్చి త్వరలో విచారణనలిపి వానిని మార్పుజేయవలయునని డాక్టరుగవరుగారు వెనుకనొకటి ర్యాన ముపపాదించగ, శాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారీతీర్మానముపై నెట్టియభిప్రాయము దెలుపక, ఇండియామంత్రికి ప పిత్తెచిరిని హెచ్చరికలు జవాబుచెప్పిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సంస్కరణశాసనమును మార్చనవసరమగుదనిగాని లేదనిగాని యభిప్రాయ మొకటిగలదా? ఉన్నచో వారేల దెలుపలేదు? ఈ విషయమంత ముఖ్యమయినదిగాదా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ధర్మము కేవలముపోస్తాఫీను గా నుండుట మాత్రమేనా? వెనుక మజం దారు గా తు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము గూర్చి గూడ ఏటిటులనే ప్రవర్తించిరి. హిందూదేశముపై రిడింగు పభువుగారికి గల అభిమానమున కిది నిదర్శనము గాబోలు. ఇండియా మంత్రిగారికిను ఎట్టిజవాబు పంపలేదట కాని జవాబేదియో తెలిసేయున్నది. 1929 సంవత్సరమునకు ముందరి, సంస్కరణశాసనమును మార్పుటకు వీలులేదని ఇండియామంత్రిగారు తెలిపిరాయనిది. బ. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారిడిగిరి. పీలుప్రభువుగారి సందేశ మిదివరకే ప్రకటింపబడెనని హెచ్చరికలు బదులుజెప్పిరి. పీలుప్రభువుగారికి మార్పు సుఠాం బ.కిరాదని తెలిసినసంగతియే. ప్రస్తుతపు ఇండియామంత్రియైనను, వెనుకటివారి యడుగుజాడల పడిచెడి వారని యూహింపవచ్చును. మార్పున, లేబరుపక్షమువారును భయము గనుక అటుమనే యున్నారు. సంస్కరణములు మార్పుచే దునెడల, నవియనలే తొలగిన తొలగవచ్చును. అంతయు గాని వానిని ముందుకుగొంపోవుట కాయత్నములగువారు గనుపింపరు.

గాంధీమాసము

బొంబాయిగరమున గూడిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు, ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ మొదలు మార్చి 18 వ తేదీవరకు గాంధీమాసముగా పరిగణింపవలయుననియు, ఈమాసములో కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకును, కాంగ్రెసు సభ్యుల జేర్పుటకును, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి డబ్బు ప్రోత్సాహములకును ప్రబల ప్రయత్నముల గావించవలయుననియు తీర్మానించిరి. గాంధీమహాత్మునికి మరలతరంగము చేకూరినందులకు సంతసింపని భారతీయులుండరు. ఇందుకొరకై ఎల్లరును భగవానుని ప్రార్థించిరి. వారీప్రార్థనలు ఫలించెను. అట్టితర,

గాంధీమహాత్ముని సంతృప్తహృదయుని గావించుటకు మార్గ మొక్కటేగలదు. ఇకనయినను మహాత్ముడు నిరూపించిన కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ధర్మము. గాంధీమాసము అత్యంత పవిత్రమాసము. లేబరుపక్షమువారుగాని, రిడింగు పభువు గారుగాని, హిందూదేశమునకు మేలొనర్చెదరనుటకల్ల. ఎవరి స్వలాభమును వారు జూచుకుందురు. అట్టివారిపై నాధారపడిన లాభములేదని తేటతెల్లమయినది. స్వశక్తియే భారతీయులను విముక్తులజేయగలదు. గాంధీమాసము, భారతమాతృ విముక్తికి తోడ్పడు గాక!

కెనడా రాయబారి

కెనడా దేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో చేరినదయినను, అమెరికాకు ప్రత్యేక రాయబారిని పంపుచున్నది. సర్ ఆర్థుర్ కర్రీగా రీపదవికి నియమితులయిరి. కెనడా యిటుల ప్రత్యేకచర్య దీసికొనుట సామ్రాజ్య బంధమునకు భంగకరమగునా కాదాయను ప్రశ్న యుదయించును. తమవైఖరిని సమర్థించుకొనుటకు, కెనడామంత్రిగారు ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుకు వచ్చినప్పు డెంతయో ప్రయత్నముజేసిరి. ఎన్నరెటుల జెప్పినను, కెనడాచర్య సామ్రాజ్య బంధమునకు ప్రతికూలమనుటకు సందియము లేదు. సామ్రాజ్యమునందలి ప్రతిభాగమును తన యిచ్చ వచ్చినరీతిని విదేశవ్యవహారములను జరుపుకొనుచుండ, సామ్రాజ్యముపేరు మాసిపోవును. సామ్రాజ్యైక్యతకు నెట్టము వాటిల్లును. నేడు కెనడా యవలంబించిన మార్గమును రేపుమిగిలిన రాష్ట్రము లవలంబించక మానవు. దక్షిణాఫ్రికాలో నిదివరకే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్షము ప్రబలముగ నున్నది. కెనడా ప్రభుత్వమువారి చర్య ఈపక్షమున కెక్కుడు ప్రోద్బల మొనగగలదు. ఇట్టిస్థితిలో, కెనడాలో గలుగుచున్న మార్పుతో ఇంగ్లండు ఎటుల పరిపెట్టుకొనునో చూడవలయును.

అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలుసంఘము

అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘము నందు, మరల అసహాయవాదు లధికసంఖ్యాకులుగ బ్రవేశించిరి. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులతో గూడ గలసి, 60 మంది సభ్యులుండగ, వీరిలో 35 మంది అసహాయపక్షమువారు ఉండుటచే, మ్యునిసిపలు పరిపాలనమును వీరు నిర్వహింపగలుగుదురు. అసహాయోద్యమము ప్రజలమనముల నెంతగ ధమ్మగ నావహించిడియు ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. అసహాయోద్యమము క్షీణించుచున్నదని, అధికారులు ప్రకటింపవచ్చును. కాని ఫలితము వేరుగ నున్నది. ప్రజేచ్ఛను ప్రభుత్వమువారు నిరోధించుకొలదియు, అసహాయోద్యమము బలపడుచుండునుగాని తొలగిపోవరదు.

మాక్డ్ నాల్డుగారి గ్రంథము

రాష్ట్ర మాక్డ్ నాల్డుగారి "హిందూదేశ ప్రబోధ"మను గ్రంథమునందు రాజద్రోహముగలదని హైందవాధికారు లిదివరకు రాసేయకుండునిరోధించిరి. మాక్డ్ నాల్డుగారు ప్రధానమంత్రియయినపిమ్మట యీ విషయము ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. రబాలీగారు కేరళుగారిని సంగతి నడిగిరి గాని, వారుఎట్టి ప్రత్యుత్తరము నొసగరయిరి. సాడిక్ హుస్సేను అను హైందవ శాసనసభ్యులు, మాక్డ్ నాల్డుగారిగ్రంథముపై గల నిరోధమును తొలగింపవలయునని తీర్మానమును పంపిరి. ఈతీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారు తమని జవాబు జెప్పెదరో చూడవలయును.

మిలిటరీ ఖర్చు:

ఆర్థికసభ్యులగు సర్ జేసీర్ బ్లాక్లుగారు, మిలిటరీఖర్చు సగటున మనుష్యున కెంత యయ్యెనో వివరించి, 1914-15 సంవత్సరమునందు మనుజునికి రు 1-4-0 అయ్యెను 1918-1919 సంవత్సరమున రు 2-11-0 అయ్యెను 1920-21 సంవత్సరమున రు 3-5-0 అయ్యెను. 1923-24 సంవత్సరమున రు 2-8-0 యయ్యెను. ఇది అధికార సభ్యుని పరిగణనము. భారతీయుని సగటురాబడి సంవత్సరమునకు 30 చూపాయిలగుచో, దానితో పదియవవంతు మిలిటరీఖర్చు అగుచుండ, ప్రజలెంతటిభారమును మోయుచున్నారో కనుగొనవచ్చును.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

మహాత్ముని ప్రాణమును కాపాడుటకు నారక్తమునైన ధారపోసెదను హిందూమిత్ర పత్రికాసంపాదకు డగు పంతులీగారి మహాత్మాగము

గాంధీమహాత్ముని విడుదల చేయవలెనను నాందోళనము ప్రబలతమగుచున్నది. ఈపవిత్ర నినాదము ముప్పుది మూడుకోట్ల భారతీయులకంత నాశములనుండియు నేకకాలమున బహిరగతమై ప్రణవనినాదమువలె నిరంతరాయమై బ్రహ్మాండ కటాహమును పగులజేయుచున్నది. అలివాదులు మిలీటరీవాదులు జాతీయవాదులు అసహాయవాదులు జస్టిసువాదులు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు హిందువులు మహమ్మదీయులు ఆంగ్లము ఆసియాంగ్లము మున్నగు వారందరును అన్నిరాష్ట్రముల వారును గాంధీమహాత్ముని విడుదలవినువుడనియే ఘోషించుచున్నారు. బొంబాయిలోను గుజరాతులోను వేలకొలది ప్రజలతో గూడిన బహిరంగసభ లత్యధికముగా జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకును ఉపేక్షాభావమును వహించిన పార్టీజాతివాదు గూడ నీకోరికనే కోరుచున్నారు. జె. బి. పెటిలు గారును బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు హెచ్. పి. మోదీగారును (ప్రార్థిలు) ఈవిషయమైచాలవట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు.

"మహాత్ముని ప్రాణమును కాపాడుటకు నారక్తముపకరించునని నానిని నేను సంతోష పూర్వకము సమర్పించెదను. గాన నీవిషయమున డాక్టరుల నడిగి తెలిపికొనుడు. వారు కోరినచో నేను వెంటనే పూనానగరమునకు బయలుదేరెదను.

ఆంధ్ర హిందూమిత్రము కర్తవ్య సంపాదకుడగు ఎన్. బి. పంతులీగారు పార్టీకాయకుడు ఘోషించుచున్నారు. పార్టీసభ్యులువారి దీక్షకి ట్టి నిదర్శనము లెన్నియోగలవు ఏ కార్యమునైన సాధించుటకు పార్టీవారోహారి ప్రాణత్యాగినికో విధమున కలుగు కష్టము విరామములేనండ పనిచేసెదరు అని యుకవిలేధరి బొంబాయి నుండి వ్రాసెను (హిందూ)

ఒక వింతకథ

శిక్షితులు చెవిపోగులను మ్రొంగుట బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 1:—కాశానండి జైలును జైలుకు పరివహింపబడుచున్న యిద్దరు మహమ్మదీయ శిక్షితులు దారిలోకడ దీక్ష మార్చుకొని వారి చెవిపోగులను లాగిని మ్రొంగివేసిరి కాశానండి జైలువచ్చింది. ఈజైలు లిదివరకే చాలకాలము కుడివిధించబడిరి. గావున కోర్టులో వారు ముందీరనముగా వలించుచుండిరి. "బ్రిటిషుకోర్టులో న్యాయములేమనుష్యులని విచారింపబడుట మిథ అధికారములేను" అని వారు కోర్టులో విగ్రహ ఆరచిరి. కానా నీటిమేడక్రియ గారి ఫైలోజోఫీ యాత్రకు ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీ వాయిదా వేయబడెను. (ఆంధ్ర)

మొదట మంజులీ ప్రత్యేక అధికార కేంద్రము 'రీవి' అధికారమును
 1924 సంవత్సరమున పరిశోధించి నిర్ణయించును ప్రజా
 త్విరంజనము.

బ్రాహ్మసూత్రానియా బ్రహ్మసూత్రానియా (వనినిభూయస్య) కలన్తేను
(ప్రభుత్వ సమయం రావడం) కార్యదర్శియూ రాచకీయములను
సంబంధించు కారణములచే తమదవలనను వరముకొను లేదని
నిర్ణయించుట లేదు.

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘము

ఈసారిగూడ నిధులలో అహమదాబాదుల

సంఖ్యయే హెచ్చుగానున్నది

81 వ తేదీసాంకాలము మ్యునిసిపలు కార్యాలయము కడ నేలకొని ప్రజలు తే. 80 వ తేదీన ఎన్నికలు జరిగినవి. 81 వ తేదీన ఓట్లు లెక్కించెట్టి. మహమ్మదీయోరస్థానములు 40 గలవు. అసహాయవాదులు 80 మంది పోటీచేసిరి. 5 వార్డులలో అసహాయవాదులే ఎన్నికౌనబడిరి. మూడు వార్డులలో మౌళిమా 5 గురు స్వతంత్రులు పోటీచేసిరి.

10 మహమ్మదీయోరస్థానములు గలవు. వానికి 20 మంది స్వతంత్రులు పోటీచేసిరి.

ఓట్లు లెక్కించెట్టుకడ ఏడుగంటలు కట్టిరి. మహమ్మదీయోరస్థానముల ఫలితమును అధ్యక్షుడు మొదట తెలిపెను. మూడు వార్డులలో మహమ్మదీయోరస్థానములు 17 గలవు. వానికి 5 గురు స్వతంత్రులలోను మూడు మౌళిమా ఎన్నికౌనబడిరి. తక్కినవారందరూ అసహాయవాదులే ఎన్నికౌనబడిరి. అధ్యక్షుడు తెలిపెను. వార్డులను విలగము. మొత్తము సభ్యుల సంఖ్య ప్రభుత్వనియమితి సభ్యులతోగూడ 60 మంది. వారిలో అసహాయవాదుల సంఖ్య 35 మంది. ఈసభ తేదీ 9 వ తేదీతో ప్రారంభమవారి అధికార ముగిరించును. అనాదేశాత్రిత సభకు వారధికారమును వహించెదరు. (హింద)

గుంటూరు జిల్లా

రైతులకు విజ్ఞప్తి

రైతుల ప్రధాన శత్రువు రైల్వే రిజిస్టరు విషయమున దొంగతనము నాటకము నెక్కువగా నిర్మించి, నిలిచిపోవులలో ప్రజలకు ప్రయోజనము లేనివిని తొలగించు చర్యలను నీటిపారుదల చట్టమున దొంగతనమునాడు కాననసభలో నిర్ణయించుట బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచున్నాడు. దీనినిగూర్చి మాఖ్యముగా మనము చర్చించవలసి యున్నది. మరన్ని ఇరిగేషన్ కేసులకు అడ్డుకట్టెత్తి, మనకు పీదాకరముగ నున్న పర్యవేక్షక భూములు రైల్వే పులికలము విధించబడుచున్న తోటపైరు పీకల్ భూముల విధించబడుచున్న ఇకావాంటరీ భూములు పట్టుకునిరించుచున్న మహమ్మదీయలను గౌరవ సభ్యులగును, ప్రభుత్వమునకును దొంగతనము యున్నది; గాన యీసల 5 వ తేదీ సాయంత్రం 2 గంటలకు జిల్లా రైతులందరూ, తెలలిపుమందిరమున సమావేశమగుదురగాన తాము వదలు కత్తుక దయచేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాను. మాఖ్యులకు బాధగాన కృతకరేఖండ, మిక్కిలి కఠినముఖము దొంగతనమున చచ్చినది.

గుంటూరుజిల్లా రైతులసభ

తెలలి పుమందిరమున 5-2-24 తేదీ రెండుగంటలకు జరుగును. ఇరిగేషన్ బిల్లునుసూచియు, ఇవ్వాలంటి, కట్టె, రైతుల రిక్యామములు

మా ప్రథమ సాయంకాల ప్రదర్శనము బెజవాడ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు రౌపదివస్త్రావహారణము

3-2-24 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున ప్రదర్శింతురు. ప్రవేశకట్టుములు. పురుషులకు రూ 4, 3, 2, 1, 0-8-0, స్త్రీలకు రూ 3, 2, 1, 0-60-. టిక్కెట్లు హాలువద్ద పగలు 10 గంటలనుండి విక్రయించబడును. ఆకాశంగము కాకుండుటకై ముందుగానే టిక్కెట్లనుకొని రిజర్వచేసుకొనుట మంచిది. డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0 సర్వవత్సరపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు. శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు.

శృంగారశ్రీనాథము కర్త - తులూరి ప్రభాకరశాస్త్రి - శ్రీనాథుని చరిత్ర మెల్ల కాలములకడగా నిదియాపును. రెడ్డిరాజుల సత్కీర్తిని గీర్తించును. అపూర్వగాథలు, అపూర్వకరములు గలవు. రసవంతము లయిన పద్యము అన్నవి. వెల 2-0-0 చాటుపద్యములేయిరి, ద్వితీయభాగము. 1-6-0 | తులూరిశాస్త్రి మాత్సర్యముచుట్ట. 0-4-0 | శ్రీ శాంతి శ్రీహరికరము. ((సావీరము)) 0-8-0 ఫిబ్రవరి నెల ముగియులోగా ఆర్థము పంపువారికి పోస్టేజి మేమే భరించి పంపుము. మణిమంజరి మేనేజరు, 8/15, నల్లతంబిపేది, తిరువల్లి క్షేత్ర, మద్రాసు.

రోజులు రూ 3 లను దర్బార్ ఆటో నిట్టరును ఉపయోగించి లాభమును పొందుదు. మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తలిమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము. తీసికొనిపోయిన వా లొకరు యెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గెస్ట్ బుక్ అందు కో, కలకత్తా. గెస్ట్ బుక్ అందు కో, కలకత్తా. నేను మీ కద్దమండి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి రెడు నెలలైనవి. వా గృహకృత్యము లన్నియు నెరవేర్చుకొని రోజుకు 9 జరిములు మేజోర్లకు రయారు చేయగలను. నేను మేమి ను తెప్పించుకొనినందున విక్కిరి సంతోషించెదను. బాలబలిదాను, గోపాల్ గంజ్ శిష్యాను. అయ్య, "రోజుకు రూ 3 లను గడంచు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాప్తికొనును కుంతుడు. రిపాబలికన్ నిమిత్తమై యందు వెంబడి 1 ఆనా స్థాపును పంపి యున్నాను. పూర్తి చేయ పూర్తి విలాసము ఆచంట అందు కో, 23 బాడ్యే, మదరాసు.

సూపర్వైజర్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లుతో	రూ	77-8-0
అలెగ్జాండ్రా సైకిల్స్ ఎలెక్ట్రిక్ పోస్టెల్తోచేసిన ఏవన్ ఆర్కు పైర్లుతో సహా		97-8-0
రాయల్ నెం 5 సైకిల్ డన్లఫ్ పైర్లుతో సహా		100-0-0
రాయల్ నెం 11 సైకిల్ డన్లఫ్ జిగ్ బాగ్ పైర్లుతో సహా		105-0-0
బ్యాన్ ఆన్ హాబర్ అడ్వాంస్ మోడల్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లుతో సహా		102-8-0
చేస్ సైకిల్ డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లుతో		135-0-0
రాయల్ సైకిల్ బి. ఎస్. ఏ. ఫిట్టింగుతో		137-8-0
గ్యాలీపాపుల్ సైకిల్లు డన్లఫ్ క్రొత్తరకంపైర్లుతో		185-0-0
రీజిస్టర్డ్ సైకిల్స్ నికల్ పార్సు సామానుతో		187-8-0
బి. ఎస్. ఏ సైకిల్		195-0-0

సైకిల్లు అన్నింటితోను పంపుము, టూల్ సంచిన్నీ ఫ్రీగా సప్లయి చేయబడును. 3 సంవత్సరములు మొదలుకొని 10 సంవత్సరములవరకును గారంటీకయబడును.

రుధిరోద్ధారి నం||రం పుష్పమాన బ|| ౧౨, శనివారము

“సాయుజ్యము”

(మేకటశేషేశ్వరులు)

గీ. సకలసంపతులకు నివాస స్థలంబు ।
సిద్ధులు జనింప యోగ్యమా యే త్ర మాంధ్రా
దేశ మందు కల్యాణగు జాతయంబు
పొలుపుమీఱు నొకానొక పురవంబు ।
మల్లికార్జున నామక మనుజువిభుడు ।
మహిళాగణసాంద్రు డత్తభి- మానధనుడు ।
రాజలక్షణలక్షితం డాజగజ్జ ।
ననికీ పామభక్తుండు; భూనాథభాక ।
మునకు నొజ్జ; పురజనుల పూర్వపుణ్య ।
శేఖ లీలతోడ నవత రించె ఛరణి ।
రానభద్రునినోరెన రణ్యవాస ।
కష్ట మొకకొన్ని కష్టముల గడపి తుదకు ।
నైజసామ్రాజ్యసింహాస నస్థుఁ డయ్యె ॥
కాంచనముగకు గంధంబు కలిగినట్లు ।
గుగుణగణపేటి శ్రీజన నుకృతకోటి ।
అపరమహలక్ష్మి యావిశా లాక్షి యపుడు ।
భట్టమహిషి యై యాతని చెట్టఁ బట్టె ।
వారియన్యోన్యసౌభాగ్య ఫల మదేమి ।
కాని పెండ్లితోడనే రాజ ధాని లచ్చి ।
కాటపట్టయ్య, ధరకు సౌ ఖ్యము గలిగె ।
భారతీబ్రహ్మదేవుల పగిది; పద్మి ।
భూమహావిష్ణువులమాడ్కి నామహేశ్వ ।
రీమహాశంకరులరీతి శ్రీకచీపు ।
రందరులభాతి దంపతు లిందు నందు ।
సాటిలే నట్టి దివ్యము శంబు గొనిరి ।
బ్రాహ్మణమరుండు శాస్త్రార్థ పారగుండు ।
స్వపునకు హితుండు సుకవికీ ర్తియనుండు ।
సిద్ధసంకల్పమాత్రుఁ డా శ్రీతరతుండు ।
ముక్తభవబంధనిచయుండు పుణ్యమూర్తి ।
దేవతానాథు సభలోనఁ దేజిల్లు ।
పాక్వతివిధంబునకా గౌర వంబు నొందు ।
చుండు శ్రీసోమనాథుండు పండితుండు ।
స్వపసభారంగఁ భవభ ర్హిష్టఁ డగుచు ।
అతనియం దిండుకయు సంశ యము లేక ।
ధరణిదేవపథము సా ర్థక్య మయ్యె ।
బ్రహ్మలేజ మాతనిముఖ పద్మముండు ।
తాండవం బొగు నన నస త్కంబు గాదు ।
స్వపున కాబాల్యమి తుండు ధీనరుండు ।
అసదృశుడు లోకకవ్యన హరములను ।
మంత్రశబ్దార్థమునకు స న్మానమెసగ ।
కృష్ణరావు మంత్రిత్యము స్వీకరించె ।
కృష్ణమంత్రిత్యమున జేసిఁ గెలిచె కార ।
వాదికత్తుసంఘము నా డ్దనుండు ।
కృష్ణస్వాచివ్యమున జేసి సేడు మల్లి ।
కారునప్పపుండు వైరుల నణచివైచె ।
సాహసోద్యోతాత్పత్తి శౌండు డగుచు ।
ప్రజల బిడ్డలీతిఁ గా పాడె న్నపుడు ।
విజనాదల దురీతి తెంచి వెద్ద ।
వారిగా జేసి సకలసం పదల నిచ్చి ।
పెండ్లిపేరంటము లొనర్చి ప్రియ మొసంగి ।
యనుపమభ్యాతి గొనె విశా లాక్షిరాజ్ఞి ।

దేవతాద్విభక్తి కా దేశ మెల్ల ।
పుట్టిని ల్లనుసక్తిర్తి పొంద గలిగె ।
నిత్యసంతర్పణముల దృష్టి గొన్న ।
భూసురాశీస్ వనముతో బురవంబు ।
నిండి వేమారులు ప్రతిధ్వ నించుచుండె ।
దనదినోత్సవములు గల్గె దేవతలకు ।
నేడ జూచిన సంతోష మెందు గనిన ।
సౌఖ్య మేయెడ గాంచిన సకలకుభస ।
మృద్ది గనుపట్టుచుండె నా సీనులొక ।
రామరాజ్యమొక్క; ధర్మజా రాజ్య మొ య ।
టంచు సుభ్రాంతచేతస్కు రైరి ప్రజలు ।
కాదు; భూతలస్సగ్ధమా కాదు కష్ట ।
నగరమా; కాదు కైలాస నగమ గాదు ।
ఈ పురవమునకు సాటి యీ పురంబె ।
తల్లిదండ్రుల మాటుయే తలప రైరి ।
ధర్మతత్పరులగు రాజ దంపతులనె ।
తల్లిదండ్రు లటుంచుచు ధరణిజనులు ।
తలచుచుండిరి వారిచి త్తములందు ।
ఎట్టి తపము లావచ్చెనో యెఱుగ రాదు ।
నరప తకులము పూర్వజ స్మృత్యందు ।
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధితో భోజ భాగ్య ।
సంపదలతోడ గొన్ని వ త్సగము లేక ।
కృతయుగాదుల దీక్షయు విచ్చె ధాత ।
ధర్మపుత్రులైన రాజమా ర్తాండులను ।
అవిధాతకె దుర్బుద్ధి యఁకురింప ।
కలియుంబున నట్టిభా గ్యము సున్న ।
ఏల దాపర మేల వ చించునాడ ।
మల్లికార్జున స్వపతి యా మల్లికార్జు ।
నాలయముగూర్చి వెడలి రా జాల దతఁడు ।
రజతగిరి దంపతులయంద రమ్మ జూచి ।
చంద్రు డస్తాది జేర న త్కృతంఘు ।
మొకటి వెంబడి నొకటిగా నొదిగి పోవు ।
నిజతపశక్తిచే దేవ నిలయమందు ।
పదవి నొకదాని నాల్గించె పండితుండు ।
సోమనాథుండు, సంతోషి తామరుండు ।
పతియు బండితుండును స్వర్గ పదవి గొనగ ।
నరసి యోగ్యక యావిశాలాక్షి యున్న ।
రాయణమున నేకాదశి యందు నిత్య ।
కృత్యములు ద్వివి వేంచేసె నివిజపురికి ।
పుణ్యజనులు సాయుజ్యము పొంద దగరె ।
మందిచ్చెడలు మనుజుల మరణమందు ।
కానబడనను బుధుల వాక్యము నేడు ।
సార్థకం బయ్యె మావిశా లాక్షిపట్ల ।
దేహము స్థిరంబు గాగు సత్కీర్తి యొందె ।
చంద్రతారాగ్ధాముగను వి శ్వమున నిలచు ।
కాంతిమంతములైన న త్కృతతతులు ।
పుష్టిగర్భంబులొపల లీన మయ్యె ।
నొక్కరిక్క మూత్రము తా నొంటరిగను ।
మినుకు మిను కంచు మింటివై మెఱయుచుండె ।
ప్రతిఫలం బొసజేయ క స్వహము కవులు ।
సజ్జనలక్ష్మిరి సేయుట సమాజ మయ్యె ।
దీని భావము జగతికి దెలియుఁ గాన ।
“తేటగీతి”యనంగ వచ్చిల్లు చుండు !!

కలగూరగంప

[రాచనంది జగన్నాథస్వామిగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.]
ఒక పెద్దగాలియోడ

985 అడుగులు పొడవు 131 అడుగులు ఎత్తు 125 అడుగులు వెడల్పుగల ఒక అద్భుతమైన గాలియోడను ఆమెరికావారు జర్మనీ పనివాండ్రచేత కట్టించినారు దీనిని గాలిలో ఎత్తి నిలువబెట్టిఉంచుటకు 10000 క్యూబిక్ మీటర్లుపరిమితి ల పైపైడ్రజిక్ గాలిసంగులను ఉపయోగించెదరు. క్రయాశీకులకు తగిన వసతులన్ని ఏర్పరిచినారు. చక్కని వెంటయిల్లు ఉన్నది. 8 టన్నుల నెటోలు ఉంచుకొనుటకు ఒక గవి ఉన్నది కావలసి నంత చుంచినరు, ఆహారపు సామగ్రి ఉంచుకొనుటకు ఏర్పాటు లున్నవి. గంటకు 8 మైళ్ల త్వరితముతో పోలదు. ఎట్టి విధమైన విఘాతములు తటస్థించుటకు పిలులేనట్లు సాగ్రత్తతో దీనిని నిర్మించినారు

సూర్యరశ్మియొక్క శక్తి

సూర్యరశ్మిని ఒక శక్తిగా పరిణమింపజేసి విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించుకొన్నట్లు ఉపయోగించుకొనవచ్చు నని శాస్త్రజ్ఞులు చాల కాలమునుండి చెప్పచున్నారు. అలాగైనపుడు సహారా మొదలైన పెద్ద ఎడారులు ఫలవంతములైన గొప్ప పరిక్రమికస్థలములు కావచ్చును.

సూర్యరశ్మిప్రభావమును ఒక విధముగా లెక్కవేయవచ్చును నుంచికాంతి గలకోజాన ప్రకాశించు సూర్యుడు ప్రతి యిరవై చదరపు అడుగుల స్థలముపైని ఒక గుఱ్ఱము చేయుపనిని చేయగలుగు శక్తిని ఇచ్చుచున్నాడు. ఉష్ణదేశములలో అటు గంటల కాలము ఒక చదరపుమైలుస్థలములో ప్రకాశించేసూర్యుని రశ్మివలన వచ్చే శక్తి 2500 టన్నుల గనిబొగ్గువలన వచ్చే శక్తికి సరిపడును.

ఈ యేర్పాటును అనుసరించి ఆఫ్రికాలోని టునిసియా పట్టణములో ప్రాంచివారు ఒక ఇంజనుకు ట్టించి పనిచేయించుచున్నారు. ఇట్టి ఇంజనుల ఈ జప్తులో కట్టి నైలునది నుంచి నీటిని వ్యవసాయమునకు తీసికొనిపోవుటకు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఒక్కఇంజను చేసేపని 2500 మంది మనుష్యులు చేసే పనికి సరిపోతుంది ఎక్కడైతే గనిబొగ్గు తక్కువో అక్కడ అద్భుతమునల్ల సూర్యరశ్మిఎక్కువగాఉన్నది. ఎక్కడైతే సూర్యరశ్మి ఎక్కువో అక్కడ నీటిజరుగురు అధికము. అందుచేత సూర్యరశ్మిని వ్యవసాయపు పనులకు కావలసిన నీటిని తీసుకొని పోవుటకు చక్కగా ఉపయోగింపవచ్చును.

ఇట్టి యంత్రములకు చిన్నవాటిని నిర్మించినారు. ఒక మనిషి మోసుకొనిపోవుటకు వీలైనట్లు ఆ యంత్రము ఉండను. ఏ స్థలములో కావలసి ఉంటే అక్కడ ఉపయోగించవచ్చును సూర్యరశ్మిని ఉపయోగించి వంటచేసుకొనుటకు పొయ్యిలు తయారుచేసెదరు. అట్టివి మనదేశములలో ఉత్తరమున ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఈ సంగతి అంతగా క్రొత్తగాదు. 1882 లో ప్యారిసు పట్టణములో సూర్యరశ్మివలన అచ్చయంత్రమును నడిపించి ఒక వార్తాపత్రికను ప్రచురిస్తూ ఉండేవారట. క్రీస్తుపూర్వము ఆరిగ్మిడిజు అనే శాస్త్రజ్ఞుడు సూర్యరశ్మిని కూడదీసి శత్రువుల ఓడలను కాల్చివేసినా డని ప్రతీతి కలను.

పెద్దమనుష్యుని సద్గుణ భావము

(సూక్ష్మమైన వాగ్దాన కళావాదము)

రూపకాంక్షి వారాహవిరాట గారు

ఇతరులకు నోప్పి గలగడజేయ వంతునతడే పెద్దమనుష్యుడని యొక నిర్వచనముగా జెప్పవచ్చును. ఈవచనము నిష్కలముగను, చాతీసంతినున్న తమగను నున్నది. పెద్దమనుష్యుడను తనచుట్టుపట్టుల నుండుజనులపాపపుణ్యములను, నుభవంతోపములను నిరోధము గలిగించునట్టి ప్రతిబంధకముల దొలగించుట యందు మాత్రమే ముఖ్యముగా బ్రవృత్తుడై యుండుటయే గాక, వారిసద్గుణములందుండు దాను బ్రాముఖ్యము గొనక యుండినను వారిలో కేకేభవించుచుండును. కీకీబాధితులకు, జలిమింటయింక, బద్ధశ్రాంతికుంక బడకయు నెట్లుపరచుచునో యట్లేజనులకేకముల నపనయించుటయందు పెద్దమనుష్యుడ యుపకరించును. చలినుంటయింక బడకయు నాదని వారిచుట్టులందనివారాశ్రయక మగువనువులు గాకపోయినను, వాని కలన నాపయోగము లేకపోలేదు. అట్లే పెద్దమనుష్యుడనను సంపమున కుపకారము లుగకపోదు.

నిజమైన పెద్దమనుష్యుడు తనచుట్టుపట్టు నుండువారిలో నభిప్రాయభేదము గలిగినను భివేదముగలిగినను చిత్తవిశ్రేణిము గలిగినను నిరోధము గలిగినను, వారి కెట్టిచిత్తాయాసము గలిగింపక కడి జాగరూకతతో మెలగుచుండును. అతడడు ప్రతిమనుష్యుడను మనఃప్రసన్నతానముత్యావహులఁ జేయార్చుటయందే ప్రవృత్తి గాంచును. అతడె తన మాటమువారిచిత్తవృత్తుల నెఱింగి, యెవరిలో నెట్లు మెలఁగ కలయునో యట్లు మెలఁగుచుండును. విడియముగలవారిలో మృదువుగను, దూరగులలో నెమ్మదిగను, తిప్పడువారిలో గనికరముగను వల్లించుచుండును. మాటలాడి చోదా నెప్పటిలో మాటలాడునది జ్ఞప్తియందుంచుకొని మాటలాడును: ఎత్తరానిమాటల నెత్తడ; ప్రాముఖ్యము వహింపఁగు, కోపము లిగించుటలంక బల్కుడ; బిరుదుల మనస్సంక్షోభముల గలిగింపఁక, దానను బొందుడు.

పెద్దమనుష్యుడు పరుల కుపకారముచేసి, దానికై గర్వపడకుండుటయొక్క, తానే యుపకృతి నందినవానివలె సుఖత వహించును. బలాత్కారమునఁగాని, తనవిషయమై తా నెప్పుడు మాట్లాడుడు. తీవ్రప్రతిభావణము లాడి తిన్ను దా నెప్పుడు నిగ్రహించుకొనఁడు తీవ్రమను కర్మజల్యములకును జెవియొగ్గఁడు. తనలో బ్రతికట్టించువారిఁ గారణముల నారోపించుచో మిక్కిలి మెలఁకువతో నుండి, సంభవించినవన్నియు మంచి కనియే భావించును. వాదలాడుచో నైపుణ్యము కెప్పుడు దిగఁడు; ప్రతివాదిలోపములను సందుగాఁ జేసికొని యా తనివై విజృంభింపఁడు; అతనిని ఏముల నాధారముజేసికొని వానింపఁడు; న్యాయమిది తీవ్రభావణమిది యని వివేచించును. శత్రువులపట్లఁ బ్రవర్తించుచో, మిక్కిలిసమీక్షాకారిత్యమున యోగిపగిది, వారెవ్వడైనను మిత్రులకాచో వారియడ నెట్లుప్రవర్తించవలసియుండునో యట్లు ప్రవర్తించుచుండును. పెద్దమనుష్యుడు పరుల యెత్తిపాడువుమాటలకు తావపడంకటిలే తెలివిమాటనవాడుగా నుండఁడు. తనకు జేయబడనయపకారములు జ్ఞప్తియందుంచుకొని నంతటి నిరుద్ధాగ్నియొక కాడ; ఇతరులయెడ కేవల భావము బూనుటయందుఁ గడు సంకొంచించువాడు

పెద్దమనుష్యుడు, శాంతియు దాంతయుఁ గలిగియుండి పాఠశాలకిమున్నె మనస్సుఁ బోనిచ్చును. క్షేమము సంభవించుచో నది యనివార్యమని యెంచి, దాని కాతడె లోబడును. దారిద్ర్యము చేకూరుచో నది యపరివార్యమని తలచి యందులకాల, డోర్చుకొనును. విశ్లేషము గలుగుచో నది దైవవృత్తమని భావించి, దాని నాతడె శాంతిభావమున ననుభవించును. మృత్యు వా పొదించుచో నయ్యది విధియని యెఱుంగును.

మన స్వస్థానముల బొందినివిద్యార్థికు లనెవరు వాగ్దానము లందుఁ బ్రవృత్తులగుచో వారు వాదాంశమును జూజి విడిచి, యల్పాంశముల బృహిని యూరక వెనఁగలాడి, ప్రతివాని విషయమై దురభిప్రాయపడి, వాదవిషయమును బూగ్యమునకంటె గిట్టెత్తముగ నొనర్చి చిత్తసంక్షోభముల జొందుదురు. పెద్దమనుష్యుడెన్నో, యాతనిమనను సుశీలిత మగుటచేత, నాతఁ డెప్పుడును నల్లతప్పుదారిం బడఁడు; మనస్సంక్షోభముల బొందుడు; వాదాంశమును బొగుగ గుర్రెఱిగి దాని నొక్క నెట్లున విశ్లేషము జేయును. అతని యభిప్రాయములు సరిగానో తప్పుగానో యుండవచ్చును; కాని యెప్పుడును నన్యాయము పొంతకుం జననివివేక జాలియొ యుండును, అతనిన్యాయమెంత శక్తి వంతముగ నుండునో, యదియంత యాడంబర రహితముగ నుండును; ఎంత నిష్పత్తిముగ నుండనో యంతి క్లుప్తముగను నుండును. పెద్దమనుష్యున కున్నంత కపటరాహిత్యము, అంత సమీక్షాకారిత్యము, అంత దాక్షిణ్యగుణము మఱియును గానరాదు. అతడడు ప్రతివాదుల వృద్ధయము నెఱింగి, వారిలెప్పుల బామర్చించును. అతడడు మానవజ్ఞానముయొక్క బలాబలములు, దానివిరివి, దాని సరిహద్దులు నెఱుంగును. అతడడు నాస్తికుడగు నున్నను, ఉదారవృద్ధ

కొంకిపురుగు రోగము

౧-వ పాఠము

మనుష్యులు సుఖముగ జీవించుట కారోగ్యము మిగుల ముఖ్యమయినది. కావున నట్టి యారోగ్యము గలుగు మార్గమును దెలియట ప్రతిమనుజునకును నావశ్యకము. మన పెద్దలు మన కంటె వారోగ్యవంతులై చిరజీవులై యున్నతదేహములతో, చెక్కుచెదరని ముఖిలీలముతో నుండుట కనుగొను చున్నాము. వారిసంతతియగు మనవారోగ్యములేక, యెల్లప్పుడు కేవలరోగములతో బాధపడుచున్న వారము. వారివలెజీరకాలము బ్రదుకుటలేదయ్యెను. జేహములు చిక్కిపోయెను. బలము నన్నమయ్యెను. ముఖకాంతి మానెను. ఇట్టి యనారోగ్యస్థితిలో నున్న వారికి సంతోష మెట్లు గలుగును?

మనజాడు తనశరీరమును రోగములపాలు గాకుండుటకై తగినంత ప్రయత్నము చేయుచుండవలెను. ఈకాలమున వింతలగు రోగములు మానవులను బీడించిచున్నవి. ఆ వింతల గములలోని దొకటి యీ కొంకిపురుగువ్యాధి. ఈ పురుగులు సామాన్యముగ నూటికి దొంబుద్రుకు గలిగియుండును. దానిని దెలిసికొని మనుజులు తగినమందును దీసికొనవలెను. లేకన్న నానాటికి గృహించి మంచముపట్టి తుడక మృత్యువనోటు బడఁదురు.

ఇటీవల గొండులు గొప్పవైద్యు లీరోగము కొంకిపురుగులను నొకవిధమైన నూత్నజంతువులవలన గలిగినదని గనిపట్టి నిశ్చయించిరి.

ఆపురుగు లిట్లుండును. పొట్టిగను, కంకరగను నుండనది మగది. పొడవుగనుండునది యాడమి. అవి యజయంగుళముమొదలు ముప్పాతిక యంగుళమువఱకుం బొడవై యుండును. బట్టలను గుట్టునూలునంత దళిరగ నుండును. వానిరంగు గోడమంగువలె నుండును. మనుజులరక్తమును బీల్చుకొనియున్నపు డవి యెఱుంగఁ గూడ నుండును. సాధారణముగ మలమున గనబడుచుండు నులిపురుగులవలె నించుమించుగ నవి యుండును. కాని నులిపురుగులకంటె గొంకిపురుగులు పొడవుగ నుండును. నులిపురుగులకు బండ్లు లేవు. దొడ్లు చప్పిగా నుండును. కొంకిపురుగులకు వాడియొకకొఱలు గలవు. నులిపురుగులు మనుష్యులను జంపఁ జాలవు. కొంకిపురుగులు మనుజులను జంపునటుకు సంజేహము లేదు. కొంకిపురుగులక్రిందిపడయందుఁ గొంతులవంటి కొఱలు నాలు గుండును. వైదొడయందు రెండుండును. కావుననే వీటికి గొంకిపురుగులను పేరయ్యెను. అవి మనుజుల ప్రేవులలోని మెత్తనిపోలొ నుండి సన్నని రక్తనాళములను దమకొఱతో బట్టుకొని ఎల్లప్పుడును నెత్తురు గ్రామయ దారుణమగు తమవిషమును గ్రహ్యమౌను. ఆకారణమున నెత్తురు చెడి జనులు పాలిపోవుదురు. మఱియు నీరోగము గలవారి కితరరోగములు మిగుల నులభముగ రాగలవు.

౨-వ పాఠము

ఈ కొంకిపురుగులు జనప్రేగులలోని కెల్లు షేరనో తెలిసికొనుడు. ఈవ్యాధిగలవారిల ప్రేవులయందున్న యాడుపురుగొక్కటి ప్రతిదినమును మేయమొదలురెండువేలవఱకు గ్రుడ్లను బెట్టుచుండును. ఆ గ్రుడ్లు ప్రేవులలోనే పిల్లులు గాఁజాలవు. విరేచనముతోఁగూడ నవి వెలువడును. ఆ యండుములు కన్నుల కగపడవంత చిన్నవిగా నుండును. భూతదర్శణముతో (Microscope) జూచినయెడల గోడిగ్రుడ్లవలె గనబడును. అది నాలుగు, ఆఱు లేకయెనిమిది విభాగములగు నుండును. ఈగ్రుడ్లుపిల్లుల కేకవిధముగమాటి. తుదకుఁబిల్లయైనదియో?

గ్రుడ్లు మెలపడినపిదప నొకటిరెండు దినములలోనే సిల్లలగును చెప్పగల ప్రశ్నములలో నవి పెరుగుచుండును. అట్లే యవియూడు నెలల దాక బ్రదియుండును అప్పటికైన మనుష్య శరీరములోనికిప్రవేశము గలుగకున్నవనినంచి పోవును. పచ్చిక, అపలు మొదలయినవానివీడి నైతమవిప్రాఁగియుండును. సాధారణముగ జనులు పలువురు తనయొడ్డదగ్గల, నూతుల సమీపముల, దొరువులయెద్ద చెలువుగట్టుల, త్రోవలెంటు, బీళ్ల కిరుతైపుల మలవిసర్జనము చేయుచుండురు. అట్టి మలమునండి

యము గలవాడగుటచే బరచుతముల వవహానింపఁడు; దానికి నిరోధముగ నుండుట యుచితేతరమని భివించును అతడడు తన మతమును నితరులకు ననల్పంశాననముల చేరిమ వ్యగ్రద్రేక పూర్వక న్యాయరహితవాదములచేతను బోధింపఁ జూడఁడు. అతడు తత్వార్థజ్ఞానుడై, బహుకాలమునండి తనచే లాలింపఁ బడిన వయ్యగు, సత్వేతరము లని యెఱిగిన యాశయములను ద్యజించు నుదారస్వభావుడై, యహంకార రహితుడై భాసిల్లు చుండును.

కొంకిపురుగుల పిల్లులు చుట్టుపట్టుల వ్యాపించి యాహారమునకై యెదురుయాచుచుండును. జనులు చెప్పవలసినకాళ్లతో నట్టి పోటులయందు నడచినయెడల నవి వెంటనే యజకాళ్లయందును ప్రేళ్లనడుమను గజమకొని తిన్నగ రంధ్రముచేసికొని చర్మములోనికి జొచ్చును. ఆపురుగులు లోనికి జొచ్చునపుడు దురదయు మంటయు గలుగును. పిదప గొంతసేపటికి బొక్కులు లేచును. ఇదియే నేలగజ్జయనఁబడునది. చెప్పలువేసికొని నడచినను ఒక్కొక్కప్పుడు అకులు మొదలగువాని పై నెక్కియున్న పురుగులు మనుజుల పిక్కలకెగ బ్రాకి యచ్చట సన్ననిరంధ్రములను గావించుకొని లోనికి బోవును. ఇట్లు చర్మములో జొచ్చిన పురుగులు రక్తనాళములలోనికి బోయి తిన్నఁగా గుండెకాయ యందు జేరును. పిదప నూపిరితిత్తులలోని కణి యటనుండి గొంతుక నెనుకైపును వచ్చును, గుట్టకు వెయునపుడు మఱుక గడుపునందలి జిర్ణకోశములయొక ప్రేవులలోనికి జేరుకొనును. ఒకటవ పాఠమునఁ జెప్పినట్లు నెత్తురును ద్రాగుచు నచ్చటనుండును.

ఈ పురుగులు చర్మములోనికిజొచ్చి జిర్ణకోశములోనికి బోవుమార్గము క్రిందిపటమునఁ జూడఁదగును.

౩-వ పాఠము

ఈపురుగులు కొలదిగ నున్నప్పుడు మానవులకు బాధ యధికముగా నుండదు. కాని వానిసంఖ్య పెచ్చుచుండ బాధయు పెచ్చును. ఆరోగ్యవంతుల డగువారు తనశరీరమున నీక్రూరజంతువు లున్నను దెలిసికొనఁజాలరు. అయినను, వానియారోగ్యము లోలాపలనే చెడిపోవుచుండును.

ఇవి నెత్తురును బీల్చుచుండుటవలన, దేహము క్రమముగఁ దెల్లవడి కృశించును. కడుపు ముందజువు వచ్చును. కనుకెప్పుల వెండ్రుకలన్నియు రాలిపోవును. ముఖము కళాహీన మగును. కాలసేతులువారచును. గుండెలలో దడ వుల్లును. బలహీనత యధికమగును. ఆకలి యొకప్పుడు లేకుండును, ఒకప్పు డధికముగ నుండును. చుట్టి, బూడిద, బియ్యము, బొగ్గులు, తెక్కులు, కాగితములు మొదలయినవానిని విని విపరీతమైనకోరికలు పుట్టును. తల నొచ్చును. కడుపు నొచ్చును. నిరుత్సాహము గలుగును. నిద్ర పట్టకయిండును. తలతిరుగుచుండును. మైకము వచ్చినట్లుండును. వయస్సునకుం దగినశరీరాన్నత్యము నైత ముండకపోవును. పనిపాటులకు చేయుటకుం జాలినంతబలము లేక పోవును. ఇట్టియుష్మద్రవములను గలిగించి తుదకు మంచము పట్టించును. ఈక్రూరమైనరోగ మొక్కొక్కప్పుడు పొందుకోగమును దెచ్చిపెట్టును. దీనికి దరుణమున నావధమును నేపింపనిచో జాపు తిప్పదు.

వెనుకటిపాఠమున నీపురుగులు చర్మములో రంధ్రముచేసికొనియే లోనికి ప్రవేశించునని చెప్పఁబడినది మఱియు దీనెడు వస్తువులతోఁగూడను త్రావెనునీటితోఁగూడను నివి లోనికి ప్రవేశించుట గలదు. ఈపురుగు లున్నచోటులఁ దెంచిన చెట్లలోనికాయలపై నైతము నివి ప్రాఁగియుండును. అట్టికూర గాయల నుడికఁబెట్టక తిరుటచే నవి సులభముగ లోనికి బోవును. ఈగలు మొదలయినవానిచేఁ గొనిరాఁబడినపురుగులు కొన్ని మూయక యుంచిన మితాయాలతోఁ గలియును. అట్టి మితాయాలను తినుటచేతను, నీపురుగులకు శరీరములోనికి ప్రవేశము గలుగును. మఱియు నీటిచెల్లువలొ గలిసి చెలువులు, గుంటలు, బావులు మొదలగు జలాధారములలోనికి జేరును. అట్టిసిటిని ద్రావుటచే నీక్రూరజంతువులు శరీరములో జొచ్చును.

కావున నీభూరవాగ్ధిగలూ కామండుటకై యీ క్రింద వివరింపఁబడినతీరన మనుజులనడచుకొనవలెను.

- (1) ఇండ్లకుమూలములలో బోయి మలవిసర్జనము చేయుట.
- (2) ఎల్లప్పుడును జెప్పలు తోడుగుకొనియే నడచుట.
- (3) ఉడుకఁలెట్టిన వస్తువులను, మూసియుంచిన వస్తువులను దినుట.

(4) కాచి వడియఁ బోసిననీటిని ద్రావుట.

(5) మూడునెలల కొకసారియైన వైద్యులకుఁజూపి శరీరమున నీ పురుగులు లుండుటను దెలిసికొనుట; ఉండినయెడల నందుకు దగినయోషధమును బుచ్చుకొని వానిని నశింపజేయుట.

ఈ కొంకిపురుగు లీదేశమునందలి వారి నీ గాక యితర దేశములవారలను బాధించు చుండును. మఱియు, గుక్కలుం పండులు, కోతులు మొదలయినజంతువులను గూడఁ బీడించు వని ఘనులగు వైద్యులు పరిచించి తెలిసికొనియున్నారు. ఈజాడ్యము పిల్లలనక పెద్దలనక, స్త్రీలనక పురుషులనక, సజాతి యజాతి యనక యెల్లవారలకును గలుగును. ముఖ్యముగ వ్యవసాయము మొదలగు మంటితో సంబంధించినవనుల చేయువారలను దఱచుగాఁ బీడించును.

బాలకులారా! వెంటనే మీ తలిదండ్రులకు మీరి పాఠమును జదివి నేర్చుకొనిన విషయమును దెలుపుడు. వారును మీరును వైద్యులకడకుఁ బొందు. మీ కిట్టివ్యాధి గలదేమో వారి నడిగి తెలిసికొనుడు. ఉండినచో దానికి దగిన చికిత్సఁ గావించుకొనుడు. పిదప వై జెప్పిన తెజుగను మీ రెల్లప్పుడు నడచుకొనుడు. అట్లులైన మిమ్మన్నటికి నీవ్యాధి చేరక యుండును. మీరు పూర్ణాయురారోగ్యములు గలిగి యానందముతో నుభవంగలరు.

రాజశేఖర కావ్యమీమాంస

౧౭
దేశవిభాగము

(భక్త్య శుద్ధి ౧౭ తిగిలయ)

ఈ భూమండలమున దంతిలను కలసి పడునెనిమిది ద్వీపము లున్నయవి. అట్టి యష్టద్వీపవిరాజిత యగు నీ భూదేవి కూడ స్వాం ఖడ్గములచేత తొమ్మిది ఖండముగా నొవర్పబడి విస్తరియై యున్నది. దిగంతములఱకు ప్రసరించిన యుదత ములతో నొప్పెడి యొక సముద్రము గలదు. ఈ రాజ్య మంత యను ప్రాబల్యమై సురాజ్యమై (అనగా చక్కని గణపంతుడై సరాజు గలదై) యున్నది. ఇట్టి భూమండలము నంతను రణ కేళివృత్తికరజయోపార్జితుడగు నెవడో ఒక వీరవర్ధనవిషయ ములో ఒక్కమాటు గాఢగట్టటి ఈయఁ దలచితినినాడు— అను బుద్ధితో బ్రహ్మచైవీ ఏరాజు కుపితుడయ్యెనో ఆతఁడు సుమా ఇతిఁడు.

మఱియునుగ గొందఱు సమద్రములు వైని చెప్పినట్లులు గా ఏడును, ఒక్కటియును గాక మూడే అని యనిరి.

శ్లో॥ ఆకంపితక్షితిభిత్తా మహతా నికామం
శ్రేణిభిన్నాతలభిత్తాత్రయేన యస్య
విశ్వేణ సహితభిదా విహితోన్నతేన
కల్పాంతకాలవిస్మయః పవనోన్మచక్షే॥

ఆకంపితము లగు క్షితిధరములు గలదియును గొప్పదియు ను, విలాసముకముగ నభిధాతములైన మూడుసముద్రములు గలదియునగును ఏరాజు వీర్యముచేత— (సంహితభిదయను విహితోన్నతయను, నగు వీర్యముచేత) కల్పాంతకాలవిస్మయఁ డగు పవనుడు అనఁకరింపబడెనో అట్టి రాజవంశుఁ డెఱఁడు అని తాత్పర్యము. అనగా ప్రళయకాలవననవల తఁతనివీర్యము అడ్డు లేక ప్రవహించె ననట

మఱియును ఇట్టిదీ వఱియొక వర్ణనముగూడ కలదు:—
మాడుఁడు:—

శ్లో॥ మాతంగానా మభావే సుదమలినముతైః
(ప్రాప్త మాకాశరీంద్రైః
జాతే రత్నాపహరీ దిండిక తితయో
ంతిచింతామణీ ను,
భిన్నే షూద్యావాపితరషా విరచితాః
కల్పవృక్షా రిభాణామ్
య సోద్రవంత్రీ వేలావలయా ఫలభూజామ్
మానసి సిద్ధి రాసితే.

ఏరాజునకు మాతంగములు లేకపోగా వదనలినముఖ ములుగల దిగ్గజములచే అలాంటి తీవ్రబడినదో, రత్నాపహరము కలుగఁగా దిక్కుదిక్కునను చింతావణిమణులరాసులు అవిద్య వించివో, ఉద్యానవాపితరషులు ముక్కలు ముక్కలుగా భిన్న ములు చేయబడఁగానే కల్పవృక్షములు విచింతియై వైవో ఉదంత్రీ వేలావలయాఫలభోక్తలను నెవ్వరికేత్రువులకెఱిమిన్ని యను మనఃపరికల్పితములు అయ్యెనో, అట్టివాఁ డెఱఁడు.

సముద్రములు వైని చెప్పబడిన యట్లుగా ఏడును ఒక్క టియును మూడును కాక, నాలు గని వఱిందఱ భావము.

ఎట్లుదురా?—మాఁ ఁడు:—

శ్లో॥ చతుర్ముఖుడవేలొక్కరచిత్రకానోలిలతమ్ ।
మేరును పృథ్వి ముల్లంఘ్య యస్యక్వాపి గతం యశః॥
చతు స్సముద్రములందలి వేలాతరంగములచేత ఏకావళి హారితగాఁ చేయబడిన మేరుపర్వతమును గూడ దాటి ఏరాజుయొక్కయశము ఎచ్చటనో (అనగా దుర్గావ్యాపైన ప్రదేశమునకు) పోయెను అని తాత్పర్యము.

భిన్నభిన్నములగు నభిప్రాయము లుండుటచేత వైని విని తించినదంత ను నిక్కమే యని యాయాచీయుఁ డనియెను. సప్తసముద్రములని వాదించువారైనను, కాస్త్రా సుసారులే గాని కాస్త్రమార్గములను ఉల్లంఘించిన వారు కారు. ఎట్లుదలచి ఈ చెప్పబోవు విషయములను పరికింపుఁడు:—(1) శ్లో॥ అ స్త్య చులుకోచ్చిష్టన ప్రవారిధివారిణి, మ హూర్తం కేశవేనాపి లిదం తఃపూతరాయతిమ్॥

(2) శ్లో॥ మధ్యేబంబూద్వీప మాద్యో గిరిజాం
మేరు ర్వాన్నా కాంచన త్రైలరాజు
యో మూర్తానా హృదధీనాం నిదానమ్
య శ్చావాస స్సర్వబృందారకాణామ్.

(3) శ్లో॥ త మేన మవధీకృత్య దేవే నాంబుజజన్మనా
తిర్య గూర్ధ్వ మధస్తా చ్చ విశ్వస్య రవనా కృతా.
(1) అగస్త్యువహోమునియొక్క చులుకోచ్చిష్టము అగు పుక్కిట నుంచుకొని ఉమియబడియెను) సప్తసముద్రము

యడకములందు కేశవనందతివాడు (సాక్షాత్తు విష్ణువే) ఆయనద కములలో నన్న జలజంతువును బోలి యొకక్షణము కాకలసి వచ్చెను.

(2) జలబూద్వీపమునకు నట్టనడుమ నున్నదై పర్వతముల కన్నిటికిని ఆద్యమై, కాంచనయమై “మేరు”ను పవృత్తి రాజును ఒప్పారుచున్న యది. ఏవర్వరరాజును మూర్తములగు నోవధులకు నిధానమై, సమస్తబృందారకబృందమునకును ఆ వాసస్థానమై రాజ్యలీనదో, అట్టిది మేరుపర్వత మనగాను

(1) ఇట్టిమేరువును అవధిగా చేసి బ్రహ్మకేతుడు ప్రపంచ మును తిర్యగూర్ధావస్థలోకితల రచించి పెంచెను.

ఇట్టిమేరువే ఆద్యమగున్న పర్వతము. ఈమేరుపర్వతము నకు నాలనదిక్కునం దిలావృతమనవచ్చును గలదు. దాని కుత్తి రముగ నీల మని శ్వేతమని శృంగనలత మని మూడువర్ణ పర్వత ములుగలవు. ఆమూడు వర్ణ పర్వతములకు కన్యక మని హిరణ్య యమని ఉత్తరకురుభూము లని మూడొక్క ములు గలవు. దక్షిణ దిక్కునందుఁగూడ మూడేగ్గ పర్వతములు కలవు. క్రమముగా అవి నిషధకని హేమహతుని హిమవంత మని మేరులు గలిగి యున్నవి. ఆమూడువర్ణ పర్వతములకును హరికర్ణము అని కింపు రునవర్ణము అని య రుతవర్ణము అని మూడుభూఖండములు గలవు. ఈమూడువర్ణములలోను భారతవర్ణ మననది తొమ్మిది శేడములతో అనగా తొమ్మిదిభాగములతో విలసిల్లుచున్నది. ఒక్కొక్కభాగమునకును ద్వీపము అనిపేరు. ఈతొమ్మిది ద్వీప ములకు ఈవిధముగా పేరులు గలవు:—(1) ఇంద్రద్వీపము (2) కపేయద్వీపము. (3) తామ్రపర్వతద్వీపము. (4) గర్భస్థిమ ద్వీపము. 5, నాగద్వీపము. (6) సౌమ్యద్వీపము. (7) గంధర్వ ద్వీపము. (8) పరిణిద్వీపము. (9) కుమారీద్వీపము—అని ఈ ద్వీపములు దక్షిణముద్రము మొదలఁకొని హిమవంతమునకు కును గల ప్రదేశములో, ఒక్కొక్కదానికి నడుమ వేయెనిమిది జా ముల అనఁగి గలిగి ఏనూఱు (యెఱజములు జలప్రళేశము, ఏనూఱు (యెఱజములు స్థలప్రళేశములతో ప్రత్యేకఖండములుగా ను న్నవి. ఈ నాఖండములను తనపరిపాలనక్రింద వచ్చునట్లు మార్పు కొని ఏలఁగలవానిని సమాప్తు (అనగా చక్రవర్తియని అందుచు, కుమారీపుము (కన్యాకుమారియే కాబోలును) మొదలఁకొని విందుసరమునకుఁ గల పరివేలయెఱజముల ప్రదేశమును చక్ర వర్తితేత్ర నుని యందురు. ఈచక్రవర్తితేత్రమును జయించిన వాఁడు “చక్రవర్తి” యని పిలువబడును. చక్రవర్తియగు వాని క్రిందివిహ్నుము లుండవలయు నని శెడలు కేరేఁచి యున్నాఁడు. ఎట్లనఁగా:—1. చక్రము 2. రథము. 3. మఱులు 4. భాగ్యులు 5. నిదులు 6. అశ్వములు 7. ఏనుగులు. 8. కాల్ప లము ననునీ యేక రత్నములను చక్రవర్తులకు ముఖ్య విహ్నుములై యుండును. అనగా చక్రవర్తివీరికి అపారముగాఁ గలిగియుండ నలెనని యాఁడు. కుమారీద్వీపమునందు .. (1) వింధ్యము (2) పారి యాత్రము (3) కుక్కిమంతము. (4) ఋతూహ్వకము (5) మహేం ద్రము 6 సహ్యాము (7) మల కము అని ఏనుగులపర్వతములు గలవు. ఇందు వింధ్య పర్వతములు సుప్రసిద్ధములే. సలమ పర్వతవిశేషములకు కొన్నింటిని ఈక్రిందఁ గ్రమముగా నుదా హరించెదము.

ప్రధమవిశేషము. శ్లో॥ ఆమూలయప్తేః ఫణివేష్టితానాం
సచ్చందనానాం జననందనానామ్ ।
కిక్కిరైతామరైః ర్యతానామ్ ।
హతీతరుణాం చ స జన్మభూమిః ॥

మొదలు మ్రాను మొదలుకొని హ్వములచే చుట్టుకొనబడి నదై, జనుల కానందమును నిచ్చునది యై యున్న మంచిగంధపు వృక్షములును, కక్కిలకపుత్రికలు, ఎలకతీగలు, మిరియపు తీగలు మున్నగువానిచే నల్లకొనబడిన జాతియెల్లనను, ఆయలను పర్వతము జ్యోహూమి యైనవని ఎఱుంగఁ దగును.

ద్వితీయవిశేషము. శ్లో॥ యస్యోత్తమాం మాక్షిక కాచుశేః ।
ఉపశ్చక్వా య్యుతి తామ్రపర్ణి ।
రత్నేశ్వరో రత్న చుహరీధామ్ ।
కుంభోద్భవో హు ములయాం పునాతి ॥

ఏనుగులపర్వతముయొక్క ఉత్తమగు ఉపశ్చక్వా భూమిని (అనగా పర్వతస్రాంతప్రదేశమును) మాక్షిక కాచు శేషుని ప్రసిద్ధిగాంచిన తామ్ర పర్ణినదియును, రత్నములకు నిధాన మనడిగింట్టి శ్వరస్వామియగు రాజులుచున్నారో అగస్త్య మహర్షి అట్టియలపర్వతమును పరిక్రమించుచున్నాఁడు.

మఱియును—అచ్చట,—
శ్లో॥ కిర్ర ద్రుమా విషమునాశుశయాః ।
పంశేషు ముక్తావలంకృతత్ర ।
మదోత్పిత్తైః కేనరితనాదైః ।
ఘృటంతి తిస్త్రిక్ ఫునసారవృక్షాః॥

ఆయలకుపర్వతమునందు, విద్రుమములు (పొగడవృక్ష ములు) అనిప్రసిద్ధి గాంచినవృక్షము లనేకములు గలవు. అచ్చటి వంశములలో (అనగా హింగువెద్దులలో) ముక్తాఫలములు—

అనగా ము ములు జనించుచుండును. అచ్చటి ఫునసారవృక్ష ములు, మదోత్పిత్తులు లగు కేనరికర్ణిములచేత విన్నుటములు అగుచుండును.

మూడవవిశేషము. శ్లో॥ విలాసభూమి స్సకలమరాణాం ।
పదం నృణాం గౌ దుర్నిభుంగవస్య ।
సదా ఫలైః పుష్పలతాప్రవాళైః ।
ఆశ్చర్యమూలం మలయ స్స తేత్ర ॥

[అచ్చటి మలయవృ త్తిప్రదేశము సమస్తదేశాలకును విహరస్థానము. మనుజులకు ఈనికెట్లు మునిపుంగవుడగు అగస్త్యు నికి కామధేనువు. ఎల్లప్పుడు ఎడతెగకుండ పూచుచు కాచుచు నున్న పుష్పలతాప్రవాళములచేతను ఒప్పుచున్న ఫలవృక్షముల కుచి విరాజిల్లుచు, సమస్తాశ్చర్యములను పుట్టివలె ప్రేక్షకులను రంజింపఁ జేయుచుండును.

నాలవవిశేషము:—
{ సా తత్ర చామికరరత్నచిత్రైః
{ ప్రాసాదమాలా వలభివటంకైః
{ ద్వారాగ్రభాగం సురేశ్వరాంకా
{ లంకేతి యా రావణరాజధాని॥

[వింజాయలయందు చెక్కబడిన రత్నములచేత చిత వృక్షములు గలవైన ప్రాసాదమాలికలయందలి వలభివటంకములచేత విలసిల్లుచు ద్వారాగ్రములయందు అభివర్ణు సురేశ్వరు విహ్ను ముల లంకయను రావణుని రాజధానిపురి కలను.]

మఱియు సచ్చట:—శ్లో॥ ప్రవర్తితే శోకలదాహేతుః ।
పుష్పప్రసూ పంచమజన్మనామ్ । తేద్య శ్చతుర్వ్యోపి వసంతే
మిత్ర ముదబుభో శ్రీణమూతరీకాన్తా । కోకలవాదములకు కారణుడగు వసంతుండచ్చట గలఁడు. మన్మథుండచ్చట గలఁడు. పంచమజన్మ ముఁ బూనుపేకు లచ్చటఁ గలవు. ఈ శోకల వసంత మనృధ కుశము లగు నవ్యవృక్ష ముత్తులకు తోడుగ దక్షిణా సలమ ఉత్తరాభిముఖమై ప్రమాణోన్మృతమై యుండును]

మూర్ధ్వము దమునకును పశ్చిమముద్రమునకును, హిమ వత్సర్యమునకును వింధ్యపర్వతమునకును నడుమ నుండు ప్రదేశ ము ఆర్యావర్తము. ఈ గార్యావర్తమునందు చాతుర్వర్త్యము ను చాతురాశ్రమ్యమును నుండును. కావునను, ఆ చాతుర్వర్త్య చాతురశ్రమ్యములక మెనని కావునను అచ్చటి ఆచారము సదాచారము. అప్త సంభాషణాది వ్యవహారము తిఱుమగ కవుల వ్యవహార మే అయియుండును. ఇట్టి ఆర్యావర్తమునకు పురో భాగమున పూర్వదేశ మున్నది. పూర్వదేశమునందు—(1) అంగ ము (2) కలింగము (3) కొంజము (4) తోంజము (5) శత్రు లము (6) మగధము (7) ముద్గరము (8) విదేహము (9) కేసా శము (10) పుండ్రము (11) ప్రాశ్చ్యాతము (12) తామ్రలిప్త ము (13) కమలము (14) దయలము (15) వర్ణకము (16) సుహ్యాము (17) బ్రహ్మదేశము (18) ఉత్తరదేశము, మున్నగు దేశములు కలవు; 1) బృహద్రహ (2) లోహితగిరి (3) చకో రము (4) దర్బరము (5) శిపాలము (6) కాచురూపముమున్నగు పర్వతములు. అచ్చట కలవు శోణాలోహితములను పురుషద ములును, గంగానది, సింధునది, కపిశ మున్నగునలుగు అచ్చట గలవు. ఆ దేశముల,ఏలకును, గ్రంథివృక్షములు అగున ప్రాక్షి, కిచూరి మున్నగువస్తువులు పండును.

మాహివృత్తిపద్ధతియందు తర్వాత నన్న ప్రదేశ మంత యను దక్షిణాపథము. ఈ దక్షిణాపథమునందలివే 1, మహా రాష్ట్రము, (2) మాహిషకము (2) అశ్వకము (1) విదగ్ధము (5), కుంజలము 6) క్రకతకము (1) నూపరకము (2) కాంచీ దేశము (3) కేరలము (10) కావేము (11) మురళము (12) వాన నాసము (13) సింహళము (14) చోడదేశము (15) దండము (16) పాండ్యదేశము (17) పల్లవము, 18 గాంధీదేశము, 19) నాసిక్యము (2) కొంకణము (1) కొల్లూరిదేశము (2) పల్లర దేశముమున్నగుదేశములు. వింధ్యపర్వతపు దక్షిణపు కొన, మహేంద్ర మలగుర్యవృక్షము, మే ఖగర్వతము, పాలచంబరము, సహ్యాము, క్షితైలము, మున్నగుపర్వతము లిచ్చటఁ గలవు. నర్మద, రవతి, పర్యాప్తి, గోగావతి, కావేరి, భీమగిరి, వేణి, కృష్ణవేణి, అంబుర, తుంగభద్ర, తామ్రపర్ణి, ఉత్పలావతి, ఇరావతి, మున్నగు నలుగు ఇచ్చట ముఖ్యములైనవి. ఈ దేశమునందు ఉత్పత్తి అయ్యెడు వస్తువులు నినిజత మలయపర్వతవృక్షవృందములకు విశేషముగా చెప్పి యున్నాము.

దేశవర్ణన విస్తృతి ప్రదేశములయందు పచ్చుదేశము. ఇందున్న దేశములలో లైల శేషవర్ణ సురాష్ట్ర! దేశక త్రణ భృగుకక్ష కచ్చితు ఆవర్త అర్హుద బ్రాహ్మణవాస యవనదేశ ములు ముఖ్యములు. సరస్వతి శ్వప్రవతి నార్మిష్ఠియహి హి దింబాదినములు ఇచ్చటఁ గలవు. గోవర్ధము,గిరవగము, దేవనధ, మాల్యఖగము అర్హుదము, మున్నగు పర్వతము లిందు ప్రధాన ములు. కరీరములు, గిరిలము, ఖిహూరము మున్నగునవి ఈదేశములం దు ఉత్పాద్యములగు వస్తువులలో ప్రముఖములగు పరిగణింప, దగి యున్నయవి.

మానసికతత్వము

స్వభావత్రయ పరస్పరసంబంధము

స్వభావత్రయముయొక్క ప్రత్యేకప్రచారమును గూర్చి యుంచుచుక సాత్వికభావమున నిందు వివరించెదము. ఈ స్వభావసంబంధ సంగతులను బరస్పరవైరుధ్యము కలుగు చుండుటగుర్చి కూడ స్వభావముగ వ్రాసియుంటిని. ఆత్మస్వ భావము సకలవస్తు సానుగ్రహి స్వీయోపయోగ మొనర్పఁ బురికొల్పును. సంఘస్వభావము ప్రత్యేక వ్యక్తులకు హానికర ములగు సంగతులను నరికట్టును. ఉత్పత్తిస్వభావము సంఘ నియమములకు లొనైవైవాహికాది బంధముల మానవునిపై విధించును. అట్టి సంగతులను మధ్య నీ స్వభావత్రయ సమర్థమున బరస్పర వైరుధ్యము కలుగ నని నా కము కలుగ గతుండ నీ మూటిని సమన్వయించు కొని ఋజుమార్గమున గాలము గడపఁగలవాడే వ్యక్తుడనించుకొనును. వీనినిపరస్పర సత్వికమించినవాడవ్యక్తుడను. ఈసమభావమును గొనసాగింపలేనియెడల, నరదౌర్బల్యవ్యాధి, ఉన్మాదము, వత్తిచంచల్యము, మున్నగువ్యాధులు కలుగును. ఈమూటిని యథాస్థానమున దుంపఁగలగుటయే స్వీయధర్మాచరణ మనఁబడును. స్వీయసంఘస్వభావజనితసంఘటికణముల దత్తమచితవిధానప్రచారమును గలిగించుటయే మానవుని జీవిత మనందుఁ బ్రధానము. ఒక్కొక్కప్పుడం దెదియే నొకటి వివేకింపక కృద్ధిఁజేయుటచే నమనము మనంభవముగఁ దోచు గలదు. అసాధ్యమనిపించును. కొందఱుమాత్రస్వభావము బహిర్గతమై యద్భుతమేధావంతమై కళాభివృద్ధికి గారణ మగుచుండును. అట్టి కళాభివృద్ధి సంఘోపద్రవమును గలిగింపనంతదనుక విశ్వసనీయమగును. అయ్యది యంకితమైనప్పుడు కేవలస్వార్థ పరత్వము నేకటింపింపుచునాశయమునైన సరికొనదు. అయ్యది త్యాజ్యము. కేవలము బహిర్గతమైనప్పుడు సంఘ సేవయే ప్రధానముగఁ బరిగణించి యాత్మీయమును వినాశన మొనర్చును. అప్పుడు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమున కీయభావము సంభవించుకొన నదియే ద్యాజ్యము. మధ్యమార్గమున నాత్మగౌరవమును గాపాడుకొనుచు సంఘ సేవ గావించుచువిధానమే రాజయ్యెను. సర్వగాయనున ర్తనీయము. ఆత్మీయసాంఘిక సమైక్యతమునందే పరమానందము కలుగును.

ఉత్పత్తిస్వభావమున కర్మసంకల్పనిధి కలుగునప్పు డాత్మ స్వభావప్రకటనము గూడ ఫలించుచుండును. ఉత్పాదనక్రియా సమన్వితమేమప్రకటనమే యుత్సాహజనకము. ప్రేమఫలమగు సంతాపము నాదరించుటవలన నాత్మభివృద్ధి సంపూర్ణమగును. అప్పు డాత్మోత్పత్తిస్వభావసమైక్యతనువలన నహంకారము పరివ్యాప్తమగును. పదంపడి మానవుడు తనప్రేమను, ఆత్మోత్పత్తిస్వభావములనుండి గాక—దారాపుత్రములనుండి గాక—మానవకోటియం దెల్లెడలఁ జరివ్యాప్తమయ్యెదగలిగినప్పుడు—అనఁగా నాత్మోత్పత్తిసంఘస్వభావసమైక్యతను గావించి యాత్రయమున దత్తమచితస్థానములనుండి నిలుపఁ గలిగినప్పుడు—జీవాత్మ, పరమాత్మస్వరూపము నందఁ జెందును.

ఆత్మోత్పత్తిస్వభావములకు సంఘర్షణ కలిగినప్పుడు మనోవేదనదుర్భరముగ నుండును. సంఘస్వభావజరియియమాను సారముగ నుత్పత్తిస్వభావమునకుఁ బ్రచారమువైవాహికబంధ మాత్మస్వభావప్రకటనమున కడ్డుదగుటలు. ఇట్టితరుణములలో నీయూటిని సమన్వయించుకొని ఋజుమార్గమున బ్రవర్తించగలవాడే ధన్యుడు. ఆత్మోత్పత్తిస్వభావవ్యయమునకును సంధిని బొస గింపక ప్రత్యేకముగ స్వేచ్ఛాప్రవృత్తిని గలిగించుట కేవల మనంభవము. స్త్రీలలోఁ బ్రాయశః సంతానప్రాప్తికాలమునం దెయు శిశుపోషణాకమునందు ఉత్పత్తిస్వభావమును వినియోగించుట మాత్రమేగాక వారియత్మస్వభావమునుగూడఁ గుటుంబాభివృద్ధికై వీనియొగించుట యాచారమైనది. అదియే వార్షిక యోగ్యయివ్వార్థము. విద్యాభివృద్ధివలన మేధాసంపత్తి పెరిగి సంఘ సేవయందుగూడ స్త్రీలీకాలమున—మొదలఁగ బొంబొత్తి దేశములలో—ప్రవర్తించుచుండిరి. కొందఱు స్త్రీలతోత్పత్తిస్వభావమునంతను సంఘసేవకై వినియోగించువారు కిలరు వారవివాహితలై కన్యాత్వమును గోలుపోక స్వభావత్రయత్వత్వని సాధ్యమగునంతదనుక ప్రభాసేవకై ప్రవర్తించజేసెదరు. ఇట్టివా

రుత్పత్తి మానవులకి శాస్త్రసోపానము. కాని యాప్రకరణము జాతికంతమును వర్తింపజేయు ఇట్టివారు కోటికొక్కరుండిన దేశోద్ధానియనకుఁ గారకులయ్యెదరు. జనసామాన్యసంతోయము స్వభావత్రయము సమన్వయించియే తరింపవలయును.

సంఘస్వభావ ముత్పత్తిస్వభావమునై ప్రబలాధికారము కలిగియుండును. స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి మగు స్త్రీ పురుషసంయోగ నిబంధనావిధానము లాశ్చర్యజనకములు. నాగరికత హెచ్చిన కొలదిగ నా నిబంధనలు సహజసిద్ధములగుచున్నవి. కాని యవి ఖదితముగ నువర్తించుచున్నవి ఆయా స్త్రీలముల నత్తిక్రమించిన సంఘము విధించు శిక్షాస్మృతుల భయమునకంటె బలుపుర ద్విక్వధించువ హస్తాస్పదలను గడు మనభయము మొదలగు చున్నది అందుచే బరస్పరకర్మణమునకు బదులు తిర + గ్రర భావమే పాడకట్టుచున్నది. సంఘాదర్శములకు లోబడుకొని ప్రత్యేకవ్యక్తుల యుత్పత్తిస్వభావముత్పత్తి గావించి చిక్కలేదు. అప్పుడు సంఘా మోదమునుగూడఁ బడయును. అట్టితరుణములలో సంఘోత్పత్తిస్వభావములు రెండును దృష్టి గాంచుటచే నుత్సాహ మినుమడించును. స్వీయచిత్తమును సంఘచిత్తమున కధీనము చేసినప్పుడు స్వీయసంకల్పములు వికల్పములైన ను బాధ విశేషముగఁబడదు. ఉత్పత్తిస్వభావ మప్పుడు సంఘస్వభావమునకు నశమై యాది డధుమార్గముల నే నడచుచుండును. కాని యుత్పత్తి స్వభావజనితసంకల్పములు సహజరీతిని దృష్టిగాంచఁ జాల నప్పుడు పెడమార్గముల ద్రోక్కుట దానికి సహజము అట్టి తరుణము. సంఘర్షణ ముదయించును సంఘాదర్శకత్వ ప్రకరణమునై యుత్పత్తిస్వభావకత్వ నణఁచివైచును. సంగతి గందర్యముల ననునరించి యీ సంఘర్షణఫలము వివిధవిషయములు వివిధరీతుల బరిణమించును. సంఘస్వభావకత్వ నైతిక సంఘటికరణము మూలమున స్వేచ్ఛాప్రవృత్తి నందఁ దలంచిన నుత్పత్తిస్వభావము నరికట్టి బహిర్గతమునుగానియక యజ్ఞాతాంతర్లాగిగ మార్చివైచును. ఈ సంగల్ప వికల్పముల బలాబలముల ననునరించి వివిధ రీతుల ఫలించుచును. ఉత్పత్తిసంఘటిక కరణమును పూర్తిగ నణఁచి వైచినప్పుడు మనోవాగ్ధులు బుదయించును. అసంకృప్తికరమార్గముల దృష్టి నందఁ బ్రయత్నించునగాని ఆయామానవుల సంఘస్వభావజనిత భీతివైకాదర్శకజీవిత ననునరించి యడమార్గప్రవర్తనము, పాప భీతిని చింతన గలిగించును. కొందఱులో సంఘబలముకలనఁ గలుగు పాపభీతిచే బరకాంతానంగమేచ్ఛ యుదయించుకయే యుండును. ఒక్కొక్కపుడు సంగమేచ్ఛయే ప్రాజాపత్యమునుసహించి స్వేచ్ఛాప్రచారము నందియఁ బాపభీతిని దరి జేరనియదు.

ఈ స్వభావత్రయముయొక్క పరస్పరసంఘర్షణము వలననే మానవుని గుణాతిశయ మేర్పడును. ప్రాయశఃముగ సంఘాత్మీయస్వభావముల పరస్పరసంబంధమే గుణవిరాజితము మూలాధారము. పదంపడి యుత్పత్తిస్వభావమును తదనుగుణముగ బ్రవర్తింపజేయవలయును ఉత్పత్తిస్వభావకత్వ మత్యల్పముగ నున్నవారిలో దప్ప తదితరులలో దానిని స్వాధీనపఱచుకొని యుచితమార్గముల ప్రవర్తింపజేయుట కడు దుర్లభము. యీ స్వభావమున కెక్కుడు పటిమ గలవా రితరస్వభావములకంటె దీనినినే జాగ్రూకతతో స్వాధీనపఱచు కొనవలయును. యీ స్వభావము కేవల లింగసంయోగాపేక్షతో నంతరించునది గాక బంధుసంబంధమునం దెల్లెడల వ్యాప్తమైయుండునగాన మానసిక రాజ్యమునంత నాక్రమింపగలదు. ఈస్వభావత్రయ సమైక్యతను మనోపీఠియం దభ్యాసముగ నే సమన్వయింపవలయుండును. ద్విగ్ధాలోచనమువలన దెలిసికొనగలిగినను నభ్యాసముగ జనుగు దానిని బహిర్గతము గావించుకొనుటయే గాని వేలు కాదు. మనోబలము అభ్యాసమానసమున బ్రవర్తమానమై సంఘటికరణముల మున స్వస్థానం బోలు మధ్యరంగమున నిలిచి బహిర్గత మగు చుండును. ఎంత ప్రయత్నించి యభివృద్ధిని గాంచినను జిత్రము గాని బుద్ధిగాని మూలస్థానము నాక్రమింపజాలదు. గ్రహింప జాలదు.

స్వభావత్రయమును గూర్చియు, వానిసంఘటికరణములను గూర్చియు వాని పరస్పరసమైక్యత సంఘర్షణములగుర్చియు నిందించుక యీయధ్యాయమునం దుదాహరించితిని. పాతువిషయము పాతుప్రకటనములనుగూర్చి ముందు తెలిసికొన బ్రయత్నింతుము.

వెన్నెలరాత్రి

[విశ్వనాథ సరసింహముగారు]

గీ॥ సంతమన మెల్ల క్షీణించె చందురుండు
గగనభాగంబు నందున గానబడుట;
కలువకాంతిలు సంతోషజలధి దోగ
నిమ్మలాసందరసమున నిండె జగము॥

గీ॥ కమ్మకౌతావి మానముల్ గ్రుమ్మరించె
మలయమాయతేజలనంబు గలిగియుండె
చక్రవాకాంగనల్ సంతసము మహించె
ఉల్లసం బొప్ప వెన్నెల వెల్లివిరిసె॥

గీ॥ బాలకశి జూచి ముదమున బాలు లెల్ల
వీక్షించున గంతులు వేడి; చంద
మామ రా' యిటు యాడెడు మమ్ము గూడి;
యందు బలుకుచు నెరుగమి నరచుచుండె॥

గీ॥ సంతసంబున యువకులు, సారసాక్షి
బృందములతోడ నిర్జరీబృంద మనగ,
శ్వేతవనంబు లన్నాల్చి చెలవు మెరసి
నైకతస్థి విహరింప జనిరి వేగ॥

గీ॥ “ఓరి దుష్టాత్మ! నీవు మాయముగు నేల
పోషికో నెడవు రా” యందు పాలి యొకతే
విరహ బాధకు చాలగ వ్రేగి, నింగి
చందురుని జూచి దూషించె స్థిత లేక॥

అమృతాంజనండిపోవారి

సుప్రసిద్ధాషధముల జాబితా.

	రు.అ.
1. జీర్ణరసాయనము మూత్రలు ఆజీర్ణమునకు ...	1-4
2. వృజగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి బర్హములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు ...	0-10
5. మూలకోశకు తైలము దబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటుకు ...	0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-
8 కలరా మూత్రలు. వాంతిభేదులకు ...	0-4
9. దంతకూలనారి, మండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్ణకూలనారి, చెవిపోటుకు ...	0-0
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీడలకు దబ్బి 1-కి ...	0-6
12. కనుగ్లకు తైలము, కిరిపగుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుష్టుకు తైలము, దబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్దము, మండ్లపోటుకు ...	0-4
16. నుఖభోగి మూత్రలు ...	1-2
17. నుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. కోమనారి కెండుకలు ఊడుకు ...	0-8
19. మోహినీతైలము కెండుకలు పెరుకుకు ...	0-12
కెండిరేకుల పుస్తకము 1-కి	రు. 1-0.00
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
21. గ్రహణి మూత్రలు దబ్బి 1-కి ...	0-8
22. జాలూచి మూత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు రేకులపుస్తకము25 రేకులు గలది 1-కి రు. 8-0-0	
23. పెప్పురుమెంటునూనె ...	1-4
24. చందినిఆత్మరసీమది బొంబు 1-కి ...	2-8
25. కుసుమారి మూత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
26. కగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహరి కితగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
28. కఫహరి మార్దము, దగ్గు, ఉబ్బుములకు...దబ్బి 1-కి	0-8
29. కుందరితైలము, ముఖాంకికి ...	0-8
30. శిశోవేదన మూత్రలు, రలనొప్పులకు ...	0-8
31. నేతాంజనము, కంటేవ్యాధులకు ...	0-4
32. జంతు వాతహరి, ఎముడికలకు ...	1-0
33. ఉబ్బుసమునకు మందు ...	2-0
34. వాయుపుష్టికు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మూత్రలు దబ్బి 1-కి	0-8
36. కస్తూరిమూత్రలు పెద్దవి మంచిది	50-కి 0-10

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నిరుద్యోగుల సమస్య

రామన్న ఉపద్రవము

శ్రీయుత డి. వి. శేషాచారి అధ్యక్షులుగారి కిట్లు వ్రాయుచున్నాను:-

ప్రస్తుతస్థితిని గంగ్రహించుకొని గుర్తింపవలెను. నేను యిది కరకు ప్రకటించినదానికి ప్రత్యుత్తరముగా అనేక సూచనలు, క్రితకలలో ప్రకటించబడినవి గాక, నాకు వ్యయముగా కొన్ని లేఖలు వచ్చినవి. అవి పరిశీలించుకొని నన్ను వి. ఈ వ్యాసమునకు గొన్నిటిని తెలిపెదను.

సమయమునకు బాధ్యత వహించుటకు సంపూర్ణకారణము వెనుదిరుగుచున్నానని చెబుటకు నీచిల్లుచున్నాను. కను విభేదములు, అభిప్రాయ భేదములు, ప్రజలభవ మతపోరులు మున్నగు విజ్ఞానమునకు నాకు తెలుపవచ్చును. నిరుద్యోగుల యభివృద్ధికి స్థాపించబడు యే ఉత్తమమైన నెమ్మదిగా తెలుసుకొని సమద్రవ్యావహారము నుండెను కాబోలును. కాస్త్రు పరిశోధనకు, మానవశోధి యభివృద్ధికిని అనేకములకు చీకరములను భారబోయించుచున్నది. సంతోషపడవలెనుగానుండు అనేక జరిగిపోయినవి విధినిరాములతో ద్రవ్యము వెచ్చించుచుండును. కర్మర ఫలప్రాప్తికిగాని, రానున్న ప్రతిభులములనుగాని కలపోయి, ఏకాదిమందియో క్రూరమైన పాపమున కడయొగించినవేమి? ఏకాదిమందియో కనుభేదములకు పాటించినవేమి? అందుకు ఉద్యమమునకు ప్రోద్బలముండగూడదా? ది. కి ప్రత్యామ్నాయ మేమి చేయవలెను. మీరు కట్టిపెట్టుచు లేక, యెవరి యొప్పు మెంతో యిది యెవరికొనవలసినదే? క్రమము ను ద్ధరించుటకు చేయు ప్రయత్నములందలి లోకములనుగూర్చి తెప్పట అతిసులభసాధ్యము. త్యాగముచేసి సాధ్యపాంచలను కడటలు చాలివచ్చును. స్వార్థపరత్వము సోదగ భావమునందనూ మదరను నాడుటలను చిట్టకొనినట్లు గ వచ్చును. ఇట్లును భర్తముగా నుండకపోవచ్చును. కాని చనునెక్కొననన్న దుష్టసమస్యలను సహాయము చేయగల సామర్థ్యము వారి నిరాదరణయు జూచినచో రానున్న ముప్పు త్వః తోనే రాగలదనియు నివారించు సమర్థులగువారు లక్ష్యముచేతు క్తువలసియు దోచుకొనవలెను. అట్టివారికి రెండవసారి విన్నవించు కొనుచున్నాను. విన్నములను పాటింపక అధర్మమునకు కొరకు తోసగువారిని కెవరొందక తాము చేయుచున్న కార్యము ద్వి కార్యముగా దలంచి జీవనాధారములేక బ్రతికెనున్న యువజనులను సహాయపడవలెనని వారినిగూచున్నాను. ఇక నావిమర్శల గూర్చి తెప్పెదను శ్రీ స్వామి వెంకటాచల శ్రేష్ఠిగారు తన విషయమునగాని నావిషయమునగాని వ్యాఖ్యముగా లులకుటలేదు ఇతరులు గుర్తించిట్లుగా అపదను తొలగించవలెననియు నాని తెలుపించినచో నని నా యుద్దేశము. బ్రహ్మబలమునకు ఒక సంఘముగా ప్రభుత్వోద్యోగులను వికర్షించిచో యి ర సంఘములవారందరనుగూడి సమ్యక్ముగ ప్రేమప్రారాధనగా తేజోవనస్థలము పరిష్కరించెదరని నేను మనఃప్రార్థనముగా వచ్చుచున్నాను.

బ్రాహ్మణులు తమ పూర్వపుత్రులగు పోలోహిత్యము నకు చేదజీవనమునకు పరిపరమ సమ సూచనలు యిందుకు కేవల ము త్యక్తిలేకముగా నున్నవి. ఈమానస మువృత్త కను తో చేసి సంపదలకు మెప్పుకొనుచున్నాను. కాని యిది నీలగునా? ఇందు వలన తేజమునకు లాభముండునా? దూర్వానునకు, విశ్వామిత్రు నకు, వశిష్ఠునకు పోషకులు గలిగిరా? క్రమలో సభివసంభూ కులు మిమ్ము (బ్రాహ్మణులను) అణగద్రోసి తాము ముందు నకు రావలెనని జూచుచున్నాను. వారు తమ స్వలాభముకై ప్రచారము చేసుకొనుచున్నాను. మీయొక్క మతి, అధ్యాత్మిక అభివృద్ధి నుండుగూడ తాము జూగొనవలెనని జూచుచున్నాను. ఇతర జీవీయులు మారిన ఆయుధములను, కస్త్రాస్త్రములను తయారుచేసుకొనుచున్నాను. వారు భవ ద్వంసమునకు తేజసూద సభివృద్ధిచేసుకొనుటకు పాటుబడుచున్నాను. ఇట్టి నీతిగా బ్రాహ్మణులు భైరవపుత్రులందుండి తేజోధాతృలకు ఉత్తమ లాసంగియందుండి పూర్వమునకు భారతదేశము బోవలెనని మీరు దలంచెదరా? ఇట్లుండి తలంపరని విషయము. ఈ కర్మ యొక్క సాంప్రదాయము గౌరవించుకొని అభివృద్ధి మర్మము గాదు.

అదరణయోగ్యములు గాని యాదర్శములను వెలిచుచుండు నని నన్ను కొంది గు నిందిం చి. నేను చెబుట కర్థం బాగున్నదనియు ఒప్పుకొనుచు నాకు కేవలం ప్రాణిక దీక్ష వివరములను నానాశోకమునకు ఇది అగం

దర్శనము నాయొక్కనే దీక్షయన్నదనియు, తోగినతో బలికను. అయిన నేను గాంచుచున్న రాజకీయ తత్వ అనుభవతే కలంబువారు ఉత్తేజవ్రాసెనులగు రాజకీయ విషయములే పాటింపదగినవిగా భావించెదను. ప్రస్తుత దురదృష్టవశాత్తొగింతుట నేదోయొక అదనపు బాధనలెను. లేదా అస్పృశ్యత సమస్య వలె యీ విషయమునకు రాజకీయభివృద్ధి కాటంకముగా నుండును.

ఇతరులు కొందరు నిరుద్యోగులయొక్క జనయంత్రము లను చిన్నచిన్న కర్మలనుండు ప్రాంతప్రభులను కొన్ని కర్మల ను వెలికిరి. పెద్దమద్దేములను ముందుగా దలచెట్టి తగు సహాయము లభించవలెనని వారు దలంచెదరు. ప్రధమమున చిన్నయెత్తు ములతోనే ప్రారంభించవలెనని నేను గూడ దలంచెదను. కాని నీటి గూడ ద్రవ్యము ప్రధానము. ఈ ద్రవ్యము అన్నిటికి ముఖ్యకారణముగా నున్నది

ప్రస్తుత యువజనుల యభిప్రాయములు తెలుకదు నని చెప్పిన నా క్రయత్నము లన్నియు ఎన్నికలలో విజయము గాంచుటకు చేయు ప్రయత్నములు సాధన దలచుచున్నారని నాకోక నేపాకును వ్రాసెను. ఏమి ఎన్నికలకి యావత్తున్నటువంటి నాకోక స్థానము వచ్చును. ఈ విషయము నేయెందుక నొచ్చుకొంటిని. కాని ఈవిషయముల అధ్యయన పాటింపక దీక్షన నావత్తుముల కెట్టి భంగము రావూడద? నిశ్చయించుకొంటిని. నాయుడు కంగీకరించి పోతు కను విరళి. చివర క్రియొక్క ప్రేరణయే యీ యభిప్రాయమునకు కారణమై యుండును. ఇట్టి ప్రేరణలకు తోనుగానూడదని వారిని నేను గోరెదను. పోబాటును మన్నించవలసిన ము యువకులు ఇట్టి యభిప్రాయములను వెలిచుచుట విచారకము. భక్త యులను బ్రోహ్యములకైయే రెట్టి పాపభక్తు, మై సక్వాగమునకు తేనెచుప్పను విషయము జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. యువజనులకొరై నేను చేయు ఈ క్షయకర్మములమై అసహాయము గాక సమ్యక్ముతో కనికేసి చో మందిగా కరిణమిట్లుగల్గు చేయగలగుదురు. నేను డి. వి. నాగనాథ కాస్త్రుగారుకు యీ విషయమున కనికాయుట క్రిందిటి జాలయముననుండు ఎన్ని కలలో నేను అవసరము గాంచును భీతియేమియు లేనపుడు, నిశ్చయించుకొంటిని.

ఈ విషయమును గూర్చి డి. కథలో నామధులు కొందరితో చర్చించు దలంచితిని కాని వారికి వ్యర్థం లేకుండెను. అట్టి విషయములు యెవరి కార్యచరణకు కర్తవ్యముగ వున్నావలెనని. కాని కొలదికాలములో దీని యాశ్చర్యకర మెచ్చి నుండుముగా జీవనముగనుభవించుకొనగూడ కార్యమునకు ప్రకృతిగలదని సమైదను అందుకుమాత్రం కరికేయవలెను. మరల పరస్పర పోషల సకలజేయ లతే తీరయూ. కృతక యింకను రాత్రుని భయముగనున్నది అన్ని కాలముల మారముగా నిద్రాశక్తువాని అన్ని కాలము తెలుపించెదను. నేను గడించియుంచిన అస్థి నాకుమా దు తెచ్చించి యొక్కచో నిరాధారులగు ను గాని అందులకై నేను యిప్పుడే అతురపడవలెను? అని యిప్పుటి భవాధ్యులు దలంచుచున్నాడు. ఇట్టివారి యావత్కరతలేయే మనఃపాటుబడ వలెను.

భూ వ స తి

అదరణ యోగ్యములు కొన్ని సూచనలకు శ్రీ కాస్త్రు అధ్యక్షుగారు (డి. శే. రాధా క్రిష్ణయ్యగారి కుమారులు) కలంబునండి నాకు వ్రాసిరి. అయిన జమిందారీలో భూములను నివాసముండు వారి కిచ్చెదరు. మరలులు చాల అసహాయముగ నుండును. యువకులు కని ప్రారంభించుటకు భవము తెట్టుబడి నూడ నీయవలెనని నేను అనును కొందయుంటిని. నాగ్రామము నకున్న క్షయసాయ దారులుగా కనులను ప్రారంభించు నున్న వారి తెట్టుబడి భవమును గి, 200 ఎ రముల ఫలము గృహవస కుకై యిచ్చుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను. త్రిమాద సిద్ధిం గు అందునీచిగు మిట్లుండు రామచంద్రాధ్యక్ష గారు యిది వరకుకలై యిప్పుడు అధికముగా పరివారిని చేకూర్చుటకు సిద్ధులవెదను.

మొదట రంగుల క. వెనీ సుత మదరములో నొక వ్రాచి స్థాపించుటకు అ. గి. రెండరి. వారికి తెట్టుబడి కనిన టాటు నుండుగావలెను. ప్రతియేడు మనముతోటి సూక్ష్మముల రంగులను విడకనుండి దెచ్చుకొనుచున్నాము. దానికి రంగు ముడివత్తులను బావుచున్నాము. మొదట రంగులు చాలవారుండినట్లు చేర్చదగినది. విడకరంగుల కియేమాత్రము తీసికోవుట లేదు. మదరాసు ప్రజలు కనివలెను. నేనే యీకొనెనీ ఈ కరాములో కలంబి మనయంత్రములకు కనిగల్గించెదను నాక!

తేజముగలు శేతయు, వృదంగిపరియు, ప్రారంభించు. నని సూచించవలెనని, దీనికి తెట్టుబడి అధిక ము: ప్రారంభము.

డి. ఎన్. రా. క. ప్రారంభించవలెనని సి. ఎన్. క్రిష్ణస్వామి అధ్యక్షుగారు కలంబునందార తరీకనుకు గాను కొందరు యువకులను తెట్టుబడితో నూడ కావలెనని తోచుచున్నాను. ఇందు లాభముండును.

వ్యసనానుమతండు. కా. జ. క. మువరనును యెవరెవరుల యందు క్రమకీ. ను వెనుకకుట విద్యాకాల నిర్దిష్టతలనని అనేక సూచనలు వచ్చినవి. ర. పి. రా. వ. కి నదియొద్దను గుర్రుల విద్యాకాల యీ కార్యమును ప్రారంభించినది. వారికిగూడ భవ సహాయము గావలసియున్నది.

అవంతిపురమునండి ఉత్సాహకరమును సహాయము వచ్చినది. జిల్లానాయకులు ఒక సంఘముగా నేర్పడి యిది కని గిరిని జేయుటకు తీర్మానించు కొనిరి:-

- (1) నేను సూచించిన విధముగా ఒక నిధిని జమచేయుట.
- (2) ఈ ఉద్దేశమున కెత్తున ప్రచార మొనగలుగుట తాలూకా ముఖ్యస్థానములలో బహిరంగ సభలు జరుపుట.
- (3) ప్రచారము జరుపుటకు పాటుబడికల కొందరిని ఒక సంఘముగా నియమించి, ఈవార్త నాకు సంకాంతికాదు చేరిరి. చాల సంతసించిరి. శీఘ్రంగా మరొన్ని జిల్లాలలో నూడ కరిగిన యీ కార్యము సఫలీకృతమగునట్లు జూచుటకు ఒక పెద్ద ఉద్యమము ప్రారంభమగుట అలభ్యము గదు. జిల్లానాయకులు సభ్యులగుండు యీపని ప్రారంభము గావచ్చుచో తాలూకాలలో వారయిన యిందులను బూతుకొనరాదా?

నాకు నిక తాను నామధులను ఒప్పుకొనుచున్నాను. మనయంత్రములకు తమకు మనస్సుండు రానున్న ఉపద్రవమును గుర్తించినచో అనుభవజ్ఞులకు పెద్దవారు నివారణము జూపిన కు భయములేదు. నాకు వ్రాసిన యువకులు నదిగా తన తోడివారి యభిప్రాయములను గ్రహించలేని దలంచెదను. నాచేత ను నేనీ వారికేమి సూచింపునై యున్నాను. భవాధి ము సహాయము లేనన్న మనము కొంతపని జేయగలము. షీ. వి. ఇందియాలోని యువకులెల్ల గూచివనుమున క్రితగా నివారించవలెనని విన్నవించు కొనుచున్నాను. వారు ఉన్నాండు రానున్న యిక్కట్లను యెలుగుకొన్నాను. ఈ. బ్రా. బ్రా. బ్రా. తమ నేమి జేయలే: పోయినను, ఏటికలం వారి సోమను, పిల్లలును అభివృద్ధులు. మీరు సోమరులవలె మున్నుండి లాభము లేదు. రాజకీయ విషయలలో పాటు యీ విషయమున నుడ వాడు పనిజేయుచుండవలెను. రాజకీయ ప్రచారమునకు కొందరు విద్విగభటులు గావలసియున్నటులు చెలియుచున్నది. నాకు సభ్యులకు ప్రయత్నములకై తమ జీవీముల సంకీర్తనము చేయవలెను. ఈ కార్యము నెఱవేరినది. రాజకీయ విషయములను భారతదేశము యంతరతేజములతో సరిసమానుమగు పీఠిక రాజులను. మనకు అనేక విషయముల లం దు బలము గలదు. మనకు నూడకనువులు యొక్కతక గలవు. వాటిని సరిగా నుపయోగించుటకు అవకాశము విజ్ఞానముగలదు తెట్టుబడి లోపము లేదు. కాని యీపని ప్రారంభించుటకు బుద్ధిపుట్టుకుంది. కాంతక వ్యయల కొన్ని కార్యములవలెనని జేయుట హి. నుండుగా కలంబునూడదు. రాజకీయములకు అర్హులను నిలంపచూడదు. కార్మికులయొక్క కరికలనుకు దగనివారియు అనేక కరెట్టులనుండి దలంతులు యెదిన కార్మికతమువారే ప్రవృత్తియు బలవత్తర మగు సామ్రాజ్యముగా కని పడుచున్న అంగ్లేయు రాజ్యవతి పాలనాధికారమునకు వచ్చిరి. ఇట్లే విరోధా దేశమంతటను ప్రశస్త్యము జరుగుచున్నది. జ్ఞానంతులకు వారికి జాతి గౌరవము గలదను దురభిప్రాయము దోలగిపోయినది. భారత యొక్క జ్ఞానాభి వృద్ధిమార్గములను పడచివెట్టి, కార్మిక పద్ధతుల ననుసరింప వలెను చావకు యిది చేస్తాక కాలము. అట్లు చేసినచో దేశము భవభయము. మనకు గౌరవము వచ్చును. నావిప్ప మనునకు మర్మక యుండుగా!

ప క ట న

కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టులో
O. P. No 32/1923
కందుకూరి కాపురముడై యుండి చూపొయిన అబ్దుల్ రహీమా సాహెబు గారి: రావలసిన ప్రేమ విషయమై వారను కరిపిట్టు యిప్పించమని ప్రోత్సహించుచున్నాను. మున్నేక సాహెబు 29 రా. కి. పి. కి. దాఖలుచేసి యున్నాడు. పిడిమ కర్లకు వారను కరిపిట్టు యిప్పించ కూడవని అత్యేక ప్రేమ వారు 25-2-1924 కొర్టులో మరచివేసి కొరకచ్చును.
క. వి. క. అ. సూర్యగారు వచ్చి, డి. వి., 25-2-24

అమృతాంజనం శివో, మేదరాసు - బాంబాయి.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేజు)

నెల్లూరు యింటియల్ బ్యాంకు

జనవరి, 23:—నెల్లూరు బ్యాంకు ఖజానా (కాశీయం)

గొజరాపురాపాటానా గారి విషయమై కొంతమంది బడినది. 1వ బ్యాంకు బాకీ పాత బ్యాంకు లెక్కలలో జను పెట్టువది 30 గా యిచ్చిన రు25000లను లెక్కలలో జనుమాపకుండుటను సదుపాయము బ్యాంకు బాధకు వసూలు చేసికొనుటకై ప్రయత్నించి, దిట్టబోనక వారితోపు బ్యాంకులోనుండు డిపాజిటు మొత్తముగాని సెక్యూరిటీ మొత్తముగాని రూ 10000 లకు లెక్కమాచుకొని, కొంతమంది దడరాపురాపాటానా గారి వసూలు అదుమాను ఉంచుకొని రిజిస్ట్రర్ చేయించుకొనినటులు తెలియుచున్నది. ఇది జట్టుండ కొందరు గొప్పలైతలు మూడు రు 75000 ల కంటే పోగొట్టుకొనినట్లు కూడ వినుచున్నాము. గుంటూరు బ్యాంకు ఏకంటుగారు యిటీల జిల్లా మేన్స్రీటు యొద్ద మోసమునకును, ప్రభాకరవరమునకును పీఠాద శరముమోసి యాఫీసులో నెల 7 తేది కాదు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారి కొద్దులో విచారణ జరుగనున్నది తెలియచున్నది. గావ బహదూరు పి. కనికాచలం కేసీగారు పీఠరపుర స్టేషను గా మద్రాసునుండి రావన్నారనియు, బ్యాంకువారి పక్షమున నెల్లూరు వాడవారవారు విచారణకురనియు యెరుపుచున్నది.

లెనికొమహస్వయినీ నిర్వాణము

మాజీలా కొంగునంపువారు లెనికొగారి నిర్వాణము వినినవెంటనే యొకపాఠశాలను యేర్పరిచి కరుణాభిముఖులై లిలుట్టరి. శ్రీమత వెన్నెలకంటి రాధావత్సయ్యగారు ప్రధానోపాధ్యక్షులుగా లెనికొ మహస్వయినీ కరుణాభిముఖులను ప్రకటించి స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు అనుకూలమై దోస్త్యునకును మిక్కిలి కొరకొనెను. లెనికొమహస్వయినీలనుండి పియడేశ మొక్కటిగాక, విరోధాపదముల ధీమాకలములు. మాకుడ స్వాతంత్ర్యవాదము కలిగిన వయ్యెను. ఈరని నుండి నడుపుచు ప్రస్తావనలను బాల్ మొయిగాని గుంటిచి, క్రైస్తవకాలపు గాంధీమహాత్ముని గురించియు కొంత ముచ్చటించి ప్రస్తుతస్థితియందు మహాత్తరమైన వ్యాధినుండి రక్షించుట, గాంధీమహాత్ముడు ప్రపంచమునకై నిలువబడియుండుట లెనికొమహస్వయినీ ప్రపంచమునుండి యిట్టిపరిస్థితులలో నైతము తనసాన్నిధ్యములకు చేర్చుకొనుటయు వాడ అహింసాభక్తియు యొక్క బ్రహ్మత్వము, హింసాయుతమైన స్వాతంత్ర్యసంపాదన మునకునునుకొనుగా, ప్రపంచస్థాయిగా నెలకొల్పబడినట్లు యెరుపుచున్నది నునది. ఒకపరామర్శ తీర్మానముతో సభకు గిసె.

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రజల జుండను, ప్రచారకుల జుండను మాకనోత్సాహము పురికల్పించి. జిల్లా కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిర్వాణకార్య క్రమమును క్రమశీలో సాగించి యాని. ప్రతితాలూకాయందును, కాంగ్రెసు ప్రచారమును నిజమియిచుచున్నారు. ప్రచారము యింతవరకు గ్రామముల యందు నివాసములను కేర్పరిచుకొనుచున్నారు.

నెల్లూరుసందు పీఠిభవనము ఉపవాసములు (పాఠశాల) యిచ్చి, ఇంటింటికి వెళ్లి ఖద్దరు ప్రబోధమును ప్రసంగించిరి. మూలమున్న రాజులు, మజలకలభక్తులను వెరవల్సివచ్చి ఖద్దరు వ్యాపారులను ఉత్సాహముతో పనిని ప్రోదయిచున్నారు. విగ్రహములను హెచ్చించుచున్నాను. ఖద్దరులందరూ యెక్కువ ఉత్సాహమునున్నది.

దూది

జమ్మలూర్ లూజ్ గార్ల రాజువాడ చాళుఖ్యభవనము కలిగించింది. ప్రార్థనా దూదిలో కడుగుట మానివేసియుండిరి. కాని బహుగోళాదులమునంతమాది యాతర్థమును పంతులు ముగిసి నేకవింది నిలవరయించెదమని కేవలమున్నాడు. వానినే ధరలు హెచ్చు అకరాజములేదనియు, కడుగుటలతో వగోలు నిలువదలయు ప్రజలు కనుగొనిరి. ప్రార్థనములతో చనిటికొలెము. కనుమాను, మున్నగు గామములముందుపనిజరుగుచున్నది.

హిందీ ప్రచారము

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, హిందీభాషను ముఖ్య పరపాలనమునకు వారి యాభిముఖులగుట సాధకములగుటకు

కేర్పరిచుట మొనరి యాదికున విన్నవమును ప్రరపాలక సంఘాభ్యుదయకు పాపుకొనిరి.

“1923 వ సంవత్సరములో ప్రరపాలక సంఘమువారు రు 80 ల వేరవచ్చి యెక్కువ హిందీ యుపాధ్యాయులకు భరించుచు నుండునునకు సంబంధించిన పాఠశాలలో హిందీభాషను కేర్పరిచుచుండిరి. కాని 1923 డిసెంబరుమాసములో ఏకాగ్రము చేతనో ఉపాధ్యాయులను నిలిపివేసిరి.

1921 డిసెంబరులో మృతాను సెనెటువారు యింటును మోడియెటు, మెటివ్యులేషన్ పరీక్షలకు విద్యార్థులు హిందీ అభిమానభావనా చదువుటకు అంగీకరించి హిందీభాషనుండు తమకుగలఅభిమానము వ్యక్తపరిచిరి తమకు తెలిసియేయున్నది. ఇంతవరకు హిందీభాషకులన ఏకాగ్రాధ్యక్షమునకులన మనకు గలిగిన వికచత్వము వరకావచ్చిచానులయొక్క అనురాగము వ్యాపార పోకర్తము చుప్పరాభిప్రాయ ప్రకటనము ఉత్తరహిందూస్థానులతో పరిచయము మొదలగు లాభముల కొంతవరకు అభిభవేషులకలచిసమం తమకు తెలియిది కాదు.

నెల్లూరు హిందీభాషాప్రచారమున చక్కగ పనిచేసిరిం దను మారు 900 విద్యార్థులు ఉత్తరముగ విద్యకర్తలగుచుండుది. ఈవిధ్యర్థికి మోసములను చాలవరకు తోడ్పడిరి.

* * * * * జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఇరువురు యుపాధ్యాయులను మోడియెటు పాఠశాలలో హిందీభాషనుఉచితముగ బోధించుటకై కంటేడరు. తమకు విద్యార్థులపాఠశాలలో హిందీ కూడ బోధి హిందీభాషాప్రచారమునకు తోడ్పడగలరని ప్రార్థించుచున్నాడు. త్వరలో ప్రత్యక్షమున సీతించుచున్నాము.”

చక్రవర్తిగోదావరిజిల్లా బాలీయోచసంఘము

1-1-1923 నుండి 31-12-23 వరకు

జమూఖర్చు పట్టిక

జమూఖర్చు

గయాలిల వ్యూహానిధి	428-1-8
పాఠశాల వ్యూహానిధి	811-0-0
ప్రత్యక్షనిధి	245-4-0
మంచునిధి	1116-0-0
కర్పణల చంపాకం	7-0-0
రాష్ట్రసంఘం - లెనికొ వ్యూహానిధి	61-0-0
రాష్ట్రసంఘం - వ్యాపారములకు	245-0-0
విలూరు బాలీయో పాఠశాల	1819-6-0
డీ	62-15-0
దూ	202-10-0
కర్పణములు	198-2-0
అకామకు	428-11-3
కాంగ్రెసు అభ్యర్థియము	177-0-0
ఇకరకములు	0-12-0
ప్రచారపుస్తకములు (సభలకు)	18-4-0
గుమాస్తావేతనం	15-0-0
విద్యార్థి వేతనం	15-0-0
వెలూరు రామమూర్తిగారు	8-6-0
అధ్యాప్న కాత	2588-8-0
మో. ఖ. ప. అలయం	150-0-0
పుకమకాళి	1209-12-0
భీమవరం తాలూకా సంఘం	50-0-0
నర్సాపురం తాలూకా సంఘం	85-0-0
భీమవరం బాలీయో పాఠశాల	86-0-0
నందర్పణ	177-0-0
అంగారానిధి	56-0-0
విద్యకర్తల కాత	2-0-0
తాలూకాసంఘముల Contributions కాత	850-0-0
అహ్యోగసంఘం కాత	9556-0-0
మోతే గంగరాజుగారి ద్వ 1-1-23 న నిల్వ	1710-0-0
వికానిల్వ 1-1-23న	84-4-9
	89918-11-8

ఖర్చుల వివర

1వ తేదీకనిధి	
మంచునిధి	
రాష్ట్రసంఘం డి. స్వ. నిధి	
రాష్ట్రసంఘం వ్యాపారములకు	2
కర్పణములు	208-0-0
అకామకు	828-10-0
కాంగ్రెసు అభ్యర్థియము	21-0-8
ప్రచారపుస్తకములు (సభలకు)	95-14-0
ప్రచారపుస్తకములు (సామాన్యం)	487-1-
కార్యాలయపు అద్దె	116-0-0
గుమాస్తా వేతనములు	251-4-0
నాకరు వేతనం	0-2-0
విద్యార్థి వేతనం	208-0-0
తంతి	20-7-0
కపాలా	58-5-9
అచ్చ	15-4-0
పుస్తకములు సామాన్య	40-1-9
యువములు	200-0-0
సాకరు	0-12-0
పుస్తకములు } Dead Stock త	14-2-0
సామాన్య } Library	40-4-8
పత్రికలకు చంపా	54-7-0
నందూరి బానికరామయ్యగారు	200-0-0
వెలూరు రామమూర్తిగారు	8-6-0
ఇకరకములు	22-9-0
విలూరు తాలూకా సంఘం	281-4-0
తెలుగు తాలూకా సంఘం	220-6-0
అధ్యాప్న	2588-10-0
డి. స్వ. నిధి. కమారు ఖర్చులు	95-12-6
నాకరు వేతనములు	755-0-0
మో. ఖ. ప. అలయం	150-0-0
పుకమకాళి	1440-0-0
నర్సాపురం తాలూకా సంఘం	200-0-0
భీమవరం బాలీయో పాఠశాల	157-15-9
హిందీ ప్రచారం	25-0-0
నందర్పణకాత	198-5-6
అంగారానిధి	42-4-0
విద్యకర్తల కాత	51-4-6
తాలూకా సంఘముల Contributions కాత	200-0-0
అహ్యోగ సంఘం కాత	9892-11-6
మోతే గంగరాజుగారి ద్వ 1-12-23 న నిల్వ	19800-0-0
వికానిల్వ 31-12-23 న	115-9-0
	89918-11-8

విలూరు } కు. వె. గోపాలశాస్త్రి,
30-0-23 } కార్యదర్శిగాను.

కావలెను

అగ్రహారం బాలికాపాఠశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయుని వ్యవస్థాగమునకు దరఖాస్తులు పంపు కొనవలెను. వేతనము నెల 1 కి రూ 40-0-0 లు. స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైనవారింటిన్ని ప్రయనింగు అయినవారింటిన్ని యిదివరకు అనుభవము గలిగినవారింటివారు మాత్రమే దరఖాస్తు చేయవలెను. ఈక్రింది సంతకము చేసినవారికి 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి 20 తేదీలోగా దరఖాస్తులు అందవలెను. తెలుగు బాగుగా తెలిసియుండవలెను.

మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు } C. R. Singh.
గుంటూరు 26-1-24 } వైస్ చైర్మన్.

కుష్టుకు తెలము

వెట్టి 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13 ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు కుష్టులకు గాయుటకు ఉపయోగించుచు. అమ్మకాంజనము డిపో నాం. కాం. మద్రాస్

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

[illegible]

డెంటల్ సిస్ డి. బి. దంత చూర్ణము.

“ఏమీ మేలైన వండ్లపాడి, ఏమీ కొనకగినది?” అని పండ్లవ్యాధిచే విశేషమైన దంతరోగి దంతచికిత్సకుని సాధారణముగా త్రవ్వించుచున్నాడు. ప్రకృతి ముందే మందలి నశనాశితమహిమలను, అతనితో నత్యంతసరముగా గడపబడిన జీవికలను, పండ్లపాడితో దంతభావము చేసికొనుటకును తమనంత అవకాశములేనందుకు పండ్లచిగుళ్లనుండి తత్తులకాదుక, చీము వెలుగుడుట, చిగుళ్ళుచాచుట మున్నగు వానావిధములైన పండ్లవ్యాధులు మొదలై ఈ బాధల నివారణముగఁ జూపి ఏదీని యొక పండ్లపాడిని వాడుటకు ఈ బాధకులు యత్నించుట అత్యంతసరమైనది. ఈ బాధకులు రోగము జనింపగానే తమబాధలచికిత్స నిమిత్తము తమగలవనిచ్చువారు లేకపోవుటచే ఏదీని యొక పండ్లపాడిగాని పెట్టుకొని యుపయోగించి తమబాధలను అధికము చేకొని, మందటిబాధగాక కేలుబాధలను దెచ్చిపెట్టుకొని ఏమిటో బాధపడుచు పండ్లను అధికస్థులుగా పోగొట్టుచున్నార. ఈ వెలుపు ఇంతటితోనే ముగిసిపడినది. ఏమీ చూచి అదే పండ్లపాడిని బంధుమిత్రపరిచారాదుకాదు అదియొగించి పెట్టు బాధలకు గురిపగుచున్నాడు.

కావున వైబాధల నివారించునదియూ, ప్రజాసామాన్యము కొనుటకై అందుబడిలో నుండగలిగినంత వెల నయముగా నుండునదియూ, మేలైనదియూ నగు పండ్లపాడిని ఒకటొకటానందుండి ఎల్లవారి కివ్వవచ్చు. ఏమీ కొనికీ మేలకు గొప్ప దంత చికిత్సకుల సూక్ష్మములకారము ఈ పండ్లపాడి తయారుచే జరిగియున్నది. ఘృత ఎత్తుకధగలిగిన పండ్లపాడి పెట్టుచు, పండ్లను తోమనకప్పుడు అరుకు కొనుజుట్టియు లెక్కవధర గలిగిజుట్టియు, ప్రజలు దానినిజనులు తెలియక వాడుకొనుటచే మితిమీరిన వెలుపును గలగలకేయుచు ఒకానొక అమృతమునకు పరివిగా దొంగుచుండునదియు నగు పండ్లపాడినంటిది ఇది కానేరదు అబాలగోపాలము కొనువంత పరిసముగాను వైవానిని మానుటకు కలనపడుకొనుటకు దబ్బా 1-కి 0-4-0 మాత్రము చొప్పున ధర నిర్వహించియున్నాము. “జగమెట్టిగిన బ్రాహ్మణునకు జందె పేలె!”

కావున ఒకతూడికొని యుండయోగించి కరికించినచో దాని ముఖయోగము స్పష్టమగును. వెలుపు ఎంతమాత్రముచేయును. చిగుళ్ల వెలుక్కొని దంతముయొక్కగాని రోగముల మాన్చి ఆరోగ్యమును కలగజేయును.

దంతవ్యాధిగలవారు లేక యితరులు దంతసంబంధమైన వ్యాధులకు రావీడుక తమదంతములను కాపాడుకొనుటకు దాక్టరు హెచ్. కేంకట్రావు ఎల్. ఎస్. ఎస్. గారితో కలసింపబడుచున్న “డాక్టర్ గ్యూ, దం. డే. ము.” అను నచికిత్స సుప్రతిఃకు చందాదారులుగా చేరి డు. Cellar 1-కి వంక రూపు 1-8-0 మాత్రమే, పూర్తి చందాను మొదటనే చెల్లించుటలెను. వినియోగకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు,
“నదారోగ్యము దంతక్షేమము”
తెలిఫోన్ 424
తంజివిలాసము “డెంటల్ సిస్”
250 చైనాబజారువీధి, మదరాసు.

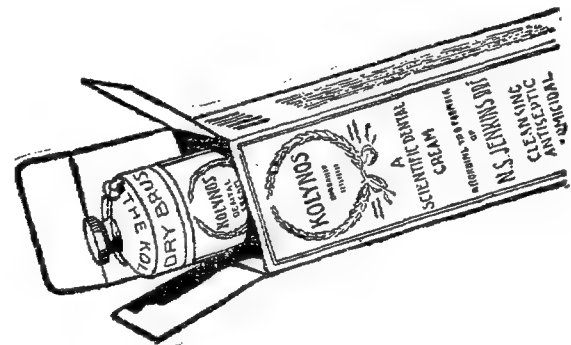
మృతినొందినవాడు మరల

బ్రతికెను

కలకత్తాలో జరిగిన అద్భుతవిషయము
పునర్జీవితమైన యువకునితోడ (అమితోషు
రాయచౌదరిగారి లేఖ

కలకత్తా నగరమున క్యాంబజారులో బృందావనపాలు సందులో 7వ గృహమున నివసించుచున్న చౌదరి గారు జనవరి 28వ తేదిని అమృతబజారు ప్రతీక కిటుల నీ లేఖ వ్రాసిరి.
నారెండవవయసునందు చిరంజీవి పురోమకుమారరాయ చౌదరివయసు 22 ఏండ్లు. అతడు వంగవాసిక కాలలో బి. ఎస్. పరిశుభచదువుచున్నాడు. అతనికి తీవ్రతరముగ బాపవారు జ్వరము ప్రారంభమైనది. కలకత్తాలో వైద్యశ్రేష్టులగు డాక్టరు నలిసరంజన కేసుగు ప్ర. ఎం. డి., 40 నిలకత్తు సర్కారు, ఎం. ఏ ఎం. డి. హెచ్. డి. గార్లు చికిత్సచేసిరిగాని యీ జనవరి 18వ తేది బుధవారమునాడు రాత్రి అందరికిని గూడ నిక జీవితాశలేదనియేగా తోచినది. డాక్టరు కేసుగు ప్రగా రారాత్రి యంతయు రో యొద్దనేయుండిరి. రాత్రి 11 గంటలకు సరికి నాడి కడుమర్మల ముగా నుండెను. రోగి నోటి వెంటుమాట నై కుబుకమందనుండెను హీనస్వరముపడెను. తనకు మరణమానన్న మగుచున్నదను గొప్ప భీతిని వెల్లడించుచు నామమాన్ద కేసుగు ప్రగా రితో “కేవోమాట లాడెను. మరొకని నిమమముల కాయమునకు మాత్రాగా “నాకీ ప్రాణభీతిలేదు కేసుబ్రతికితిని” అని నుచివెను. వెంటనే అతనియందు మంచిమార్పు కనబడసాగెను. నాడిస్ఫుటముగా కొట్టికొనసాగెను. తెల్ల వారులకి ఆరోగ్యచిహ్నులు బాగుగా నగుపడెను. నామమాయకు బాగుగా మాటలాడగలిగెను. 17వ తేది ఉదయమున నాతడిటుల తెలిపెను. “ఇద్దరు పురుషులువచ్చి నన్ను తీసికొనిపోవుచుండిరి. వారునాకు సరిగా కనబడకుండ నుండిరి. నేను మృతినొందితిని నన్ను పరలోకమునకు గొనిపోవు చున్నారని నాకపుడుతోచినది. నన్ను కొంతదూరము తీసికొని పోవునకి మరయొకడు—నూతనభుర్రుడు—ఎదురుగావచ్చి—ఏమిది మీరిట్టి పనిచేయుచున్నారు! ఏమిని గొనిపోవు చున్నారే! (తీసికొనిపోవడమగిన వాడితడుకాడనునటుల) యని వారినిడిగెను. అంతట వాద్దరును నన్ను వదలివేసిరి. నాకేరీము దబ్బుచునీ వైసుండి భూమిపైబడెను. నూతనపురు షుని చూచినపుడు నన్ను పట్టుకొనిన వాద్దరును చాల భయ పడినట్లుగుపడి కడువడిగా పారిపోయిరి. వారునన్ను క్రిందపడ వేసిన వెంటనే వారిలో నొకడు రెండుసార్లు బిగ్గరగా సీత్కా రముగావించెను. అంతట నాకుమెలకువవచ్చినది. అప్పుడు నేను బ్రతికితినిని బిగ్గరగా చెప్పితిని” అని నామామరకు తెలిపెను.
కేరీరము కింతకుదినవోకలుగునట్టి దేభాలు మనుభవనియును సీత్కారధ్వనియును మాయింతునున్న వారికందరికిని ఇరుగుపొరు గిండ్లవారికిని గూడ స్పష్టముగా వినిపడెను. యిరుగుపొరుగిండ్ల వారపుడు మాయింటికి చటాలునవచ్చి ఏమిటాధ్వని ఏమిజరిగిన దని మమ్మడిగిరి. ఆధ్వని ఎటులకలిగెను సీత్కార మొనరిం చిన వారెవరని ఆధ్వని వినిపడిన వెంటనే సెనుగుప్రగారుగూడ రోగిగదిలోని కురికిరి. అప్పుడురోగిచుట్టును మేము ఆర్థరము కూర్చునియుంటిమి. మేమందరమును మెలకు వగానేయున్నా ముగాని ఆధ్వని ఎటుల కలిగెనో మా కేమియును తెలియలేదు. అప్పుడు ముగ్గురు డాక్టరులును మరి 12 మందియును ఆధ్వని నివనిరి. మరునాడు ఉదయమున నా మమారు డాంగతి చెప్పినపు డందరికిని రాత్రి తాము వినినధ్వని విషయము చప్పన మనసునకు తట్టికది. ఇట్టి నిదర్శనము కనబడుట అత్యద్భుతముగా నున్నది. చనిపోయినవారు మరల జీవించిరిని మనము వినుచుందుముగాని యిట్టినిదర్శనము మాత్రమేమాత్రము. ఆధ్వని వినిపడిన వెంటనే మంచిమార్పు కలిగియుండు కనబడినదని డాక్టరులందరు నొప్పు కొనుచున్నారు. భూలోకమునందును స్వర్గలోకమునందును మా నవులు గ్రహంపజాలని మహద్భుతవిషయము తెన్నియోకలవు. అని చౌదరి గారు వ్రాసిరి.

పసుపు పచ్చని గొట్టము

పసుపు పచ్చని గొట్టములో నుంచబడియుండును,

కొలినాను డెంటుల క్రిము “పసుపు పచ్చనిగొట్టములోనింప బడి, ఆగొట్టములు పసుపు పచ్చని గొట్టములో” నుంచబడి పంప బడును. మీ వర్తకునియొద్ద మీరుదానినే కొనుటకు ప్రయత్నిం పుడు.
కొలినానుతో ప్రతిదినము విడువక మీదంతములను శుభ్రము చేయుటలన మీదంతములు గట్టిగానుండుటయే గాక, ముత్యము వంటి కాంతిని గలిగియుండును. నోటియండును, కుత్తుకయండును సుంచరించుచున్న లెక్కలేని చిన్నపురుగులను కొలినాను నిదా నముగాను, నిశ్చయముగాను నాశనము చేయును.
ఆరోగ్యకరమైన కొలినానును వాడుటకు నేడే ప్రారంభిం పుడు. పసుపు పచ్చనిగొట్టమును కొనుడు.

KOLYNOS
డెంటల్ క్రిము
THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.
Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.
Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

నోటి ను

మేము దక్షిణ యిండియాలో మధుర యందును ఆంధ్రదేశమును తాడేపల్లిగూడెము నందును మా బ్రాంచీలను పెట్టియున్నాము. మా వద్ద మద్రాసులో విక్రయించబడు సామానులన్నియు ప్రత్యేకముగా మోటారు టైర్లు, సామానులు ఈ రెండు బ్రాంచీలయందును మద్రాసు ధరలకే, రైలుచార్జీలు వగైరా కలిపి, విక్రయించబడును. కావున తత్ప్రార్థనాదరులు మమ్ముల ప్రోత్సాహించెద రని కోరుచున్నాము.
వివ్రాతలు 1 బన్ను మోటారుజేసిను, 18 మంది ప్రయాణికుల మోయ గలిగినది. రూపు 8,150.
ఇంగ్లీషు స్టేకిలు అందు యింటోర్టింగు కంపెనీ, 9, ప్రాజెక్టు, మదరాసు.

యశస్సులు డ్రైరము చేసికొనుటకు ప్రారంభించినప్పుడు

యశస్సుకు దాడి పెరగుటకు ప్రారంభించినప్పుడు,
వారు స్వయముగానే డ్రైరము చేసికొనుటకు
నేర్చుకొనవలెను. అట్టివారు ఉపయోగించలేనిది
గిల్లెట్టు సేఫ్టీ రేజరు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు నిపుణత నవసరము
లేదు. అది వెంట్రుకలను విషవక శుభ్రముగా
డ్రైరము చేయును. ముఖమునందు గాయములు
లేకులదు, చర్మమునందు నొప్పి యుండదు, కొద్దిగా
వ్యయ మగును; ఒకే కత్తి అనేక డ్రైరములకు
ఉపయోగపడును.

డైమండు వర్తక గురుతుగలదే శ్రేష్ఠమైన
గిల్లెట్టు రేజరు, కత్తులు అని తెలిసికొనుడు.
వాటికిబదులు మరియొకటిని మీరు కొనుక్కుంటుంటే
జాగ్రత్తపడుడు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.

Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette SAFETY RAZOR

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company

మదరాసు శాసనసభ

కార్యక్రమము

మదరాసు శాసనసభ ఫిబ్రవరి 25 రోజు తేది మంగళవారము ఉదయం 11 గంటలకు భోజనం తుది జరిగింది. శాసనసభా భవనమున సమావేశమయింది.

పి. హాకిన్సన్ గారు టి. ఆర్. వెంకటరావు శాస్త్రిగారు రాజకీయ ప్రమాణముల గావించి కార్యక్రమం చేరడం. ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవియు గవర్నరుగారు తమ అభిప్రాయములను శాసనసభ్యులకు తెలుపుచున్నామని ఆశీర్వాదించి విధానమును, గవర్నరుగారు అధ్యక్షునివార్యుల కార్యక్రమం తెలిపెదరు.

సెనేటు ఎన్నికలు

శాసనసభనుండి సెనేటుసభకు ఎన్నికలకు 12 మంది సభ్యులపేర్లను కార్యక్రమం ప్రకటించెదరు.

శాసనసభకు పల్లిక అకౌంటును విడిచి 20 గేజను బిల్లు, విడిచి కమిషనరుల కార్యక్రమం నివేదికలు కార్యక్రమం ముగియబడును.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

గవర్నరుగారు కలహానుసరించి 82960 రూపాయలు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు కోరెదరు.

ప్రాంతీయ ఆదాయాలను సవరించు కొన్నిటి, గోల్డ్ మి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించెదరు.

లోబలబోధ ఆర్థికరక్షణ కమిషనరు కొన్ని మార్పులు చేయవలయునని గౌ. శాసనసభా సభ్యులు రుపపాదించెదరు.

రైల్వేలపై జరిగినవి

ఈ కమిటీ యందు శాసనసభ్యులు ఇరవై మందిలయిన ను సలహాను కథనాను అంగీకరింపవలయుననియు, ఈ సందర్భమున శాసనసభవారు ఇరవై మంది ప్రతినిధులు ఎన్నికనుటకు ఆధ్యక్షులు ఏర్పాటులు చేయవలయునని కోయరు గౌ. శాసనసభా సభ్యులు నుపపాదించెదరు.

టూటికారను పోర్టుట్రపుబిల్లు

టూటికారను పోర్టుట్రపుబిల్లు సెట్టమిటి నివేదికమును 15 ఫార్మన్ టూటికారనుగారు ప్రకటించెదరు. సెట్ట కమిటీవారు సవరించిన విధమున బిల్లుపై చర్చజరుగవలయునని గౌ. శా. చార్లసు టూడ్ హంట్ గారు రుపపాదించెదరు. బిల్లుపై చర్చ జరుగును. కడపట బిల్లుపట్టును ముగియవలయునని గౌ. టూడ్ హంట్ గారు రుపపాదించెదరు. ఇప్పటికి అసభి కార్యక్రమం 20 గవర్నరు పంపియిస్తారు.

ఇరిగేషను బిల్లు

గౌ. పి. పి. రామస్వామియ్యగారు ఇరిగేషను ప్రజాకేటెట్టుటకు అనుమతి చేడెదరు ఈ తీర్మానము అంగీకరింపబడిన బిల్లును పునీరించుటకు సెట్ట కమిటీ నియమింప వలయునని ఉపపాదించెదరు.

అసభి కార్యక్రమం తీర్మానము

ఇదంతయు ముగిసిన పిమ్మట అసభి కార్యక్రమం తీర్మానములపై చర్చజరుగును. 40 తీర్మానములు కార్యక్రమమున చేర్చబడినవి. ముఖ్యమంత్రి తీర్మానముల సవరణలు వెనకటి కత్తి కల యందు ప్రకటించుట. ఆంధ్రప్రదేశ్ తీర్మానములను స్థాపించవలయుననియు, రాజకీయ ప్రైవేటు మొదటి తరగతి కర్షణం ధి కులు గ ప రి గ ణి ర ప క ల యు న ని యు స క్య మూ ట్రి గా రు క పా దిం చెదరు. మాపి కా ప్రైవేటు, విద్యుత్ చేయవలయును విషయమై కొంతమంది ముగియబడిన కార్యక్రమం రామలింగ రెడ్డిగారు తీర్మానములు రుపపాదించెదరు. రెండు మూడు గాయములను ఒకటి చేర్చి కర్షణి అంగి మొదలయ్యును పరిశ్రమ కార్యక్రమం తీర్మానము రుపపాదించెదరు.

చెన్నపురిమండల ఆంధ్రజాతీయోప సంఘము

ఈనెల 4 వ తేదీని సభ జరుగును

ఈదిగున నుదహరింపబడిన విషయముల బట్టింపుట తీరగట్ ఈ (ఫిబ్రవరి) నెల 4 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రం 5 గంటలకు త. బు. కె. టి. పి. ఆంధ్రజాతీయ కార్యాలయమున వైసంఘపు కార్యనిర్వాహక కర్మ సమావేశమయ్యెను. చర్చించబడెను. రెండు విషయములు ప్రాముఖ్యమైనవిగాన కార్యక్రమం తీర్మానం నిర్ణయించెదరు.

(1) కరణము 1924 వ సం. 11 వ తేది కార్యక్రమముల నిర్మాణము.

(2) నిర్మాణ కార్యక్రమములలో ఇతర విషయములు.

గట్టి రుగయ్య నాయుడు,

కార్యదర్శి.

చింతాద్రిపేట హరిభజనసభ:— ఈ సభ మహా
వృత్తి లోక సంకల్పనాక్రందిత శేర్మదినది. సభవారు చింతా
ద్రిపేటయందుండి స్వార్థ వైష్ణవ బ్రాహ్మణ బాలకులు, పిత
రారమున లోక్కసారి యుగపరమ విధియందున్న వసంతమం
తమున హరిభజనము చేయుచుండిరి. మొన్న జనవరి ౧౭
వీనా దీపభవతి రాధాకల్యాణ మహోత్సవము నర్చి
తముతో జరిగి. ఈయన మాటుగంటలు మొదలు మధ్యాహ్న
ముగ్గంటలవఱకు గల్యాణోత్సవము, హరిభజనము, కరుణా
హ్నములును బ్రాహ్మణులకు వ్రతసాపేతమును భోజనము,
కాలమున స్వామిసూరేగియుట, పదవ, సంకీర్తనసభయు
నగును. కావ్యక్రతుము చూచువారలకుఁ గన్నులకుండుపై చున
న్న కాండమునుగొల్పినది. బాలకులచేఁ బారంభింపబడిన కావ్య
ంత జయభద్రముగ నేరవేరుటకుఁ చింతాద్రిపేట మహాజనులు
పురు శ్రద్ధతో గావింపిన కరీర ద్రవ్యసహాయముతో కారణ
లగుచు. చింతాద్రిపేటబాలురు దిట్టి సత్కార్యమును గావించి
ంతర బాలకులకు మార్గదర్శకులై యున్నారట కరుణాగర్భిత
నివృత్తము.

అన్ని సమస్యలకూ పరిష్కారము

గుళికలు

రజబన్నీ

తైలము

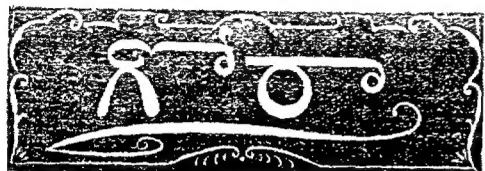
ఈ అమూల్యమైన గుళికలను పూర్వము బహుమతి భాగ్యులుగల డిల్లీ పాదమాలా ఉపయోగించెను. సాధు ఈ యోగమును చాల ప్రయోగతో సాధించి ఈ గుళికును తయారు చేసితిమి. రజబన్నీ మృగముల వీర్యవృద్ధిని హెచ్చించుచు సంసారసాఖ్యమును గలిగించును. కరములకు బలమునిచ్చి మధు మేహము స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము, మూత్రముతో కలసిపోవు శుక్లస్థలము మొదలగునవి తప్పక గుణముగను. యోగమాత్రము సంసారసాఖ్యము అనుభవించుటకు యీ శీఘ్రస్థలమును వారున్న వృద్ధులు, యౌవనాత్రులను పుచ్చుకొనుచు తైలమును వాడినచో మిక్కిలి బలమును యవ్వనమును గలిగించును. ఈ అనన్యధముతో జేరిన క్రధాస్పదవ్యములే యిట్టి మహద్భుత గుణముచున్నవి వీటిని గురించి యిచ్చట వ్రాయజాలము. వివరములు కోరినచో తెలుపబడును. వి. పి. చార్లె ప్రత్యేకము.

మందుపుచ్చుకొను విధము మందుతో పంపబడును. మీరుగ్రహాయు ఉత్తరములు మిక్కిలి రహస్యముగా నుంచబడును.

రజబన్నీ 20 గుళికలు రూ 5-0-0 రజబన్నీ 1 షేన్సు తైలము రూ 5-0-0.

ర జ బ న్నీ ఆ ఫీ సు,

38, జనరల్ ముత్యామొదలిపేధి, మద్రాసు.

రవీంద్రకవి చంద్రుని నవల

నవలయే కాదు — సవభావమనుమాకరము
 నవరసమలాకరము — నవరత్నరత్నాకరము
 నవనవాసందను భాకరము — నవజీవనప్రభాకరము

రెండు సంపుటములు. సం. 1-కి వెల రూ 1-8-0

వేంకటపార్వతీశ్వర కవుల వ్రే మ సంగీతము

లలితరసభావకలితము—మధురశబ్దారలలితము అగు

ప్రభాత సంగీతము వెల 0-8-0

అద్భుతమగు డిటెక్టివ్ నవల 274 పుటలు చిత్రపటభోభితము

వెల రూ 1-8-0.

ఆంధ్రప్రచారిణిగ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధసస్యము

అంగములయందెల్ల కిరమన, ఇంద్రములయందెల్ల నయనములు, ప్రసాదము ప్రసాదము నయనములకు తెలిసినవియమే కాదు ఈ రెండిటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాంతమున కిరిగింపబడును అవి

వ్యాధిగ్రస్తునివస్థయును నివృత్తియొక్కయుగాక జీవిత యావదకాలమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనుచుండు లోకే మహాయోగి. పంపించు వచ్చి నది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవునదిగాక గ్రంథిమగ్నకాయలు చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు జీవితోగ్యము నంతయు చెడవీయునదిగానూడ నేర్పవలసి. తరువాత వైశ్రాళికులను పట్టును సవనాగరితులచేత మంచివైద్యముగా తీరా నంతయు యిట్టి మందులపూడ ననే మిప్పుడు ప్రయోగింపబడుచున్నది. గాని అవి నూడ న. త ప్రయోజకరములుగా గ్రహించబడుట లేదు.

ఈ గంధసస్యము లన్నియును యోచించిదిరకాలము కలి క్రమజేసి యాయుర్యే బాగిలేదు యూనానీవైద్యములం దాతే లోకోపకారకమై తమసర్వస్వమును వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధసస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగూర్చి మేము విశేషింకొన్నిమొదలవలసిన పని లేదు. ఒకసారి యావయోగించినయెడల దానియంతిష్టగుణము నడియే స్థాపించగలదు. దీనిచే బాధానిన్వృత్తి గాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పవారును కొలదివారును పంపిన యోగ్యతా వృత్తికలు తెక్కుట మిక్కిలిగానూర్చి.

ఈ సుగంధసస్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన గంధస్థానములను సమూలముగా కలిగించును. పీకము, బుట్టితలనొప్పి, తలనొప్పిపోట్లు, జుడోమములు, మెదలైన, కంఠమునకు వైచిస గ్రంథి వ్యాధులకును ఈ సుగంధసస్యము పెట్టింది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిశేషము గలిగి యిలినందులకుగా విశ్రయించబడు సామగ్రి మిదితప్ప మరేయొకటి లేదు. చిరకాల ముంచిన చెదిన సుగంధ విశేషములను, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి సహిత మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడితమువారి లీ సుగంధసస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడింగిం, గిగి సాను అపయోగించినచేత పనిచేయును. కాలదా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడితో నీ సుగంధ సస్యము నొకచిటిక కలిపియెడల పొగాకుకంటెయును మిక్కిలి పనుకొరత మగును.

బుడ్డి గి కి ల. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గి కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦

ఆంధ్ర లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయబడెను.

విశ్వాసము: గురుబసవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, బోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

లబ్ధివిషయపరిజ్ఞానము త్రేమూగల సంగీతము

ఈ గీతము...
 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

గీతమునకు లెక్క లాల్లిపాటలు విడ్డూ గానందా? లాల్లిపాట తల్లి నుట్టుకముచే నచ్చుచుండ తందా? రుధి సామయ్యిల్లెను శ్రుగుభేరినాదముగా వినిగీతము నవన్యలకు కంపించి అవిపాటలైన. కవిభాగ్యుని కలిగించు కంకణారములూ యిట్లు పురుషుని ర్నింపకై చేయుచున్న శ్రీ శోమల లెక్క నడుచుచేత ఈ భక్తిని కలుగుచున్నది. ఈచలనగతి నిమగ్నము. 8000 మార్లు అని భక్తియొక్కముచే కలుగు. కచ్చుము. ఇంకా తేజముగల చీటిల పేటాడ సాధ్యము? కనుక నే దీవము వెలి గించి ఎన్నుచున్న చీటిల సంకమాదినను ఒక్కటైనను కట్టుదుటలేదు. జేరినైవాలి రక్తము త్రాగుచుండవారి చేతులు మూసికొనినచో వాటిద కులు చిరములూ గ్రుచ్చుకొని పోయియుండుటచే అవి కట్టుబడును. ఒక్కొక్కోమ కలుగు ముతేనానులూ కొన్ని మార్లు మలేయూ క్రిములు క్రవేళియచు న్నవి. దోమయొక్క కడుపులోను నెత్తులోను చిన్న చిన్న క్రిములు ఆకేకధర్మమై మార్పులను తెలిసి నెత్తునండి దోమ యొక్క ఉమ్మడికట్టులలో జేరుచుండును. ఇవియే మలేయూ జ్వరములు కలిగించు క్రిమిసముదాయము. ఇందులో పూడ అన్నిదోమలు యాజ్వరములు కలిగించవు. “అనాపాల్లిక” బారి అందు అనుదిమాత్రమే యాజ్వరములు కలిగించును. దీనివ్యాధి కలుచికిర్చులు మాన్పు గు యాజ్వరములు మామూలు అంధ్ర అంధ్ర యాభ్యాసలో ప్రకటింపబడినది. ఇదియిటు అంధ్రులందు.

చీటిల కంకణ మేలాకన కలుగునో ఎకగురుకా? దానిదేహమున కింతవైపును కలుగునో లోకవరకు గ్రాసకారములు కలవు. ఈగ్రాసకారమున కొక్కటి కి ఒకదో అ కలుదు. అవిగ్రాసించునప్పుడు కట్టుదో అకట్టుమే దానియొక్క సంగీతము నది కారణము. ముదోమలు యాభ్యాసముచే అకట్టించబడును. వాటికి రిలవైనందు వెల్లడుకత శ్రోత్రేయము.

ఎవరే చీటిల సంగీతము పాడగల్గినచో ముగియదుల నిమియు కానయట్లు చుట్టుకొనును. ఇదియే పశుకక్షిటిమృగా దిల స్వభావము. మనుషులు అకట్టుగా స్థాపించుచున్నను యా విధముగ దిరిచెయడరా?

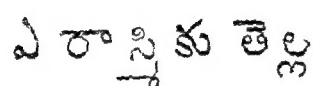
అయ్యుర్యేవసాతకాల } అయ్యుర్యేవ మార్తండ భిషగా
 నికైరాబాదు } చార్య,
 పంకజ, హెచ్. గుబ్బరాచార్యులు,
 కవిరత్న కైకసీపాల్.

క్రిష్ణామగర్ వర్కు, లిమిటెడ్ మచిలీ పట్టణము

మచిలీపట్టణంలో యాకంపెనీవారివల్ల నూతనంగా స్థాపించబడిన పంచదార ఫ్యాక్టరీ తయారైనది. యందులో స్వచ్ఛమైన పంచదార చేయబడుచున్నది. యావంపదార అనేక చోట్లకు పంపించుచున్నది. విశేషములనుండిచ్చి పంచదారకుగాని యాజేతములో యితర చోట్ల తయారయ్యే పంచదారకుగాని యిది వినియోగములోను తీసిపోక చాలా శ్రేష్ఠతరముగా వుండును. యందులో మొదట బారితేయించబడి మేల్లు యు పట్టును పూర్తికాబడినది. యంతా నరికిన్ని మేల్లు బారితేయించబడి ఈ చిట్టను బరిగిం దై కర్ల విడిచిం . నిర్ధాన కాబడి యిది యప్పుడు మేల్లు వేలకు నేవారికి . తి అన . కలు వి . దుటకు కార్లమైంది యివియున్నా శ్వరగానే పూర్తి . ను. అదైన ఎవరికి మేల్లు యవ్వ . ది కిరవు. కాంగి . కిర్మిలవలెను. విరుములు కంపెనీ అఫీసుకు ప్రాప్తి . న కొనవలయును.

క్రిష్ణామగర్ వర్కు, లిమిటెడ్
 కె.పా. కె.పె. సం 11 మచిలీపట్టణం

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, చొంబాయి

పన్నీరువుత్పాదనము

(4)

అన్ని ఆంగళ్లయందు దొరకును.

 SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free.

L. H. SEILER, D. **Santa Fe, N. Mex.**

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness. Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.

HEALTH HOME, D. Samra (B ngai).

337

జీర్ణరసాయనము

అవీర్ల చూడటం భుజించిన కన్నువులు రక్తము. మే నరేగా మూరపు.
అవీర్ల చూ విగలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణకోశము
అందు నష్టపోయి కడుము. విగల గుడ్డల మేపుట ఆయువు
క్షీణించును. ఇది హానికర దృష్ట వల గుర్తు 1-4-0.
ఆయుర్వేదమునం దిహో, మదరాసు - బొంబాయి.

1924 సం॥ డిసెంబరు 10

ప్రవాసినవారికి ఉచితముగా పంపిదము.

అన్యత కల్పము,

మిక్కిలి పూతుగల (ద్రావణము, లోపలకు త్రవ్వకొ
వచ్చుచు వైచార్యమును, కలనోష్ణము, వాతనోష్ణము, అపీ
ర్ణము, జ్వరము, వాయుశక్తి, జలుబు, కైశ్యము, దగ్ధ, ఉబ్బసము
కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, కడుపువంటలు, కంటినోష్ణము,
బేలుకాటు, మొదలగువాటికి రావబొందు, ప్రతిఘోషమునం
దండ దగినది. అజౌష్ణ్య (80 మాత్రాదుల) సీసా రు 14.40
పాతిక జౌష్ణ్య సీసా 0.12.0 పరక జౌష్ణ్య సీసా 0.6.0
వి. పి. ప్లాస్ట్ ఎక్స్ ట్రా 0.6.0.

పి. శి. వ. అందు కింపెనె,

ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి-శిల్పారు బిల్లా.

త్యరపడుడు!

త్యరపనుడు!!

త్రైబరీలకు మంచి తరుణము

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గంధనిలయములోని 50 పుస్తకములు రు 43 ల విలువగలవి.

రు 20/ లకు మాత్ర మే ఇచ్చేదము

1924 జనవరి 31 తేదీ వరకు, భాషాభివృద్ధికి లగు కొందరి కోరికచే

ఈతగింపు ధరల నిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేసినాము.

మా చందాదారులు వీరితో కొన్ని ప్రశ్నలకు కూర్చుని చందాదారుల కెటు 2-3 0-40 ... కింది
 దాక్షిణ్యము ఒక + చా విత్త పాపిందో గంధముల పట్టిక పంపుచున్నా. తరువాత పట్టికనులన తెలియను.

అంధ్రవచారిణి గ్రంథనియము, కాకినాడ.

కామమూర్తిపీఠకాలక్షదర్ 1924

40 బడికి రూ. 0-6-0 పాస్తుళ్ళు వేరు.

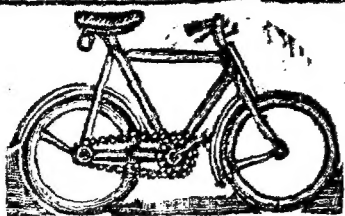
ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బెండుపనులు, రబ్బరుపాంపులు, స్ప్రింగు, రాగి, బంగారము, వెండిపామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, ప్రింట్ నరీ పామానులు. (609)

२०१६०८

హావర్సు అడ్వాన్సు

హార్వన్ ఆన్ హాంబర్ నైకిల్స్

ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది.

రేంజరు నైకిల్స్ ఎమ్. మాడల్

హార్వన్ 24" ప్రేమ నూపు ఎనామిల్ గలది. బంగారు రంగులో అమృతవర్షి గీతం (ల చక్రము 28" X 1 1/2" డబ్బుల పై నిలిచింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది.

సూపర్వైసర్ నైకిల్స్

హార్వన్ అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది.

హార్వన్ అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది.

హార్వన్ అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది. ప్రేమ - అరుణ శ్రేణి (లిటింగ్) ఉత్పాదక బోర్డులచే చేయబడింది. ఇటీవలి పోటీలో అరుణ శ్రేణి ముందు స్థానంలో నిలిచింది.

బోనాఫైడ్ వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు

మిక్సిల్ మేజర్స్ "సీనియర్ కాంట్రీ" "రామల్ కాంట్రీ" నైకిల్స్ మాడల్ నిల్వ చేయబడినవి. వర భావల పంపిన భావల తెలుసుకును.

బ్రాక్స్ మోడల్ 90/3 జర్మనీ కాంట్రీ 9-8-0 బ్రాక్స్ మోడల్ కాంట్రీ 90/3 23-0-0

" " B/20 27-8-0 లాకన్ 61 బెన్ 8-0-0

మామూలుగా మోడల్స్ అమృతవర్షి కాంట్రీల బదులు మరొక కాంట్రీ అమృతవర్షిని యింగ్స్ రు 4 అందు నిమి రుమై రెక్క కట్టుకోవడం.

రామ్ నాయక్ అందు కో, 13 అందు 14 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?

రావి పోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు ముప్పైసలో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రావీయవద్దు

నేడే

కమిసీయారూ నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమును, రోగ మంద్య మును, యిది దివ్యవర్ణము

వెంట్రుకలు చిట్టచి గాని, గరుగు గాని యిందను

మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పుటి మెల్లదనమున గల్గి కట్టుకల నుండి మెర యు ముందు.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు మెట్టువృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కమిసీయారూ తలచుకొని నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన నేయును.

కల బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయ. వి. సి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని హాస్టల్స్ ఈ క్రింద తెలుపబడిన ద్రవారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టెటో దిట్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. ఆరోగ్యకరమైన నుదుడుగలది.

కొన్ని బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయ 2-0-0

కొన్ని బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయ 0-12-0

కొన్ని బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయ 0-8-0

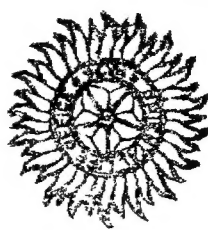
కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది వందల అమ్మనారంతరంగము, వందల అమ్మనారంతరంగమునాదా కొరకును. లేకున్న,

కొన్ని బుడ్డిలు - ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ,

1-కి 2-కి రూపాయ, బొంబాయి.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

సావీరము 1874

బారిలి నందకర్ము 1924

గోప్యమూలధనముగల హిందూదేశ భూమికంపెనీ హక్కుదారలకు కల్పించిన బాధాపు మొత్తము రు 8,00,00,000

అప్పుడు రు 5,00,00,000 వైగానే గలదు.

మిగిలిన అదాపు మొత్తము రు 1,00,00,000 వైగానే గలదు. పాలిస్ హోల్డర్లు రు 80,000లకు వైగానే గలరు.

ఆశీసులు ఈదిగువస్థలములందు కలవు

అహమదాబాద్	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాద్	కలకత్తా
ఇర్లీ	కొలంబో
కాంచీ	మండ్లూరు
కరాచి	రామపూరు
కోలాలపూరు	పునా
లాహోరు	రంగూరు
మద్రాసు	రాజ్ మిండి
మాండలే	తిరుచేడూరు

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవారందరూ తక్షణమే చేసి దానివలన గల గులాభమును పొందుదురు. దీని లాభములు యింగ్స్ మిక్కిలగా అభివృద్ధియగు మాదనము గలవు.

ఓరియంటల్ మిక్కిలి లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయములను మును. అవి మిక్కిలి జనసమ్మతమైనవి.

క్రివిధలాభములను పాలిస్, పనినిష్ఠలకుల ప్రత్యేక పాలిస్ లు మున్నగునవి తెలుపు వివరముల పట్టికలై కంపెనీకి వ్రాయుము.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

సక్సెస్ డెంత్ పౌడరు

పండ్లకు శుభ్రముగా నుయలుట దీనినే వాడవలయును.

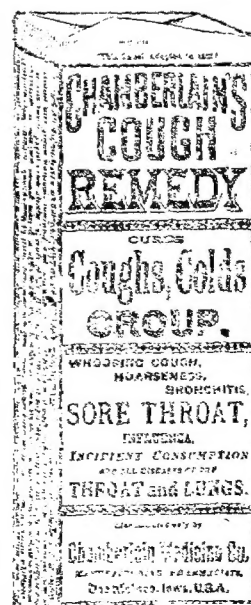

ఇది సుఖకృత వస్తువులలోనే కరుణా చేత బడినది. పలు సార్లు మొదలగు పళ్ల సంబంధమైన నుల వ్యాధుల నది పోగొట్టును. దీనిని ఉపయోగించి చేతి నీటితో నోటిని కడుగు

మర కుండుటలను గాక నోరు ఎల్లప్పుడును శుభ్రము. తమ బంధు మిత్రులకును దీనినే వాడవలసి చెప్పండి. దీని నుపయోగించుట వల్లను ఇంకా మును చేయవలసిన పనులను. దట్టమైన అలవాటు. ఒక డబ్బు రూ. 1-0-0.

జి. ఎస్. స్వామినాథ శాస్త్రి,

2 ఎ. ఆలంగార పిల్లవీధి, తిరుచిక్కోట, మదరాసు.

చేంబర్లెన్ గారి దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు

రోగము, గొంతుపుండు

గొంతు రాపు, రొమ్ముపడి

సెయి, కుక్కదగ్గును, అన్ని

రకముల గొంతు వ్యాధులు

మొదలగునవి పటా పంచ

వై పోవును. అన్ని బాగా

లలో విక్రయించ బడు

ఆతద్భుత మగు పరిశోధకనవలలు

Most Thrilling !

Most Interesting !!

కన్నపదొంగ

ఎగటిచుక్క

Set Rs. 2-0-0

రెండవ కూర్పు
రు. 0-10-0

అగ్గిరాముడు

ఈనవలలు చదువ మొదలిడిన తరువాత ముగించు వరకు తోచినట్లు దనుట నిశ్చితము. ఇట్టి పరిశోధకనవలలు తెలుగునందీవరకు వెలువడినవి యుండలేదు. చదివినవానికి విశేషము !!

2-0-0.

మంచితరుణము !

మలువకుడు !!

బ్ర॥ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారి

గ్రంథములు (రు. 15-14-0 విలువగలవి) ఒకేసారి కొను వారికి మార్చి నెలాఖరువఱకును రు. 10 లకే ఇయ్యబడును. లైబ్రరీ లకు, ఉపాధ్యాయులకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు ఇట్టి సమయము మరల లభింపదు. బహులాభకరము !!

గ్రంథముల వివరములు.

గణపతి 1 వ భాగం	0-12-0	వినోదములు 1, 2-వ భాగములు	0- 8-0
గణపతి 2 వ భాగం	0-12-0	నందచరిత్ర	0- 4-0
సిద్ధార్థ చరిత్ర	0-12-0	గయోపాఖ్యానము	0- 8-0
గురుగోవిందు చరిత్ర	0-12-0	ప్రసన్నయాదవము	0- 8-0
నానక్ చరిత్ర	0-12-0	పారిజాతాపహరణం	0- 8-0
కర్పూరమంజరి	1- 0-0	పార్వతీపరిణామము	0- 6-0
సౌందర్యతిలక	1- 0-0	చతురచంద్రహాస	0- 8-0
రామచంద్రవిజయం	0-10-0	అహల్యాబాయి	0-12 0
హేమలత	0-12-0	రాజరత్నం	0-12-0
మణిమంజరి	0- 6-0	రాజస్థానకథాపత్ర 1 వ	1- 0-0
కృష్ణ వేణి	0- 6-0	డిప్టా. 2 వ భాగము	1- 0-0
భారతకథామంజరి	0- 8-0	రఘుకులచరిత్ర	0-10-0
నవరత్న గుప్తుడు	0- 4-0	మొత్తం 15-14-0	

బ్ర॥ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి గయోపాఖ్యానము క్రొత్తకూర్పు చక్కని గ్లేజు కాగితములపయి ముద్రింపబడినది. టయి టిలుమీదను శ్రీ పంతులుగారి బొమ్మకూడ కలదు వెల రు. 0-8-0 మాత్రమే.

అనసూయ:—చక్కనినాటకము రు 0-12-0

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి “సాక్షి” నాలుగు భాగములు రు 7-4-0

భీష్మ ప్రతిజ్ఞ:—వీరసప్రధానమైన ఆటంకముల నాటకము.

రంగోచితము. బ్ర॥ శ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి ప్రణీతము. వెల రు 0-12-0

తేజసింగు:—(జీవనసంధ్య) రాణా ప్రతాపసింగు కాలము

నాటి చరిత్రవిషయకనవల రాజపుత్రుల శౌర్యాదౌర్యములు, రాణా ప్రతాపసింగు విక్రమపౌరుషములు శరీరము పులకలెత్తింపక మానవు. ఇందలి విచారణగీతములు హృదయమును గరగించును. తల్లావర్ణుల శివశంకరశాస్త్రిప్రణీతము. వెల రు 1-0-0

1924 జనవరి 1 లగాయతు ఉపాధ్యాయులదండిని మా సరస్వతి వాచకములకు రు 1 కి 2-అణాలు కమిషను ఇయ్యబడును.

ప్రతి ఆర్డరుతోను 1/3 సొమ్ము అడ్వాన్సుగా బంపవలెను. అడ్వాన్సులేని ఆర్డరులు పంపబడవు. ప్రతి ఆర్డరుతోను ఒక క్యాటలాగున్నది క్యాటలాగున్నది ఉచితముగా పంపబడును. రు. 10 లు మించిన ప్రతిఆర్డరులు రు. 1 కి 0-2-0 వంతున కమిషను మాయొద్ద గల పుస్తకములకుమాత్రమే ఇయ్యబడును. క్యాటలాగుకు అణాదీటి పంపవలెను.

వలయువారు:—

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు, గోదావరిబుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

భరతసంగ్రహము పద్యకావ్యము:—తాత్పర్యము సహా

వేకుల సీతారామశాస్త్రి ప్రణీతము

వెల రు 1-0-0

ఇందు 1. భావాధ్యాయము—శాస్త్రోపనయనము, అభినయలక్షణము, సభాలక్షణము, పాత్రలక్షణము, నటలక్షణము, సభానాయక లక్షణము, శిరోభేదములు, నేత్రభేదములు, గ్రీవాభేదములు, హస్త ద్వాదశ ప్రాణములు, అస్థయంత్రహస్తములు, సంయుత హస్తములు, ప్రస్తారహస్తములు, నష్టోద్దిష్టములు, యితరహస్తములు వాటికి స్థాన నిరూపణములు మొదలగునవి గలవు. 2. రసప్రకరణము—నాయికా నాయక లక్షణములు, వాటిభేదములు, శృంగారాదిరసభేదములు, ద్వాదశశావస్థలు, సంచారీభావములు, ఆలంబనములు, తటస్థములు, ఉద్దిపనములు, రసాభాసలు, భావోదయము, భావసంధి, భావశబలత మొదలగు పెక్కువిషయములు కలవు. 3. రాగప్రకరణము:—నాదోత్పత్తి, స్వరభేదంబులు, 72 మేళకర్తలు ప్రస్తారమేరువులు, జన్య రాగములు మొదలగువిషయంబులు గలవు. 4. తాలప్రకరణము—తాలోత్పత్తియు, దశప్రాణివరణంబును, ప్రస్తారమేరువులు, మార్గ తాలములు, దేశీతాలములు, వైనముగా విశేషించి వ్రాయబడియున్నది. 5. పాదప్రకరణము—సమవక్రవాదాదిభేదంబులు, తాండవాదిభేదంబులు, పంచప్రాణంబులు, కర్మశ్రయంబును, కళాపంచకము, న్యాసశ్రయంబును, గమనపంచకమును, మండలభేదములు గలవు.

అభినయము నేర్చుకొనివానువారికిని, నేర్పువారికిని మిక్కిలి యుపయోగకారి. మేజువాణ్ణిలలో ముందు కూర్చుండ వేకులపడు వారి గ్రంథమును తప్పక జరివిన హస్తముల లోభములను సులభముగా గ్రహింపగలిగి పరిహసింపగలుగుదురు.

2. శిల్పసంగ్రహము

ఇందు గృహములు, దేవాలయములు, గోపురములు మొదలైనవి కట్టుకొనుటకు, ఆయములు, శంఖుస్థాపనములు, 128 విమానములకు వేదికలమానములు, స్త్రీ, పురుష, నపుంసక, భేదంబులు, కొలతలు రూపధ్యానంబులు, ఉపదేశతలు మొదలగు విషయంబులెల్లను, భరద్వాజసంహితనుండి, సంగ్రహముగా తెనుగుటికతో వ్రాయబడినది. వెల రు 0-6-0

1, 2. వేకుల సీతారామశాస్త్రి ప్రణీతము

భద్రాచల రామచరిత్ర—చక్కనిప్రబంధము 1-0-0

భక్తచింతామణి—రేపరు బైండ్ 0-5-0

నారాయణ కీర్తనలు 0-2-0